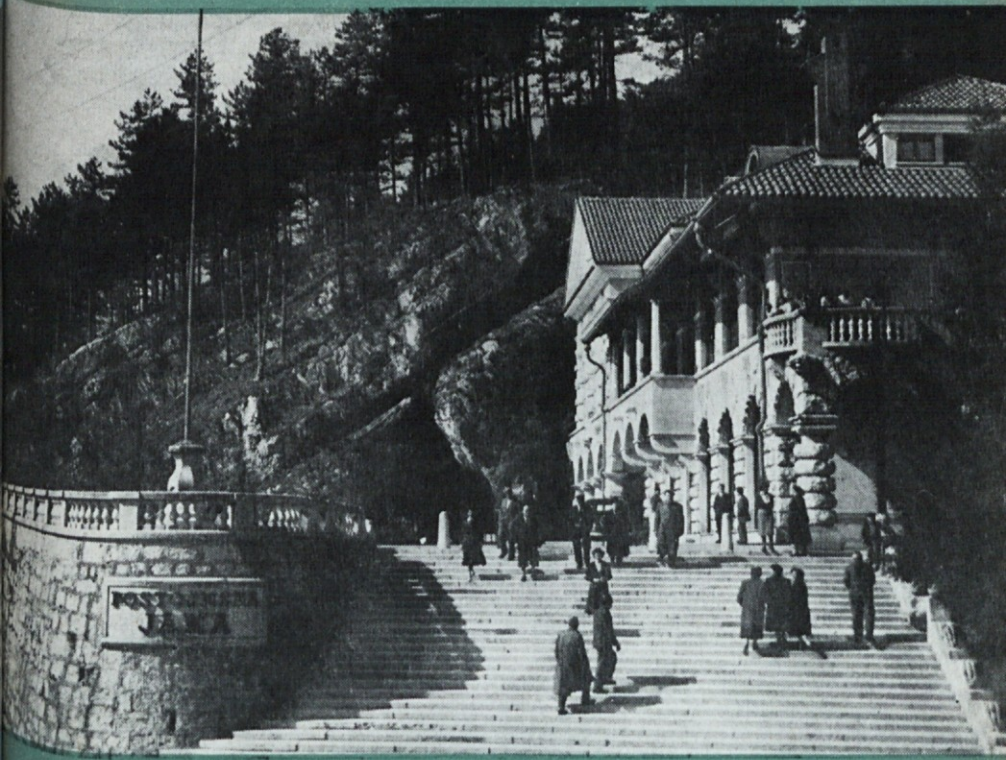

D 5961

SEPT.-OKTOBER 1961 XXVIII

9-10

duhovno življenje

la vida espiritual

Kristus večni kralj sveta

RIM JE PONOVRNO SPREGOVORIL

V petek, 14. julija, je sv. oče Janez XXIII. izdal novo okrožnico, ki se imenuje: *Mati in učiteljica*. Okrožnica, ki je najdaljša v vsej zgodovini in je namenjena vsemu krščanskemu svetu, je obširen in temeljit nauk o socialnih vprašanjih sedanjega časa. Razdeljena je na štiri dele.

Prvi del na kratko povzema smernice prejšnjih papežev od Leona XIII., ki je z „*Rerum novarum*“ leta 1891 postavil osnove socialnega nauka Cerkve, pa do Pija XI. ki je znan po svoji „*Quadragesimo anno*“ in Pija XII.

Nove spremembe, ki so nastopile po zadnji svetovni vojni pa so sedanjega svetega očeta prisilile, da je izdal novo okrožnico, ki naj pojasni nova vprašanja.

Med spremembami na znanstveno gospodarskem področju so zlasti tele: odkritje in uporaba atomske energije, automacija, hitrost prometnih sredstev, radio, televizija in poleti v vesolju. Na socialnem področju je opaziti na eni strani zmanjšanje razlik med razredi, na drugi strani pa še velik prepad med bolj in manj razvitimi državami. V političnem življenju je raznati po nekaterih državah vedno večjo oblast ljudstva, drugje konec starih kolonij, osvoboditev novih narodov, povsod pa vedno večja nevarnost brezbožnega komunizma.

V druge delu okrožnice razpravlja sv. oče o pravici do zasebne lastnine, soudeležbi delavcev pri proizvodnji in o posredovanju javnih oblasti. Glavne točke tega dela so sledeče:

1. Delavci morajo prejemati tako plačilo, da bodo mogli pošteno živeti in preživljati svojo družino. 2. Sadovi proizvodnje naj se razdele med delodajalce in delavce. 3. Zasebna lastnina je temelj urejenega življenja. 4. Neka socializacija je upravičena in more, če ostane v pravih mejah, služiti samo v dobro vsem. 5. Med stanovi naj vlada socialna pravičnost. 6. Ni dovoljeno delavce siliti k delu, ki presega človeške moči, zato da se čim hitreje poveča proizvodnja narodovega gospodarstva.

Tretji del okrožnice govori o potrebi svetovnega socialnega ravnovesja. Med bolj razvitimi narodi in onimi, ki so šele na začetni stopnji razvoja naj vlada prava vzajemnost. Bolj razviti narodi naj ne ostanejo brezbrizni do onih, ki se bore z začetnimi težavami, ampak jim naj nesebično pomagajo s kapitalom in sposobnimi ljudmi. Manj razviti narodi pa naj z veseljem sprejmejo njihovo pomoč.

V četrtem in zadnjem delu okrožnice pravi papež Janez XXIII., da je socialni nauk Cerkve zmožen ustvariti boljši svet, kajti le-ta upošteva, da je vsak človek temelj in cilj in subjekt vseh ustanov socialnega življenja.

Ob koncu pa sv. oče prosi vse kristjane, da se naj v vsakdanjem življenju ravnajo po socialnem nauku Cerkve, če tega ne bi storili, bi s svojim ravnanjem škodovali Cerkvi sami.

Na medameriški gospodarski konferenci v Punta del Este, Urugvaj, so Združene države Severne Amerike obljubile gospodarsko zaostalim deželam južne in srednje Amerike ogromno pomoč. Ali je to v skladu s krščanskim socialnim naukom?

DRUG DRUGEMU JE TREBA POMAGATI

Kljub velikemu številu narodov in držav, vse človeštvo tvori eno samo veliko družino. Ta ima tudi svoje zakone in svoj cilj.

Cilj človeške skupnosti je dobro vsega človeštva. Človeški rod je prav zato ustvarjen, da si posamezniki in skupnosti prizadevajo za skupno dobro.

Človeška družba ima po načelih naravnega mednarodnega prava, po načelih in predpisih pozitivnega prava ter mednarodnih pogodb svoje zakone, ki urejujejo in varujejo njeno edinstvo ter pospešujejo napredek in blagostanje.

Narodi morajo priznavati mednarodno naravno pravo, ker je temelj mednarodnega sožitja. To zahteva od vseh in vsakega spoštovanje narodne samostojnosti, pravico do napredka in razvoja ter vseh sadov kulture in civilizacije. Spoštovati se morajo legitimne mednarodne pogodbe in obveznosti, prav tako tudi moralni zakoni v vsej celoti, da noben narod ali država ne bo mogla dvomiti v iskrenost druge.

Razlike v kulturi, v jeziku in civilizaciji ne komplicirajo mednarodnega

življenja, ampak ga bogatijo. To pride še posebej do izraza, če znajo narodi te dobrine medsebojno izmejavati.

Krščanstvo uči bratstvo vseh narodov in ljudstev, s tem pa prav nič ne nasprotuje domovinski ljubezni posameznikov. Kdor resnično ljubi svoj narod in domovino, ne more sovražiti in prezirati ostalih narodov.

Narodi imajo skupne interese, zato so si medseboj vedno bolj odvisni. Življenjske potrebe, gospodarski, tehnični in kulturni razvoj jih naravnost silijo k tesnejšemu sodelovanju in povezavi. Preteklost in sedanost dokazujeta, da človeški napredek ni mogoč, če ni sožitja, tvarne in duhovne dobrine morajo biti posredovane in dostopne vsem narodom in deželam. Nihče ne sme pozabiti, da so geniji, njihova dela ali odkritja last vsega človeštva.

POMOČ GOSPODARSKO ZAOSTALIM NARODOM

Zgodovina človeštva nam dokazuje, da so si narodi več pomagali, kot pa sovražili. Kljub morebitnemu sovraštvu

ali naspročovanju je končno le zmagala zdrava pamet.

Vsaka doba je imela svoje probleme in nujnosti. V sedanjem stoletju, posebej še po drugi svetovni vojni je v ospredju problem gospodarskega razvoja in napredka velikega števila narodov.

Že med drugo svetovno vojno je krščanski svet mislil na povojno obnovo in pomoč potrebnim. Začela se je mednarodna in gospodarska pomoč v širšem obsegu. Vsi odločujoči činitelji so si bili edini, da je treba nekaj storiti. Različna so pa bila mnenja, pod katerimi vidiki se naj ta pomoč dobi in razdeljuje, torej, kdo naj da, zakaj in komu naj da. Nekateri so bili mnenja, da se morajo upoštevati politični, drugi pa da gospodarski, ideološki vidiki ter interesi naroda in države, ki da. Prav tako so zagovorniki mednarodne gospodarske pomoči zaostalim deželam delijo v realiste in idealiste.

Ne more se na tem mestu obravnavati vprašanje z vseh stališč in vidikov, moramo pa takoj priznati, da je ta pomoč potrebna. Kot morajo bogati posamezniki pomagati revežem, ker to zahtevata socialna pravičnost in krščanska dobrotelost, tako morajo tudi bogati narodi pomagati revnim deželam in to smatrati za svojo dolžnost.

Privatniki, pripadniki enega ali več narodov večkrat ali stalno pomagajo potrebnim deželam. Obstoja po svetu več privatnih združenj, ki se udeležujejo na tem področju. Vendar dandanes ta pomoč več ne zadostuje. Zato imajo oblastniki in državniki dolžnost, da te probleme rešujejo in organizirajo učinkovito mednarodno pomoč.

Da je organizirana mednarodno gospodarska pomoč potrebna, nihče več ne dvomi. Vsi to poudarjajo, vsi se za-

vedajo, da se mora skrbeti za dobro vseh narodov in vsega človetva. Vedno bolj zmaguje zavest, da imajo bogati narodi moralno dolžnost kakor tudi obveznost po načelih mednarodne socialne pravičnosti, da pomagajo potrebnim narodom.

Po katerih načelih in vidikih se pa naj pomoč daje ali razdeljuje?

Kjer je večja potreba, tam se mora dati več in hitreje. Narodi ali dežele, ki so bolj zaostali in živijo v velikem pomanjkanju imajo prvi pravico do pomoči gospodarsko naprednih in premožnih dežel. Pri tem je treba upoštevati, če si sami resnično ne morejo pomagati. Morda jim najprej ni potrebna tvarna pomoč, ampak vzgoja in izobrazba ter jih dvigniti na stopnjo, da bodo znali z lastnim bogastvom pravilno gospodariti ter dvigniti na višjo življenjsko raven. Mnogokrat so narodi revni radi korup-

Moderni apostol revežev p. Pierr je že nekaj let apostol trpljenja

cije in nenravnega življenja vladajočih krogov in bogatinov. V takih primerih je najprej potrebna vzgoja in nravna obnova ter potem šele tvarna pomoč.

Morejo biti tudi primeri, da je dežela resnično tako revna, da ne more preživljati vseh prebivalcev. Tem se more dati možnost izseljevanja v dežele, ki potrebujejo delovnih rok in jim tako dati možnost dostojnega življenja. Tam kjer ni predpogojev za gospodarski razvoj, ni primerno problemov reševati le začasno.

Naravno je, da bo bogata dežela najprej pomagala svoji sosedu, če je pomoči potrebna in potem šele oddaljenim. Tako tudi v mednarodnih odnosih upošteva načelo sosedstva in bližnosti.

Upošteva se tudi zgodovinska povezanost. Bogata dežela bo pomagala najprej svoji bivši koloniji ali deželi, ki je kdaj živela z njo v državni skupnosti, potem še le drugim.

Opravičeno je, da se da hitreje in večja pomoč narodu, ki se odločno upirajo navalu komunizma in bi brez te pomoči težko vzdržali, ali pa narodom, ki se pod tiranijo komunizma borijo za življenjski obstanek.

Gledati se mora tudi na učinkovitost pomoči. Med dvema enako potrebnima se da pomoč tistemu, ki jo bo znal bolj pametno uporabiti in bo rodila večje sadove. V deželi, kjer manjkajo osnovni pogoji uspešnega gospodarskega razvoja, ni upati, da bi denarna pomoč spremenila dejansko stanje. V takih primerih je najprej potrebna vzgoja, tehnična izobrazba ali morda tudi reorganizacija ustanov, na katerih sloni gospodarsko in politično življenje dežele. Mnogokrat se taka pomoč odklanja, ker se smatra kot vmešavanje v notranje zadeve dežele, hočejo samo denar. Vsled tega nastajajo tudi med-

narodna trenja, nevoščljivost, nezaupljivost in tudi sovraštvo, kot se to dogaja v več primerih v Južni Ameriki v odnosih do Združenih držav Severne Amerike.

Kadar so potrebe res velike, če so v nevarnosti samostojnost, svoboda, verske in kulturne vrednote, je pomoč nujna in se ne sme odlašati. V takem primeru vsi ostali pogoji stopijo na drugo mesto.

DELO KATOLIČANOV

Pokojni papež Pij XII. je potrebo mednarodnega sodelovanja in gospodarske pomoči priporočil narodom že prvi mesec svojega vladanja (9. 4. 1939) in enako učil do svoje smrti. Tudi sedanji papež Janez XXIII. je že večkrat priporočil, da morajo bogati narodi, čim so zadovoljili svoje legitime potrebe, priskočiti na pomoč gospodarsko zaostalim deželam. Tako se utrjuje mir in vez med narodi.

Sveta stolica stalno pomaga po svojih močeh vsem narodom v potrebi in nesreči. Priče smo, koliko dobrega je storil pokojni Pij XII. narodom in deželam po vsem svetu, ne glede na vero ali raso.

V različnih deželah se katoličani organizirajo za pomoč potrebnim narodom. Veliko dobrega so na tem področju storili katoličani Združenih držav Severne Amerike. Obstojajo tudi zavodi in instituti, v katerih se pripravljajo socialni in tehnični delavci za pomoč gospodarsko zaostalim narodom in pomagajo pri vzgoji domačega naraščanja.

Izredno velike važnosti je tudi delo misijonarjev, ki poleg iskanja duš skrbijo za kulturni in tvorni napredek zaostalih narodov ter so prvi, ki orjejo ledino in pripravljajo pot do njihove samostojnosti.

AVGUST HORVAT

ŠE POTI K BOGU

Sebe praznimo in polnimo se z Bogom po boju proti sebi, svetu, grehu in po zakramentih, krepostih in molitvi.

Razen teh glavnih poti so še nekatere, ki tudi pomagajo pri vsem tem: zlasti stalna misel na Boga, izpraševanje vesti in skladnost z božjo voljo.

ŽIVETI V BOGU

- Človek naj bi kar najbolj pogosto mislil, da je Bog povsod navzoč, in naj bi vse delal kot pod božjim pogledom.
- Skupaj z dejanji ljubezni do Boga mora ta vaja nadomestiti vse druge pobožnosti (Sv. Frančišek Sal.).
- Sveti arški župnik ni rekel ali storil ničesar, kar bi mogel reči ali storiti boljše. In to prav po tem življenju v Bogu.
- Človek se pred božjimi očmi izogne tudi najmanjši hoteni napaki.

ISKATI PO DUŠI

- Vsak dan je treba iskati po lastni duši: kaj je bilo dobrega in kaj slabega čez dan.
- Izpraševati se posebej o posebni napaki ali čednosti je za resnični dvig skoro nujno.
- Ne ugotavljati le bolezní, ampak predvsem njene vzroke: če je požagano celo drevo, ni treba več žagati vej.
- Vse duhovno življenje naj bi bilo podvrženo tej kontroli.

BITI SKLADEN Z BOŽJO VOLJO

- Človek naj bi se popolnoma podredil božji volji, pa naj z njim ukrene, kar mu ljubo.
- Sprejeti vsako božjo zapoved, prepoved, duha evangeljskih svetov, srečanja s stvarmi in ljudmi. Pa obenem vse, kar ima Bog v bodočnosti še pripravljene.
- Kajti: nič se ne zgodi, česar bi Bog od večnosti ne predvidel, hotel ali dopustil.
- Vse, kar Bog hoče ali dopusti, pride iz njegovih dobrotnih rok.

B. R.

Če ne bomo poskrbeli, da se naša mladina že v otroških letih vraste v slovensko skupnost, bomo po nekaj letih priče našim društvom brez članstva, listom in revijam brez bralcev, prireditvam in domovom brez slovenskih ljudi.

BO NOVI ROD ŠE SLOVENSKI

Če bi nam bil kdo ob tistem nepozabnem odhodu iz domovine rekel, da bomo čez nekaj let pozabili, da smo Slovenci, bi nas globoko žalil. Ravnal bi nas v tisto, kar nam je bilo v tistem trenutku še prav posebno drago — ljubezen do našega naroda, do naše domovine.

Novi rod v tujini

Ko se po petnajstih letih bivanja v tujini zbiramo na roditeljske sestanke, moremo ugotoviti, da bi bila naša takratna bolečina upravičena. Naraščanje števila otrok v slovenskih tečajih ter zanimanje in sodelovanje staršev z njimi dokazuje, da velik del slovenskih staršev po petnajstih letih še čuti slovensko, se zaveda važnosti slovenske skupnosti v izseljenstvu in da želi v istem duhu vzgajati svoje otroke. To je sicer naša dolžnost, a obenem lepo priznanje.

Ne sme nas pa preslepiti ta uspeh, ko skušamo prodreti v resničnost celotnega življenja naše skupnosti. Bilo bi za nas usodno. Opajali bi se ob dobrem sadu, pa morda prezrli, da se nam uničujejo drugi sadovi.

Stvarni pogled nam kaže, da — medtem, ko še živi narodna zavest pri starejših in nam daje upanje mladina v slovenskih tečajih — ni tako pri do-
raščajoči mladini. Da se je en del te

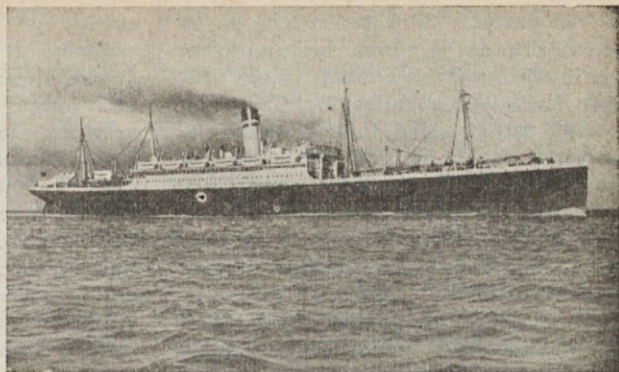
mladine nekako odtrgal od naše skupnosti in stoji ob strani kot suha veja — pri tem, ko mu nudi danes skupnost toliko možnosti za udejstvovanje. Kje je vzrok za to?

Krivično bi bilo obsojati, kdo ima krivdo. V glavnem jo nosijo razmere. Prva leta bivanja v novi deželi so bila pač tako težka in naše življenje tako neurejeno, da družina sama ni mogla nuditi tistega, kar je za normalno rast mladine potrebno. Tudi je bilo treba časa, da so se organizirale mladinske organizacije. In prav v tem, da takratna mladina poleg razrahljanega družinskega življenja ni imela ali se ni mogla udeleževati skupnega življenja, je važen vzrok, da je ta mladina klonila pod težo vpliva novega okolja in v veliki meri zmanjšala, če ne izgubila, svojo narodno zavest. Danes se v skupno življenje ne more vključiti, ker ji manjka most čez vrzel prejšnjih let.

Zelena ali suha veja?

Če jasno premislimo ta dejstva, moremo iz njih potegniti za našo bodočnost tole usodno izkustvo: če ne bomo poskrbeli, da se mladina že v otroških letih vraste v slovensko skupnost in po končanem šolskem tečaju spontano preide v srednješolske in druge mladinske organizacije in naprej, bomo po nekaj letih priče našim društvom brez član-

Ali ste se tudi vi pripe-
ljali v Argentino z ladjo
„Santa Cruz“?

stva, slovenskim listom in revijam brez bralcev, prireditvam brez udeležencev. Z našega narodnega telesa se bo odlomila nova suha veja slovenske izseljenske skupnosti.

Vse to nas navdaja s skrbjo in zaveščjo velike odgovornosti. Kje je zagotovilo, da ne doleti to prav naših otrok?

Čudil bi se tej zaskrbljenosti, kdor je mogel od blizu videti življenje naših tečajev, številnih skupnih in mladinskih organizacij ter kulturnih združenj, ves naš tisk in vsakovrstne prireditve. Z zavidičanjem zro tuje narodnosti na pestro in bogato življenje slovenske skupnosti. In mi se bojimo za našo mladino?

Da! Tudi pri vseh teh številnih sredstvih nismo gotovi, da se ohranimo, če ne bomo znali teh sredstev mladini posredovati. Zastonj čakamo, če mislimo, da bo mladina sama segla po njih. Premočna je vaba sodobnega življenja, da bi se otrok sam od sebe odpovedal prijetnemu, lahkem, kar nudi okolje, in se odločil za dobro, pametno, lepo in koristno, kar mu nudi slovenska skupnost. Tudi ne pripada otroku ta odločitev. Mlado drevo se ne vzgaja samo. Potrebuje skrbne roke, ki ga usmerja, obrezuje, gnoji in ščiti pred nevarnostjo.

Od staršev zavisi

Ta roka so za otroka njegovi starši. Njihova dolžnost je, da otroka, ki je sađ njihove ljubezni, ne le vzrede, ampak tudi vzgoje. Tako važno je to poslanstvo staršev, da ga je Bog zaščitil z zakramentom. Ni ustanove, vzgojevališča ali posameznika, ki bi mogel dati otroku to, kar mu morejo dati dobri starši v družinski vzgoji. Prenekateri-krat je papež Pij XII. ob reševanju problemov sedanjega časa opozoril na družino, od katere — kot osnovne celice človeške družbe — zavisi rešitev ali propad današnje družbe. Kakršne družine, tak narod.

Isto moremo reči danes za našo izseljensko skupnost. Ne bomo se ohranili ne versko, ne moralno, ne narodno, če se ne bodo ohranile naše družine; če ne bodo naši slovenski domovi neugasljiva žarišča vernega, poštenega, narodne zavednega življenja. Brez trdne družinske podlage so vsa ostala sredstva brez moči.

Te odgovorne dolžnosti stavlja današnji čas na slovenske starše. Ustavimo se ob njih s posebnim ozirom na narodnostno vzgojo.

O vzgoji na sploh se veliko piše in

še več govori. Malokateri starši pa so prepričani, da je vsaka beseda, karanje in učenje odveč, če mati in oče drugače živita kot govorita. Dr. Trstenjak v svoji knjigi „Med ljudmi“ poudarja, da otrok veliko bolj sliši tisto, kar se starši ali odrasli šepetaje pogovarjajo, kot tisto, kar prav njemu oče ali mati na ves glas govori. Torej niso najmočnejše vzgojno sredstvo besede, ampak življenje staršev. Njihovo mišljenje, čustvovanje, ki se izražata v besedah in medsebojnih odnosih, ustvarjajo ozračje, ki ga otrok vdihava in osvaja. Otrok postane tako ogledalo staršev. Dela, kar vidi pri starših, če tudi ga ti popolnoma drugače uče. To pač živo dokazuje moč zgleda nad mojo besede.

Prav to velja za narodnostno vzgojo. Kako naj bodo narodno zavedni otroci, katerih starši z omalovaževanjem govore o našem narodu in njegovi preteklosti; ki podcenjujejo in stalno kritizirajo našo skupnost in posameznike. Kako naj govore lep materin jezik otroci, katerih staršem so naše revije in listi nepotrebna navlaka, s katero jim hoče naša skupnost le izsiliti denar.

Od staršev v prvi vrsti zavisi narodna zavednost njihovih otrok. Če so res prežeti prave ljubezni do slov. naroda, do domovine, do slov. besede, do skupnosti in to tudi žive, ni mogoče, da bi bilj sadovi njihove vzgoje — če je v temeljih pravilna — drugačni. Otrok, ki ljubi in spoštuje svoje starše, bo vzljubil tudi tisto, kar starši ljubijo.

Tako prehaja domovinska ljubezen iz staršev v otroke, kot se pretaka življenjski sok po deblu in vejah v mlade poganjke, ki bodo čez čas dali cvet in sad in sami postali posredovalci slovenskega življenja novemu rodu.

Na to zdravo naravno družinsko vzgojo mislimo, ko govorimo o vlogi

staršev pri vključevanju otrok v slov. skupnost. S tem, da so starši vzbudili otroku ljubezen do vsega slovenskega, ga v nežni mladosti naučili slovenske govorce, molitev in pesmi, mu dali občutiti lepoto slovenskih navad in običajev, ga vpeljalj v prvo črkovanje slovenskih besed in mu pokazali tudi našo skupnost, so postavili temelj njegovi ljubezni do rodnega naroda in mu utrdili prve stopinje iz družinskega kroga v našo izseljensko skupnost. Z veseljem, zaupanjem in ponosom bo otrok te stopinje nadaljeval in se odzval njenim vabilom na sestanke, prireditve ter segel po slov. knjigi, reviji, časopisu. Ti pripomočki, ki so dopolnili družinski vzgoji, bodo postali v kritični razvojni dobi otroku nujno potrebni. Česar ne morejo od mladega fanta, dekleta čestokrat doseči starši, v tem zlahka vpliva prijatelj, svetovalec, predavatelj, tiskana beseda. Usodne važnosti je, kakšni so ti. Ne mogli bi zato razumeti slovenskih staršev, ki bi ne storili vsega, da se njihovi otroci pridružijo organizacijam in prireditvam, ki morejo skupno z našim tiskom dati otroku toliko koristi.

Sodelovanje staršev z organizacijami

S tem, da starši vplivajo na otroka, da se vpiše v mladinske organizacije, da gre nato in ono prireditve, dolžnost staršev nikakor ni končana. Zmotno bi bilo misliti, češ, mi smo svoje opravili, sedaj naj vzgajajo drugi. Da bodo organizacije in prireditve dale mladini to, kar morejo, je nujno potrebno sodelovanje staršev. S tem, da se starši zanimajo, kam hodi njihov sin, njihova hčerka, kakšni so ti sestanki, prireditve, kakšen njihov vpliv, program, uspehi, ovire in, če je potrebno, tudi priskočijo na pomoč, s tem tudi otroku

vzbujajo zanimanje, zavest važnosti in potrebe organizacije ter ga navdušujejo v ljubezni do dela. Nasprotno bi starši s svojim nezanimanjem povzročili, da se bo otrok, ker mu ne nudijo nobene opore, za organizacijo ohladil, se odmaknil in tudi do staršev postal nezupen. Tako bi starši nehote, a po svoji krivdi pripravili sebi bridko razočaranje. Seveda ne sme bit zanimanje staršev za doraščajočo mladino nekaka policijska kontrola, ampak resničen izraz ljubezni, ki spremlja starše pri vsej vzgoji.

Slovenski tisk

Drugo področje, na katerem morejo imeti starši velik vpliv, je slovenski tisk.

Pravimo, da je tisk velesila. V resnici to tudi je ne le zaradi množine izdanj, ki preplavljajo svet, ampak zlasti

po svoji notranji moči, s katero si zlahka osvoji bralca. Tako zvest spremljevalec kot je knjiga ali revija, tako neopazen in intimen, tako potrpežljiv ni nihče drugi. Prav zaradi tega je vpliv tiska tako prodoren in širok. Ko bi mogli samo za hip prodreti v globino človeških src, bi se zgrozili, koliko teme, dvomov, sovraštva, umazanosti ali samo otopelosti in mehkušnosti je pustilo v njih slabo in indiferentno čtivo. Po tem spoznanju pač ne moremo dopustiti, da bi se naša mladina hranila s praznimi brošurami in omlednimi revijami, ki se vsiljujejo na vsak korak. Če tudi ne bi povzročile druge škode, je dovolj, da skvarijo otroku smisel in okus za zdravo branje.

Nočemo trditi, da je vse slovensko branje zaradi tega, ker je slovensko, tudi najboljše. Vedno moramo biti pazljivi, bodisi pri starem bodisi pri no-

Mladinska igra „Kekec in Mojca“, katero so v juliju letos igrali otroci Slomškovega mladinskega odra (foto Marijan)

vem, zlasti pri onem, ki prihaja iz domovine. Imamo pa v izseljenstvu nekaj revij, časopisov in knjižnih založb, ki so za nas velik zaklad. Poudariti jih hočemo zaradi njihovega vsestranskega mišljenja in čutenja, ker je potrebno za obstoj naše skupnosti.

Če bi mogli o naši mladini trditi, da se hranj s tem tiskom, bi si pač lahko čestitali; taka mladina bi bila na najboljši poti verske, moralne in narodne ohranitve. Da se to uresniči, je naloga staršev, da jo k temu pripelje. Prepozno je, če začno z navajanjem, ko ima otrok 12, 14, 16 let. Kot smo že poudarili, imajo ključ do uspeha starši, ki so se že v otrokovi rani mladosti ukvarjali z branjem slovenskih otroških knjig in to skrb nadaljevali vso šolsko dobo. Podlaga je vedno **vzгляд staršev**. Kjer oče in mati pogosto segata po dobri slovenski knjigi in sodobnem tisku, jim bodo tudi otroci radi sledili v prebiranju zanje primernih del. Skupno branje tudi često navduši mladega bralca. Z branjem naših revij, listov in knjig se bo mladina vzgajala, učila, vedrila, pa tudi bogatila slovenski jezik, spoznavala domača dela, v njih preteklost naroda in lepoto naše domovine ter končno kulturno višino našega naroda, kar ji bo dalo zdravega ponosa. Naj bi bil cilj vsake še tako preproste družine — dati slovenskemu tisku vredno mesto v urejeni knjižnici, čeprav stesani iz zabojev. Poseben del naj vzame otroška polica, za katero naj skrbe otroci sami. Oboje naj ne bo stanovanju le v okras ali napoto, ampak vir, iz katerega doteka duhovna hrana v naše družine.

Zakaj vse to delo?

Ko smo tako deloma razmislili vlogo staršev pri vključevanju otrok v slov. skupnost po naših prireditvah,

organizacijah in tisku, moramo vsaj ob zaključku poudariti, da mora ta narodnostna vzgoja **izhajati iz prave ljubezni do našega naroda in domovine**. To ljubezen smo **dolžni** svoji domovini. Naloga nam jo krepost pietete, to je „tistega spoštovanja svoje vrste — kot razlaga dr. Odar — ki smo ga dolžni staršem in domovini“. Ta ljubezen ni prav v nobeni opreki z lojalnostjo do države, v kateri živimo. „Stato dve različni stvari,“ pravi dr. Odar, „ki si prav nič ne nasprotujeta. Nihče ti ne more zapovedati, da bi tujega človeka tako ljubil, kot ljubiš mater. Morejo ti ukazati pokorščino, zvestobo, žrtve, ne morejo pa ti ukazati, da bi imel tujega človeka za očeta ali mater. Mati je le ena, tudi domovina je samo ena. Kdor bi to hotel vsiliti svojo deželo za domovino, ta bi te napravil kvečjemu za **brezdomovince**. Zvesti hočemo biti državi, v kateri smo, toda svoje ljubezni do slovenske domovine ne bomo zatajili. Nočemo biti odpadniki od svoje domovine, kot nas nekateri zmerjajo, pa tudi izkoreninjenci ne. **Anacionalni ljudje**, ki ne čutijo ljubezni do domovine, so moralni pohabljenici. Mi hočemo biti taki svetobljani. Goreče ljubimo svojo slovensko domovino, obenem pa spolnjujemo državljanske dolžnosti v državi, v kateri živimo.“

Te jasne in odločne besede našega velikega slovenskega misleca o dolžnosti ljubezni do domovine, naj zaključijo naše razmišljanje. Kdor te besede razume, nosi v sebi velik zaklad. Po njih se bo zlahka orientiral v zmedu naših dni; iz njih bo črpal moči za doseg visokega cilja in premagovanje neštivilnih ovir.

Bog daj, da bi tudi med slovenskimi starši mnogi to dolžnost ljubezni razumeli in živeli.

Marijana Batagelj

„Tanja, ti... ti si zmagala na vsej črti“ tako je po letih blodenja, nekdanj zagrizeni sedaj spreobrnjeni komunist Vladimirov zaupal svoji ženi.

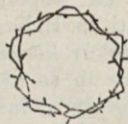
PO SPOZNANJU JE BIL OBTOŽEN PROTIREVOLUCIJE

Tovariš Vladimirov je sedel pri svoji pisalni mizi in razmišljeno listal po knjigi „O elementih politike“, ki je na novo izšla. Preletel je z očmi stran za stranjo, toda besede in stavki, ki jih je bral, so mu zveneli tako prazno in tako preleto, da je imel vtis, kot kot da se sprehaja po pokopališču med nagrobnimi kamni...

V zadregi je tovariš Vladimirov odložil knjigo, se zleknil v svojem nalašču in gledal v zrak. Čim dlje je tako sedel, tem bolj utrujenega se je počutil. A to je bila utrujenost, ki je učinkovala pomirjajoče in usvajajoče. Prijetno in udobno se je počutil v tej sobi, kjer je vladala neka mehka toplina, kjer je bilo vse tako snažno, tako materinsko pripravljeno. Tovariš Vladimirov se je pretegnil, zasehal in si mislil, kako lepo bi bilo, če bi sedajle prišla Tanja. Toda Tanja je bila v kuhinji, kjer je pripravljala večerjo. Zadnje dni se ga je vedno pogosteje loteval občutek, da so vse ure, ki jih je prebil brez nje, zanj prazen, izgubljen čas. Hrepeneče je pogledal na vrata; tako rad bi prebil v njeni družbi to četrto ure, ki mu je še preostajala do sestanka! Toda ona ni prišla, kar je bilo seveda razumljivo, saj je morala biti vendar ob štedilniku. Zato je znova segel po svoji knjigi...

Tedaj pa se je prestrašeno zdrznil. Nekdo se je poleg njega v sobi nenadoma zasmeljal, čisto na glas in raz-

ločno — z nekim posebnim nasmehom, kakšnega ni še nikoli slišal. Obrnil se je in zagledal pred seboj obrazek svoje deklice, svojega otroka, ki je kukal izza posteljne ograjice in se znova zasmeljal s tistim posebnim smehom, ki ga je pravkar preplašil v njegovem sanjarjenju. Tako ljubko in tako nežno so zveneli ti glasovi, da je tovariš Vladimirov nezavedno vstal in stopil k posteljici. Pozorno si je ogledoval otrok svojega očeta in nagnil pri tem glavico kot kak majhen radoveden ptiček; tovariš Vladimirov je opazil, da tličita v odprtih ustkih dva blestečebela zobka. Vzel je v roke knjigo; kakor bi hotel storiti nekaj, kar naj bi ga oprostilo te nerazumljive zadrege, je zopet razrezal z velikim lesenim nožem nekaj stran! Znova je zazvenel tisti smeh. Tedaj se je moral zasmeljati tudi on. Rezal je dalje, ker je opazil, da je opazil, da je otroku šuštenje papirja očitno v veliko zabavo, zakaj vselej se je glasno zasmeljal, vedno glasneje in glasneje. Z nekim povsem novim občutkom je to-

vარიშ Vladimirov opazoval otroka. Dolej je pravzaprav ta otrok vzbujal v njem le nezadovoljstvo; motilo ga je, če je jokal, na poti mu je bil, kadar se je plazil po podu, in jezilo ga je, če mu je posvečala Tanja preveč časa. Tanja je dobro vedela, da čuti on kaj malo nežnosti do tega bitja, pa je zavoljo tega skrbela, da mu je prišel otrok čim manj pred oči. V tem trenutku pa, ko je videl, kako ga gledajo te očke, in slišal, kako vro iz teh skoraj brezobnih ustec ti nežni glasovi, se je v njem vzbudilo ter ga popolnoma prevzelo čustvo nežnosti in ljubezni. Iztegnil je roko proti otroku; ko se je ta oklenil njegovih prstov in se dvignil k njemu, je ves ponosen in poln veselja dejal: „No, poglej no, čelo ima pa res moje in nos tudi!“

In čez nekaj časa je dočal:

„Usta seveda so bolj Tanjina!“

Tovariš Vladimirov se je sklonil k svojemu otroku in mu božal bradico. Dotik z mehko žametno kožo ga je očaral. Nerodno kot medved je prislonil svoja lica k otrokovim; ko je ta z obema ročicama zagrabil njegove lase in pritisnil svoj obrazek k njegovemu obljučju, je bil oče brezmejno srečen.

„Ti punčka ti, le nikar preveč divje!“ je šaljivo grozil in skušal osvoboditi svoje lase iz malih ročic.

V tem trenutku je stopila v sobo Tanja s kadečim se samovarom v rokah. Ko je zagledala moža v tem položaju s svojim otrokom, je pobleđela. Sprva je hotela planiti tja in obvarovati svojega otroka; toda že v naslednji minuti je spoznala, za kaj gre, in njeno srce se je napolnilo s prekipevaajočim veseljem. Hotela se je tako napraviti, kot bi ničesar ne videla, in se je prav počasi splazila k mizi. Toda tovariš

Vladimirov jo je že opazil. Osvobodil se je otrokovih rok in obrnil od radovednosti in sreče žarečji obraz k njej. Tanja je urno postavila samovar na mizo in šla proti njemu. Objel jo je, položil glavo na njeno ramo in ji šepetal:

„Tanja, ti... ti si zmagala na vsej črti!“...

Tovariš Vladimirov si je napolnil aktovko, oblekel plašč in se pripravil k odhodu. Od Tanje se je poslovil s poljubom. Nekaj povsem novega, svežega, pristrčnega je bilo v njegovem ljubkovanju — nekaj, kar je Tanjo najgobje ganilo. Prvič v njenem zakonu jo je obšlo čustvo slasti in vzhičenja. Z izrazom brezmejne nežnosti je zrla v njegove oči. Tovariš Vladimirov je ob tem pogledu zardel, ji nerodno stisnil roko in nato hitro odšel.

Še dolgo po njegovem odhodu se Tanja ni mogla umiriti. Misel za mislijo se je vrstila v njeni glavi, ena vselejša od druge. V duhu je preletela svoje življenje od dneva, ko je prvič srečala svojega moža. Mislila je na veliko nalogo, katero ji je tistega dne naložila usoda. Znova in znova je preletela vso to pot, ki jo je prehodila; še enkrat je okusila boj, katerega je bila za njegovo dušo. In spoznala je sedaj, da vse to ni bilo zaman, da je imelo globok pomen in da je dalo smisel njenemu življenju. Sklenila je roki k tihni molitvi... brez besed se je zahvalila Gospodu.

Znočilo se je. Tanja je prenehala misliti. Sedla je k odprtemu oknu in tiho gledala navzgor k lesketajočim se zvezdam — kakor popotnik, ki je po dolgi vožnji v snegu in viharju končno zagledal v daljavi luč, ki mu obeta mir in počitek...

Počasi je tekel čas. Ura za uro je minevala. Tanja je še vedno sedela pri oknu. Še vedno je sanjerala o čudežu ljubezni, ki pozablja samo sebe, ki ne pozna nobenega časa, nobenih ovir in nobenega strahu, ki vse premaga, ki traja vedno in na veke, ki preživi življenje in smrt...

Pozno je bilo. Tanja je vstala in pogledala na uro. Pol dvanajstih! Sedaj bi se moral njen mož pač že kmalu vrniti! Odgrnila je posteljo, postavila samovar in pripravila majhen prigrizek. Medtem je bila ura polnoč.

Sedaj se je začela Tanja resno vznemirjati. Hodila je po sobi in semtertja pogledala skozi okno v neprodirno temo. Napeto je prisluškovala, toda zunaj ni bilo slišati nobenih korakov; grozotno tiho je ležala zunaj črna noč... Neprestano je hodila Tanja po sobi sem in tja — enakomerno kot stroj. Njen nemir, njen strah je rasel in rasel.

Strašne misli, grozne predstave so se ji podile po možganih...

Odbila je ena. Tanja tega ni več vzdržala. Stopila je k telefonu in poklicala urad svojega moža. S tresočim se glasom je izrekla svoje ime.

„Tukaj politruk Sidorov!“ je zadonel globok glas, zvonek kot kovina.

„Moj mož se še vedno ni vrnil domov. Saj ni mogoče, da bi zborovanje še vedno trajalo?“ je vprašala Tanja; čutila je, kako so ji noge hotele odpo-vedati.

„Zborovanje je že davno končano,“ je odgovoril politruk. „Vašega moža smo na žalost morali zapreti. Saj poznate zadevo z razkolniki v 'Tovarni človeka'? Zdi se, da tudi z njegovo ideologijo ni vse v redu! Kot rečeno, zelo žal mi je, toda vašega moža smo morali obtožiti protirevolucije!“

Alja Rahmanova

Cerkev sv. Petra v Vatikanu — središče svete katoliške Cerkve

Nemčija

Papež Janez XXIII. je imenoval za monakovskega nadškofa kard. Doepfnerja, do sedaj berlinskega škofa. Kardinal Doepfner, ki bo nasledil pok. nadškofa kardinala Wendela, je star 47 let in je najmlajši kardinal kat. Cerkve.

Mehika

Od 8. do 12. oktobra bo v Mehiki drugi vseameriški marijanski kongres. Prvi je bil v Buenos Airesu v novembru leta 1960. Namen teh kongresov je s pomočjo Matere božje, Srednice vseh milosti, utrditi na amerškem kontinentu katoliško vero, ki je najboljše sredstvo proti nevarnosti brezbožnega komunizma.

Kuba

Iz Kube, katero je Fidel Castro 1. maja proglasil za prvo socialistično državo v Južni Ameriki, prihajajo vsak dan zelo žalostna poročila. Številni samostani so spremenjeni v vojašnice in ječe. Domači duhovniki so po zaporih, tuji izgnani. Tudi številne cerkve so brezbožneži oskrunili, prizanesli niso niti Najsvetejšemu Zakramentu. Vse to potrjuje, da je komunizem povsod eden in isti.

Ekvador

Nadškof iz Quita v Ekvadorju je ponovno opozoril na nevarnost komunizma. Dejal je, da je vodstvo komunistične partije v Moskvi v mesecu maju sklenilo povečati svojo delavnost v Južni Ameriki, zlasti še v Mehiki, Ekvadorju, Peruju, Kolumbiji in Venezueli.

Anglija

Vplivne duhovnike protestantske smeri v anglikanski Cerkvi je močno razburilo imenovanje kanonika B. Pawleya, ki naj bi posredoval zvezo med anglikansko Cerkvijo in Sekretariatom za

zedinjenje kristjanov v Vatikanu. To imenovanje grajajo in nadškofom v Canterburyju in Yorku osporavajo pravico do takega imenovanja. Tudi predsednik „Protestantske zveze“ v Angliji, V. Alexander of Hillsborough, ki je protestiral tudi proti obisku nadškofa Fisherja pri papežu, je odločno proti temu koraku nadškofov in pravi, da bo to imenovanje „ujezilo“ mnoge protestantske verske skupnosti.

Italija

Poslednje romanje. S sedanjim svetom očetom Janezom XXIII. je svoj čas skupaj hodil v šolo tudi Alojzij Pellegrino iz Sotto-il-Monta. Ko je bil njegov nekdanji sošolec kardinal A. Jože Roncalli izvoljen za papeža, je Alojzij sklenil poromati v Rim, da si izprosi od njega blagoslov. In tako je 80-letni starček prehodil dolgih 500 kilometrov iz Severne Italije v Rim. Pred kratkim pa ga je policijo našla v nekem zavetišču 30 kilometrov severno od Rima mrtvega. Zadela ga je srčna kap. Alojzij se je vračal domov. Umrl je potem, ko je svojega prijatelja iz šolskih let videl nositi v „Sedia Gestatoria“ (v

tronu) po cerkvi sv. Petra in je prejel njegov blagoslov.

Združene države

V prvi polovici leta 1960 je 40 milijonov katoličanov v Združenih državah zbralo 60 milijonov dolarjev za pomoč trpečim v 54. različnih deželah.

Nova Gvineja

Tudi Pajuanci na Novi Gvineji so nadarjeni ljudje. Avstralska petrolejska družba je priredila svetovno tekmo v lepopisju, katere se je udeležilo 45.000 oseb, med temi tudi Kanakinja Barnaba Komik. Dobila je prvo nagrado — potovanje z letalom v Avstralijo. Barnaba obiskuje misijonsko šolo v Alexishafenu in je najboljša dijakinja v razredu. Njeno spričevalo ima pripombo:

okno v svet

„Visoko nadarjena ne le za šolske stroke, ampak tudi za vse vrste ročnosti.“ Barnaba želi postati učiteljica za višje šole.

Švedska

Odkar je bila na švedskem razveljavljena prepoved o obstoju samostanov in je bil leta 1951 izdan nov verski zakon, ki je prinesel versko svobodo, je vprašanje o ustanavljanju novih samostanov na švedskem spet aktualno. V Gumslövu na jugu švedske nameravajo zgraditi katoliški ženski samostan. Minister za vero in prosveto soglaša z ustanovitvijo samostana in se je s posebnim predlogom obrnil na državni zbor za odobritev tega predloga.

Afrika

V Afriki živi približno 60.000 Kitajcev. Od teh je več kot ena tretjina katoličanov. Večina jih živi ob vzhodni obali, posebno na otokih Madagaskarju in Reunionu.

Kongo

Daleč po svetu znani kongoški črnski škof Malula je pred kratkim obiskal kardinala Fringsa v Nemčiji. V Aachenju je imel razgovore o nadaljnji pomoči gladoječim v Kongu. Iz sredstev lanske postne akcije so dobili na razpolago en milijon mark za lajšanje bede v Kongu. Škof Malula se je v imenu Kongožanov zahvalil za to pomoč. Zahvalil se je tudi katoliškemu listu „Die neue Bildpost“. Na pobudo tega lista so zbrali v ta namen prav tako en milijon mark. Kot nadaljnjo pomoč nameravajo poslati v Kongo tudi kmetijske strokovnjake, ki bodo izobrazili v kmetijstvu tamkajšnje vodilne osebe, da bodo sposobni sami voditi gospodarstvo v državi. Odsli bodo tja večji zdravniki, obrtniki in drugi strokovnjaki.

Brazilija

Brazilski škofje so na svoji konferenci sestavili pastirsko pismo, s katerim so odgovorili pokrajinski vladi v Sao Paulu na njeno prošnjo, naj izrazijo svoje mnenje glede osnutka novega zakona, s katerim nameravajo izvesti prepotrebno agrarno reformo. V tem pastirskem pismu pravijo brazilski škofje, da je osnutek zakona o agrarni reformi v popolnem soglasju s socialnim naukom katoliške Cerkve. Škofje odobravajo vse ukrepe vlade, s katerimi bodo bogastvo sorazmerno razdelili med narod po mirni in zakoniti poti. V tem pismu pozivajo škofje tudi druge pokrajinske vladce v Braziliji, naj izvedejo podobne agrarne reforme.

Konec znamenitega pastirskega pisma škofov Jugoslavije, ki so ga vernikom napisali na svoji konferenci v Zagrebu od 20. do 23. septembra 1960, govori o vzgoji k čistosti in resničnosti ter o družini — zibelki svetih poklicev

PRI TEM PA MNOGI STARŠI ODPOVEDO

Že lani smo vašim otrokom dajali nasvete, kako si ohranijo krepost sv. čistosti in kako se morajo bojevati zoper nečiste grehe; govorili smo tudi vam, kako varujte otroke čiste in neomadeževane. Tudi v našem pismu vam moramo spregovoriti nekaj besed o tej kreposti. V marsičem bo odvisno od vas, starši, ali vam otroci ostanejo prosti nečistega greha; zato morate budno paziti na vsak korak svojega otroka. Varujte ga slabe družbe, pokvarjenih in hudobnih otrok. Za vsako umazano besedo iz njegovih ust je treba otroka takoj opomniti in si na vso moč prizadevati, da se kaj takega ne zgodi več. V tem morate zmeraj otrokom dajati lep zgled. Otroke morate naučiti, da bodo v tem pogledu od prve mladosti čisti. Otrok naj bo pokrit in tako oblečen, da ne bo nikoli prizadeta sramežljivost, ne njegova lastna ne drugih otrok. Varujte otroke pred vsako priložnostjo, ki bi utegnili otroka potegniti v nečisti greh.

Pazite, da bodo otroci na večer o pravem času doma, da vam ne bodo uhajali na plese, v kino ali kam drugam, koder bi utegnili priti v nevarnost, da greše zoper čistost v mislih, čustvih ali željah, bodi z očmi, besedo ali dejanjem.

Red v življenju

Pazite, da jih obvarujete čiste in neomadeževane. Zato morajo živeti po natančno določenem dnevnem redu, o pravem času koj vstajati, pridno delati in se učiti, o pravem času hoditi k mizi in ob določeni uri iti počivat. Red v življenju, nenehna zaposlenost in boj zoper brezdelje in lenobo bodo otroka marsikdaj obvarovali, da ne zaide v grehe zoper čistost. Pazite tudi na hrano, zlasti na alkoholne pijače; ne dajajte otrokom ničesar, kar bi jih utegnilo dražiti. Vse to pa še ni dovolj za uspeh. Uporabite predvsem duhovna sredstva, da obvarujete otroke čiste. Zato jih opozarjajte, naj molijo za moč v nečistih skušnjavah. V molitvi naj se posebno priporočajo bl. Devici Mariji. Navajajte otroke, naj pogostohodijo k spovedi in prejemajo Jezusa v obhajilu. Spoved je prenekaterega otroka obvarovala, da ni zašel in se zgubil v nečistih greh; sp. obhajilo pa jim je dalo moč in voljo v boju zoper nečiste grehe.

Odgovori na vprašanja

Otroci vam bodo pogosto stavili vprašanja o postanku njihovega življenja; radi bi vedeli, kako so prišli na svet. Nikar se prenalahko na tako

vprašanja ne izmikajte in ne omalovažite njihovega zanimanja in razvednosti. Z resnimi, otrokovemu razumevanju in letom primernimi besedami odkrivajte otrokom velike in svete skrivnosti življenja. Če sami ne veste, kako in kaj bi otrokom odgovarjali na njihova radovedna vprašanja, se poučite v resnih katoliških knjigah, ki so o teh stvareh nalašč napisane za vas, starši, ali iščite nasvetov pri duhovniku.

Težava prehodnih let

Za starše so v vzgoji gotovo najtežja prehodna leta, ko se otrok razvija v mladeniča in dekle. Ves tisti nemir in beganje, prehajanje iz ene skrajnosti v drugo, iz plahosti v občestnost, vse te norosti, ki jih otroci v teh letih počno, vse to morate razsodno in z največjo ljubeznijo poravnati in popravljati. V tej dobi otroci postanejo nezaupni do staršev, tako starši pogosto ne vedo ne le, kaj se dogaja v otrokovi duši, marveč pogosto ne vedo niti tega, kaj se dogaja v njegovem zunanjem življenju. Za vaše otroke je nevarnost, da v tem času zabredejo v kake skrivne nečiste grehe, da se v kakih prvih ljubeznih spozabijo predaleč, ne da bi vi sploh kaj o tem vedeli. Zato se prav posebej potrudite, da si ravno v teh letih pridobite zaupanje otrok. Otroci bi vam morali res vse zaupati in vam vse povedati: svoje težave, omahovanje in dvome, napake, spodrsnjaje in padce, da jih potem lahko naravnate, hrabrite in vodite. Ravno v teh letih se prav posebej prizodevajte, da otroke vzgajate mnogo bolj in samo z ljubeznijo, ne a preostrimi besedami ali celo s silo.

Tako jih boste speljali na pravo pot in rešili v najviharnejših letih življenja. V vsem bodite razsodni, vse napravite iz ljubezni do Boga, do duše in sreče vaših otrok.

Vzgoja k resničnosti

Pomen resnice je v človekovem življenju silno velik. Če bi ljudje zmeraj resnico govorili in bi bili drug do drugega odkritosrčni, če bi iskali resnico, kako lepo bi bilo na svetu! Tako pa hudobni duh, oče laži, seje svoje seme neresnice in laži ljudem v duše in življenje. Če se zavedamo, kako je laž pogubna in strašna, bomo znali ceniti vzgojno delo, ki ga morajo opraviti starši s tem, da vzgajajo otroke k resničnosti in jih nauče, da zmeraj resnico govore in iščejo.

Pota do tega

Sredstva, ki naj jih starši uporabljajo, da v otrocih zbude ljubezen do resnice, so številna in kaj različna. In spet poudarjamo, da je med njimi najvažnejši lep zgled staršev.

Starši morajo resnico govoriti otrokom in pred otroki. Na vsako vprašanje morate odgovoriti otroku

resnico brez izmikanja. V svojem razmerju do otrok ne smete nikoli uporabljati laži; če jim kaj obljubite, morate izpolniti, če jim kaj zagrozite, morate izvesti. Z neresnico se pred otroki nikoli ne izgovarjajte in ne opravičujte. Včasih je resnica zoperna in težka, toda zmeraj je velika in sveta.

Ni pa dovolj, da otrokom govorite resnico, govorite je tudi pred otroki, kadar govorite o drugih. Oče naj bo materi zmeraj odkrit, mati pa očetu. Ne skrivajte ničesar pred očetom, ne pred materjo. Prav gotovo pa morajo starši resnico govoriti

Družina zibelka svetih poklicev

vpričo otrok, kadar govoré z drugimi ljudmi. Bodite prepričani, da si otrok vse zapomni in si polagoma ustvari sodbo o starših in njihovem ravnanju; morda se ne bo koj razodela, vendar jo bo otrok kdaj uporabil, da opraviči svoje neresnice. Tudi do opravljanja in obrekovanja ali celo do krivičnega natolcevanja naj ne pride nikoli, prav gotovo pa ne vpričo otrok.

Resnica nad vse

Otroka je treba vzgajati, da resnico govori; zato naj starši od otroka sprejmejo vsako resnico mirno, naj bo še tako grenka. Če je otrok svoje napake odkritosrčno priznal, naj starši njegovo priznanje in odkritost pohvalijo, napako pa je seveda kljub temu treba grajati, otroka poučiti in posvariti, naj se poboljša. Kakor hitro pa v otrokovih ustih odkrijemo laž, jo moramo obsoditi in če je napravljena na škodo drugih, jo otrok mora pred prizadetimi preklicati in škodo popraviti.

„Eno oko zmeraj gleda, temu se skriti nič ne dá,“ to je božje oko. Bog je povsod pričujoč. Bog vse vidi, Bog vse ve, greh se delati ne sme — greh in laž bo kaznoval. To so verske resnice, ki jih je treba otrokom vsaditi globoko v dušo; to jim bo spodbuda, da bodo zmeraj resnico govorili, laži se pa ogibali.

Družina je zibelka svetih poklicev

Božja previdnost je vsakemu določila pot skozi življenje. Vsakemu človeku je dal Bog tudi prosto voljo, da se odloči, po katerih potih bo hodil do končnega namena na zemlji.

Prepričani smo, da je Bog marsi-

katerega vašega otroka poklical, da se mu na poseben način posveti in mu služi. Bog je mnogim vašim sinovom in hčeram potrkal na srce in jim pošepetal: „Pridi, pojdi za menoj!“ kakor je rekel nekoč bogatemu mladeniču v sv. evangeliju. Vsi ne poslušajo božjega klika in božjih navdihov. Nekateri mladeniči in dekleta vrata srca in duše zapirajo Bogu, kadar jih kliče. Včasih pa tudi starši Bogu prestrežejo tisto, kar je izbral zase.

Toplo vam priporočamo, dragi starši: mislite na srečo, in prihodnost svojih otrok, kadar vam sinovi ali hčere zaupajo, da bi radi služili Bogu kot duhovniki, redovnice ali redovniki. Morda ste sami drugačnega mišljenja, toda vedite, da Bog daje poseben blagoslov in pomoč tistim, ki se mu na njegov klic oglašijo. Koliko duhovniških poklicev ni bilo uresničenih po krivdi staršev! Marsikak mladenič bi bil srečen in zadovoljen, ko bi ga starši ne bili ustavili na njegovi poti v duhovniško delo.

Ne ovirati, ampak gojiti

Otroka nikar ne ovirajte, da gre za božjim klicem, pa ne le ne ovirajte, potrudite se rajši, da ga z molitvijo in vzgojo v tem podpirate zaradi njegove sreče, da sin ali hči doseže svoj življenjski poklic.

Opozoriti pa moramo tudi na to da se utegne kdaj zgoditi tudi nasprotno: da starši kdaj napačno sodijo in mislijo, da otroka kliče Bog v svojo službo, pa v resnici ni tako. Nikoli ne silite svojih otrok, da hodijo skozi življenje po poti, ki je ne marajo in jih Bog nanjo ne kliče.

*

Dali smo vam nekaj nasvetov in napotkov, kako vzgajajte svoje otroke. Seveda ni to vse, tega vam v enem pastirskem pismu ne moremo povedati. Ljubezen do Boga in otrok naj vam pove, kaj je treba še storiti, da bodo vaši otroci srečni in božji.

V Zagrebu, 20. do 23. 9. 1960.

MOLITVENA ZVEZA ZA SLOVENSKO DOMOVINO

Molitveni namen za oktober

Vsak narod ima svojega angela varuha; tudi Slovenija ga ima. Ko v oktobru obhajamo praznik svetih angelov, bi bilo zelo lepo, če bi se navadili ponavljati vsak dan ono ljubko molitvico, pesem naše primorske pesnice Ljubke šorli: „Sveti angel, ki po božji volji — rod slovenski braniš in varuješ, — ki nad njim stoletja varno čuješ — in napotek daješ mu najbolji — O, poglej, kako čez svet široki — so vprek razgnali ga viharji; — kruh dele mu tuji gospodarji, — mamijo tujine ga prizvoki. — Ti, ki spremljaš ga povsod in vodiš, — mu nenehno ob strani hodiš — vžigaj v njem za dom in vero plamen. — Tvoje naj ga čuvajo peroti, — da toplino doma kdaj začuti — in v bodočnost lepšo vstane. Amen.

Latinska Amerika je pozorišče sprememb nepreračunljive važnosti. Jutrišnji svet se gradi z nami ali brez nas. Če se gradi brez nas, se zgradi proti nam.

Neposredne in nujne posledice slabe zemljiške uredbe Latinske Amerike — in ki prizadene celotno družbeno telo, ne samo kmečkega ljudstva samega — je nemožnost kmetijstva, da bi povečalo prehranjevalno proizvodnjo in tako kljubovalo porastu prebivalstva in njegovim potrebam.

Lakota

Kmečka proizvodnja in zlasti prehranjevalna je danes razmeroma manjša v Lat. Ameriki, kot je bila pred zadnjo vojno. Dočim Severna Amerika in Evropa proizvajata v naših dneh več hrane na osebo kot pred vojno, je proizvodja Lat. Amerika manj. Statistike izdelane po FAO dokazujejo, da se je prebivalstvo Lat. Amerike pomnožilo za 45% med leti 1948 in 1953. V istem razdobju se je dvignila kmečka proizvodnja le za 32%. Res je, da v celotni kmečki proizvodnji zavzema prehranjevalna proizvodnja vedno važneje mesto, da dosega do 80% celote, vendar je večina teh proizvodov namenjena izvozu: tako kava, sladkor ali kakao.

Posledica tega je, da so se obroki hrane za latinske Amerikance zmanjšali. Več držav je moralo žrtvovati za uvoz hrane lep del svojih deviz. Čilenski gospodarstvenik Jorge Ahumada je računal v letu 1958, da je v prejšnjih dvanajstih letih morala potrošiti njegova država samo za uvoz žita in mesa 1 milijardo dolarjev. S svoje strani je doktor Viktor Gimenez Landínez, minister za kmetijstvo v Venezueli, izjavil leta 1958: „Mi Venezuelci, ki uvažamo skoraj vsa živila, ki jih uživamo, bi se morali sramovati, da zapravimo 102 mi-

JUŽNA AMERIKA JE V NEVARNOSTI

lijona bolivarjev za uvoz jajc in še precej drugih milijonov za uvoz hrane, ki bi jo morali pridelati v svoji deželi. In Venezuela je tista lat. ameriška dežela, kjer pride na enega prebivalca največ orne zemlje, to je štiri hektarje, dvakrat več kot trenutno v Argentini in štirikrat več kot v Čile. V članku, ki je bil objavljen v dnevniku La Commerce v Limi (Perú) 12. oktobra 1959 je inženir Octavio Canseco dokazal, da je njegova država (kjer pride 7 prebivalcev na kvadratni kilometer) v letih 1946 do 1955 izdala približno 480 milijonov dolarjev za uvoz živil.

Ta naklon v padanju prehranjevalne proizvodnje moremo opaziti v vsej Lat. Ameriki, z izjemo kake dežele, n. pr. Mehike. Posledica je nezadostna prehrana prebivalcev. V enem poglavju svoje knjige „Geopolitika lakote“ našteva Josue de Castro konkretne zglede raznih posledic te pomanjkljive prehrane: 60% novorojenčkov v La Paz ima 20% nižjo težo kot normalno; 73% prebivalcev v Limi oboli zaradi pomanjkanja proteinov; 95% prebivalstva v Venezueli trpi zaradi notranjih parazitov; 28% šolarjev v Paragvayu trpi več ali manj zaradi golše; pomanjkanje kalcija v vseh deželah, itd.

Če je bilo v kolonialni Ameriki pla-

me belcev, ki je gospodovalo in vladalo nad maso (gmoto) Indijancev in mešančev, je v Ameriki XX. stoletja še vedno majhno pleme, navadno belo, ki je dobro hranjeno in dobro razvito spričo biologično nižjega plemena, ki se je zmanjšalo, da se je ohranilo. Pred petimi leti je dr. Julio Santa María, čilenski izvedenec za prehrano, objavil izsledke preiskave nad dvema določenima socialnima skupinama: nad skupino otrok v prestolici, ki obiskuje le osnovno šolo, in nad skupino, ki obiskuje tudi srednjo; našel je pri prvi skupini pri 16 letih srednjo postavo za 14 cm nižjo in težo za 14 km nižjo v primeri s postavo in težo privilegirane skupine. V ostalem, ne da bi ški v tako podrobno preiskavo, more kakor koli ugotoviti, da je ta pojav splošen v vsej Lat. Ameriki, če opazuje vojaško paradno in primerja težo in postavo navadnih vojakov z njihovimi oficirji. Ali

se vidi kaj takega v drugih deželah na Zahodu?

Josue de Castro opozarja še na neko že znano dejstvo: po kakovosti in količini nezadostna prehrana nagiblje k uživanju alkohola in drugih dražil, kar prinaša s seboj neizbežne posledice v škodo zdravja, nravnosti in gospodarstva. Kot vemo ni samo pomanjkanje prehrane, ki sili k pijančevanju veliko število lat. Amerikancev, ampak tudi potreba, da utečejo temu življenju brez duhovnih in materialnih (snovnih) izgledov. Važnost stanovanja kot materialne podlage za domače ognjišče in družinsko življenje je očitna in v tem oziru splošni položaj lat. ameriškega ljudstva ni boljši kot že omenjeno stanje kmetov.

Zgraditi je treba 30 milijonov hiš

Statistike, ki so jih sestavili Združeni narodi, kažejo, da je bilo v letu 1950 za približno 153 milijonov prebivalcev v Združenih državah približno 45 milijonov sob, to pomeni 1 soba za 3.37 oseb. Leta 1951 je imelo v Kolumbiji 11 in pol milijona prebivalcev 700 tisoč sob, to je ena soba za 6.76 oseb.

Ko bi naslonili problem samo na število oseb, ki v Lat. Ameriki žive, oziroma so naložene v eni sobi, bi bilo očitno napačno. Ne samo, da je premalo stanovanj, ampak ta stanovanja so takšna, tako slaba, da bi moralo živeti po dvanajst oseb v eni sobi, če bi porušili brloge, in pustili sobe, ki so več ali manj vredne, da se ohranijo. Ogromen del ljudi živi namreč, če gre za srednji sloj, nagrmeden v nezadostnih stanovanjih in očitno nečloveških, če gre za delovni sloj.

Na splošno je slika taka:

V metropolitanskih conah (v mestih z več kot 100.000 prebivalci) 45% ljudi nima človeka vrednega stanovanja.

V mestnih conah (v mestih z manj kot 100.000 prebivalci) je 26% ljudi v istih razmerah.

V kmečkem okolju 80% kmetov nima hiše, ki bi bila imena vredna. Vsa ta dejstva so objavljena v poročilu, ki ga je leta 1954 izdala Vseameriška zveza pod naslovom: „Problemas de vivienda de intares social“. Isto poročilo meni, da bi bilo treba na tem kontinentu odstraniti 19,500.000 hiš, ker ne izpolnjujejo pogojev za človeško bivališče.

Kar je najhujše, je to, da se položaj ne izboljšuje, ampak se dosledno ni nehal slabšati. In to samo zato, ker se trenutno ne zgradi dovolj stanovanj za bivališče prirastku prebivalstva. Zadnjih deset let ni bila zgrajena niti tretjina hiš, ki bi bile potrebne za nastanitev novih latinskih Amerikancev, ki so prišli na svet. V tem oziru so na približno istem položaju vse dežele na kontinentu. Problem obsega tako velikost, da bi mogel, kot pravijo tehniki, le napor vsega kontinenta nekaj doseči.

Poročilo Ameriške zveze, ki predpostavlja, da bi mogli lat. Amerikanci potrpeti še 30 let, meni, da bi morali zgraditi najmanj 1 milijon stanovanj na leto, da bi popravili zamudo in poskrbeli za potrebe ustvarjene po demografski eksploziji, ne da bi mislili, da bi mogli poskrbeti za popravo zdaj obstoječih in uporabljivih stanovanj, ki bi tudi bila potrebna poprave.

Gradnja več kot enega milijona stanovanj na leto v prihodnjih tridesetih letih predstavlja neobhoden in velikanški napor. Nesoglasje, ki ga opazimo med rastočo velikostjo potreb in med naporom, ki se trenutno vrši (potrebni bi bilo pet stanovanj, gradi se eno), ustvarja težko vprašanje, da človek ne ve, kako bi poudaril njegovo važnost.

Pasovi bede

Lat. ameriška nezmožnost za rešitev stanovanjskega vprašanja, kakor tudi zemljiškega vprašanja in pospešeni razvoj urbanizacije zadnjih desetletij je povzročilo ustvaritev nečloveškega nagrmadenja ljudstva, ki ga lahko opazujemo okrog vseh velikih mest na kontinentu.

Kar se v Buenos Airesu imenuje „Villa miseria“, je v Río de Janeiro „Favellas“, v Limi so to „Poblaciones clandestinas“, v Santiago „Poblaciones Callampas“, v Caracas „Ranchos de los cerros“ — je dandanes najvidnejši izraz bede, prelomne točke in nevarnost za lat. ameriško civilizacijo. Ta nagrmadenja niso samo bedna in nečloveška z vsemi fizičnimi in нравnimi posledicami, so tudi na tem, da postanejo nekako tuje telo v družabnem organizmu.

Po teh krajih ni cest in nobene osnovne služnosti modernega mestnega občestva (ne luči, ne vode, ne odtočnih kanalov itd.); ljudje niso lastniki, ampak so se s silo polastili prostorov, kjer žive in ne občinske odredbe in ne policija, ne splošna postava nimajo dostopa v te kraje in ne morejo ničesar storiti. Ta naselja postanejo tako strašno razkrajevalna z ozirom na družinske vrednote in človeško dostojanstvo; to so ognjišča upora in nemira in vir razkroja običajnih in tradicionalnih oblik družabnega življenja. Brž so nastale prostovoljne organizacije, po katerih prebivalci urejajo svoje družabno življenje in poskrbe za rešitev svojih zadev z lastnimi sredstvi ali s pomočjo oblasti, kar je dokaz velike rezerve ljubezni in krščanskega bratstva in človeških vrednot, ki jih ima naše ljudstvo.

Toda brž so se razvili pri teh ljudeh in sicer zelo hitro, vsi elementi, ki rušijo človeka, družino, socialno ured-

bo. Ni slučajno naključje, da so se pojavili v lat. ameriških prestolicah resni upori (Santiago 1957, Caracas 1959), ki so jih povzročili prebivalci v „callampas in cerros“ in da so v dveh največjih brazilskih mestih pogoste zmešnjave in nasilne manifestacije, ki se jih udeležujejo aktivno prav isti elementi. Kar je v resnici čudno je to, da se ti incidenti ne ponavljajo pogosteje, a se je bati, da bo v bodoče slabše.

Globok razkroj, na katerem trpe ti ljudje, ki gredo v milijone — po predmestjih vse Lat. Amerike, še poslabšuje dejstvo, da gre v veliki večini za izseljene kmetovalce, za posameznike, ki so bili iztrgani iz svojega običajnega okolja in iz tradicionalnih oblik življenja in vrženj po neurju beže v kruti in materialistični vrtinec velikih modernih mest.

Strašen porast urbanizacije

Tako se je izvršil hitri proces urbanizacije našega kontinenta v najslabših možnih okoliščinah, gledano predvsem z npravstvenega stališča. In gre za gibanje, ki zadeva ogromne množice. Lahko računamo, da se je v letih 1940 do 1955 približno en milijon prebivalcev iz notranjosti Argentine preselilo proti Velikemu Buenos Airesu. V teh zadnjih letih je naraščal Santiago de Chile s hitrostjo po 100.000 prebivalcev na leto, od katerih odpaše 60.000 na naravni prirastek in 40.000 na dotok z dežele. Če so leta 1800 štela mesta Santiago 35.000, Buenos Aires 40. 000, Sao Paulo 15.000 prebivalcev, so ta mesta štela leta 1950: 1,500.000, 3,200.000, 2,230.000 prebivalcev. V teh zadnjih letih so vse lat. ameriške prestolnice doživljale ta strašni porast prebivalstva.

„Ta urbanizacija,“ pravi profesor Gustavo Beyhaut, „na splošno ne gre

na račun urbanizacije. Bolj kot privlačnost mesta, je obubožanje zemlje, način razdelitve zemlje, mali zaslužek in slabi življenjski pogoji kmetiškega delavca vzrok, da dežela izgublja ljudi. Za mnoge pomenj urbanizacija okcidentalizacija (occidentalización). Slabo je, da je ni spremljal gospodarski napredek in da kmetijstvo ne odgovorilo kot bi moralo na rastoče potrebe po prehrani mest in je bilo zato treba v večini slučajev te proizvode uvažati iz tujine

Vprašanja, ki se tičejo hitrega procesa urbanizacije, so večinoma posledica nizke stopnje življenja na kmetih, ki sili k selitvi v mesta in množi tako po mestih bedo. Na kratko: to hitro priseljevanje v mesta prinaša bedo dežele in spravlja v nevarnost politično in socialno ustaljenost kontinenta.

PROBLEM LAKOTE

Jusue de Castro razlikuje v Lat. Ameriki dva dela: predel A, kjer je prehrana zelo nezadostna, in predel B, kjer so razmere manj slabe.

Predel A obsega tri četrtine zemeljske površine kontinenta: Venezuela, Kolumbija, Perú, Bolivija, Ekvador, Čile, severovzhodnj in južni del Argentine, zahodna polovica Paragvaya in severna polovica Brazila.

Predel B se razteza po vzhodu kontinenta. Josue de Castro pravi, da ni niti ene dežele v Južni Ameriki, ki bi bila popolnoma izvzeta iz posledic lakote. Še hujši je problem lakote v Antilah, kakor v celinskem delu srednje Amerike, kjer je prehrana zelo nezadostna in najbolj enolična na vsej celini.

Življenjski izgledi: v Guatemali

40 let

Nič čudnega ni, da je zaradi slabih življenjskih pogojev na kmetih, zaradi nezadostne hrane, ki zadeva dve tretjini prebivalstva in zaradi nečloveških razmer, v katerih živi zelo velik del mestnega prebivalstva Lat. Amerike zdravstveno stanje nižje kot na ostalem Zahodu, je umrljivost večja, pred vsem med otroki in je manj upanja na dolgo življenje. V Združenih državah umrje 26.6 otrok od 1000 preden dopolnijo leto. Po deželah Zahodne Evrope je umrljivost 11 od 1000 in življenjska doba Evropejca je dandanes približno 70 let. V Lat. Ameriki je umrljivost med otroki: 41 od 1000 v Uruguayu, 142 v Brazilu in Ecuadorju in 146 od 1000 v Boliviji. Izgled za življenjsko dobo je ob rojstvu v Uruguayu 66.3 let, v Guatemali 39.6.

Razlika med bogastvom in uboštvom

Kakor vse statistike, morejo biti zgrešene tudi statistike glede Latinske Amerike, kakor morejo biti zgrešeni vtisi hitrega turista. Statistike n. pr. pravijo, da je srednji letni dohodek v Venezueli približno 500 dolarjev, kar postavi to deželo ob stran zaostalih dežel.

S svoje strani bo severno-ameriški ali nepazljiv evropski potnik, ki ne pozna drugega kot svoj hotel in svoje rojake v mestih, kot so Bogota, Mexico ali Rio de Janeiro, imel vtis, da so te dežele komaj kaj nižje na življenjski ravni od Evrope. Medtem je, kot dobro vemo, na enem kontinentu in po vseh zaostalih deželah velik skok in neenakost v razdelitvi bogastva.

Računali so, da je leta 1954 prišla

na 80% latinskih Amerikancev polovica dohodkov kontinenta, dočim si je petina prebivalstva razdelila ostalo polovico. Položaj je različen od dežele do dežele, vendar je splošna slika ta, da se morajo štiri četrtine prebivalstva zadovoljiti s polovico celotnih dohodkov. Kar je različno bolj na način, kako je razdeljena ostala polovica. Po reviji Time, ki se malo nagiblje k skrajnostim, uživajo 1% ljudi v Peruju, to je 100.000 oseb, 20% državnih dohodkov. Na podlagi računa neke organizacije Združenih narodov sledi, da je l. 1947 2.6% ljudi v Kolumbiji razpolagalo z 29.90% narodnega dohodka, dočim si je moralo 87.7% ostalega prebivalstva deliti 56.9% dohodka. Tako ima majhen del Kolumbijcev 1.750 dolarjev letnega dohodka na glavo, majhno število srednjega stanu (približno desetina prebivalstva) ima okrog 830 dolarjev in 90% ostalih Kolumbijcev se mora zadovoljiti z manj kot 100 dolarji letnega dohodka na glavo.

Poročilo pride do zaključka, da imajo v tej skupini veliki deli prebivalstva 58 dolarjev letnega dohodka in živijo očitno na isti ravni kot Azijci. Ta položaj ni mnogo boljši v Kolumbiji in kar velja za Kolumbijo, se lahko obrne na splošno na Lat. Ameriko.

Ni treba še posebej poudarjati, da je tako stanje velika ovira za gospodarski napredek in da je velik greh proti pravičnosti, ki ga ne pokrije sama dobrohotnost bogatih do ubogih in povzroča veliko socialno napetost. Nič ni bolj vznemirljivo v deželah, ki trpe vsa zla, ki smo jih našli, kot pojav pretiranega bogastva, ki služi razsipnosti in pokvarjenosti, na drugi strani pa beda velikih, naraščajočih množic.

(Konec prihodnjije)

Kdor pozna evropski sever in njega protestantsko miselnost, bo prav gotovo dojel veliko važnost takih zborovanj v času, ko se Evropa skuša združiti gospodarsko in politično, ko najbolj konservativne dežele stopajo iz svoje izolacije. Tudi evropski katoličani se zavedajo, da jih v teh novih okoliščinah, ki nastajajo, čakajo tudi nove naloge. In zato so že v letih 1951 in 1957 veliki kongresi zbrali v Rimu iz vseh delov sveta tiste, ki so odgovorni za laični apostolat. Da pa te začetne zveze vzdržuje in nadaljuje, se je v Rimu ustanovil trajni odbor za svetovne kongrese laičnega apostolata, „COPECIAL“, ki je imel svoje prvo evropsko zborovanje v Kopenhagnu, kjer so bile zastopane vse evropske svobodne dežele razen Finske, Grčije in Turčije.

Ker trenutno doživljamo presnavljanje sveta v taki meri globine in brzine, kakršne nobena generacija pred nami ni poznala, zato se tudi laični apostolat zaveda, da se bo moral uveljaviti v vse obsegajočem okviru, čeprav Evropa danes ne pomeni več „ves svet“, pa ima kljub temu svoj prostor v tem skupnem načrtu in more v njem dosledno vršiti svojo vlogo le, če hkrati spozna tudi svojo evropsko nalogo. Zato ta odbor že danes začenja z organizacijo tretjega kongresa, ki naj bi sledil cerkvenemu zboru, katerega je sv. oče Janez XXIII. razglasil, in tekom katerega bodo laiki dobili navodila, katera bo odločil cerkveni zbor.

V Kopenhagnu so poročila tajnice stalnega odbora, gospodične Godie, odkrila velike razlike v gibanju za laični apostolat v Evropi; in vendar se v vsej različnosti nahaja „bogastvo skupne dediščine“. Čeprav naj bi Evropa izžarevala svoj vpliv na vse strani in imela veliko odgovornost, se moramo zavedati, da bo bodoči razvoj vse obsegajoč

TUDI LAIČNI APOSTOLAT JE VESOLEN

in pa, da se od Evrope zahteva vedno krepkejša pripravljenost, da sprejme in doume klice daljnjih dežel, večkrat pa tudi še zelo mladih krščanskih skupin.

V poročilih raznih evropskih dežel se zrcalijo deloma skupne izkušnje: rastoča verska brezbriznost, deloma pa tudi duhovna poglobitev, zlasti pa potreba, da se laični apostolat prilagodi resničnemu življenju posebej še na področju družine; prav tako tudi potreba in želja koordinacija z različnimi gibanji, da se evropski katoličani drug drugemu približajo.

Največja zasluga kopehaškega zborovanja pa je bila, da zborovalcem pokaže posebne probleme dežele, ki ima zelo šibko katoliško manjšino; in srečanje s katoličani iz Skandinavije je bilo pa za mnoge zborovalce pravo razodetje. Danski katoličani so zborovalcem pripravili prisrčen sprejem in jih bratsko sprejeli v svoje družine in s tem omogočili še tesnejše stike.

Upajmo, da bo prihodnji cerkveni zbor in pa tretji kongres laičnega apostolata v Rimu prinesel nova presenečenja, da bomo lahko rekli, da se tudi krščanski svet družijo v taki meri globine in hitrosti, kot nikdar pred nami. Berlin in Švica nam to upanje krepita. V Zürichu n. pr. se je že pred 14 leti ustanovil krožek, v katerem se redno shajajo katoliški in protestantski duhovniki ter laiki, da skupno razpravljajo o problemu združitve vseh kristjanov v eno samo čredo.

DR. JULIJA PAYMAN

Ljudje, ki ne znajo in nočejo usmerjati svojih želja, bodo pri vsem, kar imajo in kar so si pridobili, le vedno nesrečni. Njih vera bo opešala, njih srce bo resnično prebodeno z mnogimi bolečinami, z nemirom, s strahom, z neprestanimi skrbmi.

BODIMO ZMERNI V SVOJIH ŽELJAH

Razmišljanja o božji previdnosti so vernemu človeku vedno v tolažbo. Nikoli sicer ne pomirijo popolnoma in dokončno našega srca, zakaj preskušnje življenja ne prenehajo in življenjski problemi vstajajo v vedno novih oblikah, da moramo na tem svetu stalno ponavljati s svetim Avguštinom: Nemirno je naše srce, dokler ne bo v Bogu počivalo. Vendar čutimo, da so nam velike resnice naše vere o božji vsemočnosti, vsevednosti, neskončni modrosti in ljubezni, ki tvori temelj božje previdnosti, kakor svetle luči, ki nam svetijo na temno in težko življenjsko pot.

Ko pa trdimo, da je naša življenjska pot temna in težka, se moramo kljub premnogim resničnim težavam in skrbem, ki jih je polno vsakdanje življenje, le vprašati, ali ni precej krivde za naš nemir in našo nezadovoljnost v naših lastnih neumerjenih, pretiranih željah? Ali je življenje v resnici tako trdo in bridko, kot tožimo? Ali nam res k naši sreči in zadovoljnosti manjka toliko stvari, kot se nam dozdeva? Ako se poglobimo sami vase, bomo ob luči resnega razmišljanja morda le odkrili, da si želimo v svojem življenju mnogotere stvari, ki nam niso potrebne, morda celo take, ki so nam nedosegljive, ali bi nam bile celo v škodo. In te ne

umerjene in nezmerne želje nam povzročajo v življenju mnogo bridkih ur, ki bi se jim lahko izognili, ako bi znali svoje hrepenenje po sreči umiriti, svoje želje po mnogih stvareh zmerno omejiti. Resnica o božji previdnosti bi nam bila tedaj kljub svoji skrivnostnosti bolj jasna in bolj pomirjujoča.

KRŠČANSKO ŽIVLJENJSKO PRAVILO

Daje nam ga sveti apostol Pavel v 6. poglavju svojega prvega pisma učencu Timoteju, kjer govori o nevarnostih lakomnosti, katera povzroča v človeških srcih največ nemira in nezadovoljnosti, v človeški družbi največ težav in bridkosti.

Kot podlago svojemu svarilu proti lakomnosti in vsakteremu neurejenemu hrepenjenju in poželenju, postavlja apostol to-le splošno krščansko načelo: „Velik dobiček je pobožnost z zadovoljnostjo.“ Hoče reči: Resnično bogat in srečen je tisti človek, ki ljubi Boga in mu zvesto služi ter brzda svoje čezmerne želje. Razlog za zadovoljnost in umerjenost naših želja vidi apostol v naslednjem: „Nič namreč nismo pri nesli na svet in tudi odnesti ne moremo nič.“ Iz tega povzame praktično življenjsko pravilo: „Ako imamo živež in obleko, bodimo s tem zadovoljni.“

Kar sledi, je posebno vredno naše pozornosti. Sveti Pavel se obrača kakor na sedanji svet, ko obsoja lakomnost, to tako splošno razširjeno strast, ki seje v človeška srca nemir in nezadovoljnost, ugaša v njih vero in zupanje v Boga in povzroča neštete težke socialne probleme v človeški družbi. Takole piše apostol: „Kateri pa hočejo obogateti, padejo v skušnjavo in zanko in v mnoge nespametne in škodljive želje, ki pogrezajo ljudi v pogubo in pokončanje. Zakaj korenina vsega zla je lakomnost; njej so se nekateri vdali, pa so zašli od vere in sami sebe prebodli z mnogimi bolečinami.“

Mojzesu, voditelju izraelskega naroda, 1500 pred Kristusom, se je ljudstvo, nezumno v svojih željah, pogosto upiralo

Apostol nas torej s tem svojim svarilom in življenjskim pravilom opominja, naj bomo zadovoljni s tem, kar je za življenje v resnici potrebno, kar povzame v hrano in obleko. Kar je več, se mu zdj odveč.

UGOVORI IN ODGOVOR

Na prvi pogled si bo ob teh apostolovih opominih vsak od nas mislil: To stališče je preozko, prestrogo, pretirano. Saj nismo rojeni za puščavnike. Življenje ima poleg hrane in obleke še sto drugih potreb. Apostol gre s svojim pravilom v skrajnosti, v katere mi ne moremo. Morda je v njegovih besedah res skrita globoka življenjska modrost, ki pa je za večino ljudi malo privlačna, ker ne upošteva dejanskih življenjskih razmer in potreb.

Pri vseh takih in podobnih pomislekih seveda ne smemo pozabiti, da je apostol omenjeno življenjsko pravilo zapisal po navdihnjenju Svetega Duha. Sveti Duh pa je duh resnice in vodnih ter tolažnik naših src. Gotovo je tedaj, da apostol svojega pravila ni zapisal v nekaj svetniški vnemi, brez obzira na dejanski položaj ljudi. Njegovo, po Svetem Duhu mu narekovano pravilo je zapisano vsem ljudem v poučenje, v izvajanje, v tolažbo in mir srca. Pravilno ga je pač treba razumeti.

Nikar ne mislimo, da bi nas hotel apostol s svojim pravilom obsoditi na puščavniško življenje, kjer so sveti možje in žene jedli le kruh in pili vodo in se oblačili v raševino. Sveti Pavel je bil mož globoke izobrazbe in razgledan v vseh življenjskih vprašanjih; zato je ob postavitvi življenjskega pravila dobro vedel, da življenjske potrebe niso za vse ljudi enake. Treba jih je meritj po stanu, starosti, socialnem položaju, po razmerah, v katerih ljudje žive. Vsak človek ima pravico in dolž-

nost, da se trudi živeti primerno svojemu stanu. Kar je za enega razkošje, je za drugega lahko nujna potreba. Izdatki za vsakdanje življenje se ne morejo določati po gotovem, nepreklicnem merilu. Treba je v poštev jemati tudi čase, v katerih živimo. Časi se spreminjajo in s njimi se spreminjajo tudi potrebe življenja. Danes imajo mnogi ljudje in mnoge družine stvari, ki so se nam pred nekaj leti zdele še nepotrebne in predmet razkošja, pa so postale skoraj predmet vsakdanje življenjske nujnosti. Negotovost življenjske stalnosti; mnoge navaja k varčnosti in k zbiranju gotovih rezerv za čase stiske, za prihodnost otrok.

Ako apostolovo življenjsko pravilo tako razumemo, mu ne bomo več očitali ozkosti in pretirane strogosti. Vidimo, da se da raztegniti na vsake življenjske razmere. Eno pa pri njem v svojem bistvu ostane nespremenjeno in to je: zadovoljevati se s potrebnim; ne hrepeneti po nepotrebnih ali celo škodljivih stvareh; biti zmerni v naših željah! Ako se postavimo na to apostolovo stališče, bodo upoštevani in zavarovani naši življenjski interesi, upoštevane naše pametne in upravičene želje, istočasno pa bo naše srce prosto neurejene navezanosti na materialne dobrine. Ravnaje se po apostolovem pravilu se bomo rešili lakomnosti, nečimrnosti, napuha in uživanjaželjnosti in s tem premnogih bolečin, ki bi sicer prebdale naša srca. Naše življenje bo tako, pod varstvom in vodstvom božje previdnosti, zgrajeno na krščanskem temelju.

POSLEDICE ODKLONITVE

Večina ljudi apostolovega življenjskega pravila ne sprejema. Imajo, kar je potrebno, pa si žele več in več. Življenje v človeški družbi nosi pečat

neurejenega, nasitnega pohlepa po materialnih dobrinah. Življenje v obilju in razkošju je množicam najvišji cilj hrepenenja in stremljenja. Pohlep po hitrem in cenemem dobičku je vrhovni cilj industrije in trgovine, akoravno se dospe do njega po krivičnem izrabljanju bližnjega. Denar ni danes mnogim ljudem več sredstvo vzdrževanja, marveč cilj vsega njihovega prizadevanja, njih bog, njih malik. Sam sveti Pavel imenuje lakomnike malikovalce in jasno pove, da taki ljudje nimajo deleža v kraljestvu Kristusovem in božjem (prim. Ef 5).

Ta duh materializma, lakomnosti in pohlepa po denarju, se prijemlje tudi nas. Ob takem pohlepem materialističnem mišljenju in stremljenju seveda ni prostora za duhovne vrednote. Odtod tudi pomanjkanje duhovskih in redovnih poklicev, ki so Cerкви in družbi tako silno potrebni za ohranitev in obnovo poštenega, vernega življenja, pa zamirajo v materialističnem ozračju sveta.

Ob vsem tem se ne smemo čuditi, če je med ljudmi tako malo zadovoljnosti, če se sliši toliko tožba proti božji previdnosti in pravičnosti. Ljudje, ki ne znajo in nočejo umerjati svojih želja, bodo pri vsem, kar imajo in kar so si pridobili, le vedno nesrečni. Njih vera bo opešala, njih srce bo resnično prebodeno z mnogimi bolečinami, z nemirom, strahom, z neprestanimi skrbmi.

ZAKLJUČNE MISLI

Lahko bo po vsem rečenem kdo mi-stil: Ali ne ubija ta modrost vse človeške podjetnosti? Ali naj človek ne hrepeni po olajšanju in izboljšanju življenjskih razmer? Ali se ne govori prav tako pogosto in resno o pomoči narodom in ljudstvom, ki žive v bedi in

Kip v ljubljanski stolnici

sama Cerkev take akcije odobrava in priporoča?

V vsem tem je mnogo resnice. Sam Bog je dal človeku hrepenenje po napredku in sreči v srce. Ni božja volja, da bi ljudje živeli na zemlji v bedi in stiski. Kdor se pošteno trudi za izboljšanje svojega življenjskega položaja in vsi tisti, ki skušajo pomagati ubo- kim lačnim in zapuščenim človeškim množicam, so v polnem soglasju z božjo voljo in z božjimi načrti. Vendar pri vsem tem Pavlovo življenjsko pravilo ne izgubi nič na svoji vekoviti vrednosti. Božja modrost, ki je Pavlu te besede navdihnila ni nikoli zastarela. Isto, kar nam naroča sveti Pavel, je bilo že v Stari zavezi zapisano v Knji- go pregovorov: „Gospod, ne daj mi ne uboštva, ne bogastva, ampak daj mi to, kar je potrebno za življenje. Da te pre- sit ne zatajim in ne rečem: ‘Kdo je

Gospod?’ Ali da obubožan ne kradem in se ne spozabim nad božjim imenom“ (30, 8-9). V srčnem hrepenenju, da bi ta božja modrost postala vodilo vsem kristjanom, sveti Pavel svoje življenjsko pravilo, ki ga je zapisal Timoteju, še v drugih svojih navdihnjenih pismih ponavlja. Filipljanom piše: „Naučil sem se biti zadovoljen s tem, v čemur sem. Znam živeti v skromnosti, znam živeti tudi v izobilju. Vse premorem v njem, kj mi daje moč“ (4, 11-13). V pismu do Hebrejcev pa spet naroča: „Življenje bodi brez lakomnosti; zadovoljni bodite s tem, kar imate; kajti Bog sam je re- kel: ‘Ne bom stopil od tebe in ne bom te zapustil.’ Zato moremo zaupljivo go- voriti: ‘Gospod je moj pomočnik, ne bom se bal; kaj bi mi storil človek?’“ (13,5-6).

Naj torej tu zbrane misli nikogar ne razočarajo in ne zagrenijo, saj so oprte na božjo modrost. Bog pa se ne more motiti, ne more varati. Čim bolj koga žene življenjska podjetnost, čim bolj ga vznemirjajo mnoge skrbi, tem bolj naj bi o teh pravilih razmišljal. Gotovo je, da bi premnogi spet našli svoj notranji mir, ko bi se zadovoljili s tem, kar si s poštenim delom pridobijo. In mnogo manj očitkov proti božji pre- vidnosti bi se slišalo v svetu, ako bi ljudje hoteli malo bolj umerjati svoje želje po materialnih blagrih. Ena veli- ka, sveta želja pa naj bi vedno preši- njala nas vse, želja, ki ji ni staviti no- bene meje, ki naj marveč hrepeni vedno višje in po vedno večjem bogastvu: to je želja po vedno večji krščanski popol- nosti, želja po vedno večjem bogastvu božje milosti. Blagor njim, v katerih je to hrepenenje. Na zemlji jih bo spremljal božji blagoslov, v večnosti pa jih čakajo neizrekljivo veselje, večni po- koj in večni mir.

ALOJZIJ KOŠMERLJ

ŠKOF SLOMŠEK PRAVI:

„Ni na svetu lepše stvari, kakor mladenič, ki nedolžno živi.

Lepše, ko jutranja zarja visoke planine in globoke doline, ogrinja deviška sramežljivost mlado nedolžno lice.

Nedolžnost je tvoja največja lepota in čistost je tvoje prežlahtno blago.

Gore vsako pomlad ozelenijo, izgubljena nedolžnost se ne povrne. Rože vsako vigred zopet cveto, izgubljene rože deviške čistosti vekomaj več ne bo.“

CERKEV POJASNJUJE

Skušnjave zoper čistost niso za to, da podlegaš v njih, ampak le zato, da jih premagaš, da v boju z njimi preizkušaš svoje mlade moči, svojo zvestobo Bogu in sebi ter dokažeš Bogu, sebi in bližnjemu svojo veliko ljubezen do krepostnega življenja.

PISMO SIVOLASEGA ŽUPNIKA ZALJUBLJENEMU FANTU

Dragi Janez!

Dekle, o kateri sanjaš, naj bo preprosta in skromna v svoji obleki.

Težko je točno določiti meje ženske skromnosti v obleki. Morajo biti enako daleč od zanemarjenosti in od prevelike skrbi za obleko.

Tvoje dekle naj ne bo kot kakšno strašilo ali čarovnica, a spet ne vetrnjakinja, ki bi se vedno obračala po zadnjem klicu mode.

Ne eno, ne drugo! Po sredi je najbolj varno!

Če bi kak pisatelj kanil spisati knjigo o nesrečah, ki zadenejo družino z ženo ali materjo, ki jo je napadla „bolezen“ razkošja v obleki in drugih osebnih potratih, bi moral v knjigo vključiti sledeča in podobna poglavja: velike skrbi, medsebojna trenja, ogromni izdatki, pomanjkanje denarja za najnujnejše stvari, skrivno izmikanje denarja, zavidanja, mržnje, neurejeno hlastanje za veseljačenjem, zanemarjeni in na pol zapuščeni otroci itd., itd....

Naj končno Tvoja nevesta ne pozabi, da je taka razbrzdana razkošnost in s tem združena razsipnost večkrat v tesnem sorodstvu in ravnanjem, ki more biti povod za ljubosumnost.

Kadar vidim kakšno dekle, ki s svojim izzivalnim oblačenjem ne išče drugega kot to, da bi jo ljudje gledali..., takrat se me polasti „sveta jeza“ in bi ji najrajši... Toda — raje jezik za zobe!

Taka dekleta?... za druge! Vem, te niso po Tvojem okusu!

Živo nasprotje teh pa je dekle ali žena, ki se

zna skromno, a obenem okusno oblačiti. In kako je lahko prikupna v svoji preprosti obleki!

Žena, ki se zna okusno, čeprav skromno oblačiti, je najlepši okras moža, najlepši zgled sramežljivosti otrokom in sosedom. Vsa njena obleka in ves njen umirjen a odločen nastop sta kot obrambni zid pred sovražniki njene poštenosti. Poleg teh „moralnih“ prednosti, če se hoče, ima taka „elegančna skromnost“ v obleki tudi dobrodošle „materialne“ učinke v družinski blagajni in ni treba zato vsak mesec beležiti hudih finančnih kriz in pretresljajev.

— — — — —

Že od nekdanj so mi bile vseč stare, zaprašene knjige.

Zadnjič sem naletel na neko knjigo iz leta 1879 in je kot nalašč za to-le pismo. Podaja namreč devet pravil za dekle ali ženo, ki žele biti zgledna tudi v svoji obleki in v vsej svoji zunanosti.

Pravila je sestavil kardinal vikar za mesto Rim in odredil, naj letake s temi pravili obesijo na vrata vseh rimskih cerkva.

Ta pravila se tako-le glase:

1. Pri obleki imej vedno le pošten namen.
2. Natančno upoštevaj in spoštujej zakone sramežljivosti in spodobnosti.
3. Beži pred razsipno razkošnostjo in zavedaj se vedno svojega položaja v družbi.
4. Posebno pazi na spodobnost obleke v cerkvi. Pomisli, da greš v hišo božjo in k angelski mizi in ne v plesno dvorano ali na veselico.
5. Izdelaj si „proračun“ svoj osebnih izdatkov in nikdar ne prestopi teh meja na škodo svoje družine.
6. Lepo delo usmiljenja izvršiš, če se odpoveš n. pr. „manj potrebnemu“ pokrivalu in s tistim denarjem kupiš revežu čevlje.
7. Pri šivilji imej vedno vse račune poravnane in ne kopiči dolgov na možev račun.
8. Resno, a ne vsiljivo si prizadevaj, da bodo tudi druga dekleta in žene spolnjevale ta pravila.
9. V modi ne skušaj prednjačiti ali novotariti, ampak jo vedno spremljaj z neko zadržanostjo in jo skušaj prilagoditi svojemu stanu in položaju.

PRAVA LJUBEZEN

Ljubiti koga se pravi, mu dobro hoteti, želeti, da bi se vse lepo in božje v njem čim bolj razvilo. Ljubiti koga se pravi, varovati ga vsega, kar bi v njem tep-talo božjo podobo in ga odtujevalo najvišjemu dobremu — Bogu. Ljubiti koga se pravi truditi se, da bi božja lepota ljubljene osebe vzkišla tudi v nas, da bi v tej lepoti njej postali enaki. Ker si pa moramo lepoto duše pridobiti le s pogumnim in zvestim kovanjem samega sebe v dovršeno krščansko osebnost, se pravi koga ljubiti, biti prežet z neomahljivo odločnostjo, posvečevati sebe, da bi tako postali vredni ljubljene osebe in da bi ona od nas dobivala nove spodbude v rasti k najvišji svetosti — k Bogu. Le to je resnična ljubezen, ki prinaša nam in

ljubljeni osebi rast k
Bogu, mir in srečo.

ZLAGANA LJUBEZEN

Nizkotna zloraba besede ljubezen je tisto razpoloženje v človeku, ki pomeni zmago strasti in podle sebičnosti, s katero človek pustoši sveto in božje v duši bližnjega, ga vodi v greh in oropa Boga, ki je najvišja dobrina, mir in sreča življenja. Zato taka „ljubezen“ prinaša v dušo razdejanje, nemir in trpljenje ter je nevredna naziva ljubezen.

ČLOVEK GREHA

Človek, ki se je predal strastem, z neko satansko naslado tepta v bližnjem, kar je čistega in svetega v njem. Lastno zadoščanje in mir išče v tem, da druge peha v blato. A zastonj. Ko v mislih, besedah ali dejanju tepta čisto in sveto v bližnjem, podira tudi v sebi vse, kar je še lepega in bi mu še moglo nuditi košček miru, saj trohico samospoštovanja; podira vse, kar bi ga moglo še dvigniti in rešiti iz sramotnih, bolečih nižin. Končno mu je duša kakor mrtva, ubita, ostane mu le še telo, a še to mu je v neznosno breme in v pogubo. Je brez smisla za vzore, brez volje za

Pomisli, da so bila ta pravila razglašena pred vrati Vatikana in to pred 82 leti!

Kaj bi šele danes dejal oni gospod kardinal? Prepričan sem, da bi postal bolj rdeč kot škrlat njegovega plašča, če bi danes v poletnih mesecih obiskal n. pr. Buenos Aires ali Mar del Plato!

Tako je, dragi Janez! Svojo ženo ljubi in jo imej rad le zase in je nikar ne privošči drugim!

Še tega bi se manjkalo, kaj ne?

Zato Ti bom še jaz namignil in nakazal nekaj lastnosti, ki naj krase Tvojo bodočo ženo in mater Tvojih otrok:

Pogoji, ki jih N. N. stavi dekletu, ki želi postati kraljica njegovega srca:

1. Oblači naj se vedno v skladu s svojim stanom in poklicem, okusno, preprosto, obleka naj bo vedno snažna in zlikana. Kajti delavka n. pr., to še ne pomeni dekleta „s skvarjenim okusom“, tudi ne „okorelega, nazadnjaškega“ in seveda še toliko manj „zanemarjenega in odbijajočega“ dekleta.

2. Oblači in vede naj se tako, da bodo moški, ki jo bodo srečavali lahko govorili: Poglejte, kako je ta preprosto oblečena dekletu prikupna, a kako se zna obenem resno in odločno zadržati!

3. Nikoli naj s svojo obleko in s svojo zunanostjo ne daje povoda za tako-le in podobno šušljanje med ljudmi: *Jož, ta dekle! Le kaj neki išče s svojim izzivalnim razkazovanjem in ponašanjem.*

4. Kadar si kupuje novo obleko, čevlje ali pokrivalo, naj pomisli, ali je vse to v skladu z njenim „proračunom“ in če sme mirno nositi to obleko, ne da bi pri tem trpelo dobro ime žene, ki hoče biti vredna teh-le treh naslovov:

Žena poštenega moža.

Mati, katere glavno poslanstvo je vzgoja otrok.

Hči tistega Boga, ki je povsod pričujoč, ki vse vidi in ki je preklel pohujševalce.

5. *Dekle, ki sodi, da more spolniti zgoraj stavljene pogoje, lahko potrka na vrata mojega srca in jih ji bom na stežaj odprl.*

To, da bi tudi Ti našel tako dekle, Ti res iskreno želi in

Te pozdravlja

Tvoj župnik!

vstajenje, brez moči za življenje; divje hlasta le po novih užitek, po novih ponižanjih sebe in bližnjega, sposoben je za vsak zločin, top za povzročeno gorje, v katero je pahnil tudi sebe. Zato taki ljudje često iščejo svoj mir v samomoru. Ubilo jih je tako imenovano svobodno, svobodne ljubezni polno življenje.

ZLATO PRAVILO

Zato se človek, ki ima v sebi še kaj čuta za odgovornost, ne igra z dobrinami človeškega duha in srca, najmanj pa s tako resno in sveto zadevo, kakor je ljubezen. Zato odklanja zgodnja znanja, v dekliški družbi pa je vedno spoštljiv in viteški v svojih mislih, besedah in vedenju. Prav tako tudi dekle v fantovski družbi.

KAJ JE ČISTOST?

• Čistost je sveto spoštovanje pred rodno močjo in pred telesom, v kolikor služi tej moči.

• Rodna sposobnost je za človeka velika odlika, saj je z njo človek po božji volji poklican, da postane sodelavec z Bogom v ohranjanju življenja.

• Rojstvo otrok nalaga roditeljem velike dolžno-

T Z M O J E G A D N E V N I K A

TOREK

Pri šestnajstih ali sedemnajstih letih se končajo muhasta leta in se začne pozitivna doba razvoja do konca zoritve. Ta stavek, ki sem ga našel slučajno v neki mladinski knjigi, je bil zame pravo odkritje.

SREDA

„Hrepenenje ne pozna meje,“ govori Lovrenčičev Sholar iz Trente, ko se naveliča samostanskih zidov.

Hrepenenje. V mojih letih čutim naravnost žejo po dobri, razumljivi roki, po potrpežljivem, ljubeznivem srcu. Neumnosti, ki jih je vsak dan poln, so samo kulise, niso resnična podoba tistega, kar je v nas.

PETEK

„Učitelja sem sistematično jezil, pa tudi sošolce ščuval proti njemu,“ sem bral v gori omenjeni knjigi. Bolj so me pritisnili, bolj sem se upiral. A v duši sem bil tako grozno sam, zapuščen, skoro obupan. Potreboval sem nežnosti in ljubezni, pa ni bilo nikogar, ki bi mi jo nudil.

sti. Da bi človek kljub tem dolžnostim rabil svojo rodno moč, mu je Bog dal močno teženje po ljubezni do bitja drugega spola, željo po otrocih in teženje k dejanju, ki naj spočne življenjskega otroka — kratko: dal mu je spolni nagon.

• Spolni nagon je torej od Boga hoten in zaradi tega sam po sebi dober.

• Prav zaradi visoke naloge spolnega nagona, ga je človek dolžan obvladati, da bo res služil le do Boga določenemu namenu in na način, hoten od Boga.

LEPOTA ČISTOSTI

• Sv. pismo govori: „O kako lep je čisti rod v svoj slavi; zakaj njegov spomin je neumrljiv; pri Bogu je znan in pri ljudeh. Ako je pričujoč, ga posnemajo in ko odide, po njem hrepene in vekomaj venčan obhaja zmago, ker si je priboril plačilo neomadeževanih bojev.“

• Že Pitagorejci so učili: „Bog nima na zemlji primernejšega bivališča, kakor je v čisti duši.“

• Séneca je dejal: „Čistost je največja dika.“

Kadar sem videl kakega očeta govoriti lepo, prijazno s svojim sinom, so se mi oči razširile: nisem verjel, da je kaj takega sploh mogoče. Enega samega prijatelja sem imel: ogromnega lovskega psa.“

NEDELJA

Gradim svoje lastno življenje. V mojih rokah je moja bodočnost. Nihče me ne more v tem nadomestiti. Česar ne bom sejal, tudi kasneje ne bom žel. Kakšna perspektiva. Pa kakšna odgovornost.

PONEDELJEK

Iste misli me še naprej mučijo. Veselim se življenja in borb, pa me je obenem strah: ali bom zmogel napre, ki se že rišejo v bodočnosti?

SREDA

Postaviti bo treba moža v življenju. Kaj nisem preveč tjavendan živel do sedaj? In izgubljal preveč časa za stvari, ki niso vredne energij mladega človeka?

Začenjam spoznavati povsem jasno, kako bo treba dati življenju pravo vrednost: zares živeti življenje, to kratko pot, ki nam jo dobri Bog poklanja, da jo napolnimo z vsem visokim.

Treba si bo značaj utrditi in oklesati. Treba si bo nabrati velike moči, da bom svet ob svojem odhodu z njega pustil nekaj boljšega, kot sem ga našel ob prihodu nanj. Treba se bo specializirati v poklicu, da bom na tistem področju mogel dati vse, ne le nekaj.

In na delo je treba takoj. Zarisati si moram svoj dnevni načrt, da bom dobro izrabil čas. Pregledovati še natančneje ob roki gospoda Petra svojo dušo, svoj značaj, da napolnim, kar je prazno. Posebej natančno jemati učenje, da bom v življenje prinesel še kaj drugega kot samo diplomo.

ČETRTEK

„Leti misel v srebrnih zamahih,
leti, plavaj nad griče, vasice,
kjer dišijo po medu v gorice
zlate zarje domačih gorā.“

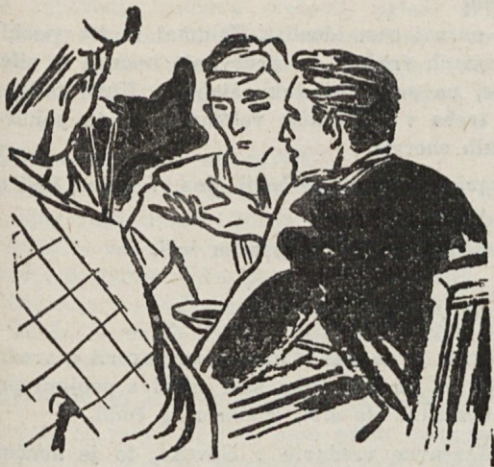
Pesem hebrejskih sužnje v Babiloniji iz Verdijevega Nabucca. Včeraj so jo peli slovenski študentje

na prireditvi. In vsem je šla misel tja, od koder je naš rod prišel: pod Triglav, v Martuljkovo skupino, v Trento, na Bled, na Brezje.

Saj ni mogoče tega izraziti: le občutiš nekje v krvi, da si Slovenec in pri srcu te stisne, ko prideš v stik s slovenskimi vrednotami, prikazanimi v pristrčni obliki.

PETEK

Rdeča poplava se širi počasi in gotovo na vse strani. Nekateri se boje, da bo zajela ves svet.

Kakšna usodnost: ta nečloveški, peklenski sistem se je polastil prav slovanske krvi, da širi svoj evangelij. Ali pa ni v tem tudi neko maščevanje zgodovine? Prav slovanskega človeka so vsi skozi vso zgodovino zastavljali. Kaj je bil Slovan proti Germanu ali Romanu?

Sedaj skuša Slovan na tako žalosten način pokazati svetu svojo silo.

Ali pa ni mogoče Bog to dopustil iz gotovosti, da bo mogoče le slovanski svet tako trden, da bo kljub razkrajajočemu delu komunizma na lastnem telesu končno uničil to grozno zmoto in postal apostol živega, resničnega krščanstva?

• Epiktet je mladini svetoval: „Ako se ti vzbude predstave kake sle, se čuvaj, da te ne prevzamejo. Spomni se, kaj bo potem: če se vdaš, se boš pozneje ke-sal in sam sebi očitke delal; če se premagaš, boš vesel in zadovoljen sam s seboj.“

POTA DO ČISTOSTI

• Čistost je usodno pomembna, zato je tudi težka, ker nič velikega ni lahko. Imamo pa številna sredstva, da si jo ohranimo in utrdimo. Ta sredstva so naravna in nadnaravna.

SREDSTVA NARAVNA

• Spoštujmo svoje telo!

• Varujmo sramežljivost, ki je po naravi — torej po božji volji — dana kot sram pred vsem, kar se tiče spolnosti.

• Bodimo vselej resno zaposleni s študijem, ročnim delom, premagujmo mehkužnost, neurejenost in lenobo. Z resnim delom družimo pošteno razvedrilo.

• Varujmo se priložnosti za nečisti greh.

Take priloznosti so: ne-
spodobne slike in prizo-
ri, nenravne knjige, po-
hujšljive igre in pred-
stave, slaba tovarišija,
pijača. . .

• Nečistemu teženju
se uprimo takoj v za-
četku!

• Do deklet bodimo
viteški! V vsakem de-
kletu glej: svojo lastno
mater ali sestro, bodočo
mater, otroka božjega.

NADNARAVNA SREDSTVA

• Spremlja naj nas
povsod misel na božjo
pričujočnost. Ta zavest
je že neštetokrat rešila
čistost tudi v najtežjih
okolihčinah. Lep zgled
sta svetopisemska Suzana
in egiptovski Jožef.

• Prosimo za čistost
Brezmadežno, sv. Jože-
fa, svojega angela va-
ruha in zavetnike mla-
dine. Pogosto molimo:
„O Gospa moja!“

• Opravljajmo pogo-
sto in redno sveto spo-
ved. Imejmo za stalnega
voditelja skušenega, mo-
drega in gorečega spo-
vednika, kateremu zau-

Slutim, da je borba med dvema svetovoma nekaj
tako globokega in resničnega, da je treba nadčloveških
sil, če naj bi človek kakor kolj skušal vplivati na njen
razvoj.

Zadnje čase molim mnogo za Slovane.

SOBOTA

Kaj bom, kakšen poklic si bom izbral?

Pri šestnajstih letih, ko se bliža počasi konec sred-
nješolskih študij, postaja to vprašanje važno.

O čem vsem sem že sanjal. A trenutno ne vidim,
kaj bom.

Po naravi sem idealist. Zanimal bi me visoki svet
nadaravnih vrednot, posredovanje resnice in sile Kri-
stusove, pa se čutim tako slabega. Kako točno vem,
da je treba v modernem velemestu za ta poklic nad-
človeških energij.

Mogoče mi pa pride božji glas. V kateri koli obliki.
Bomo videli.

Za sedaj čakam. In prosim luči.

NEDELJA

Večkrat je že naš malj kaplan govoril o vrednotah,
a danes mi je spet tako živo segel s svojimi prepro-
stim besedami do srca, da sem se čudil.

Nadaravne vrednote v človeku, to je končno vse
človekovo bogastvo. Pa obenem vsa njegova sreča.
Ne vem, kaj nas vabi vedno na površino, v zunanje
stvari, v ustvarjene, vidne predmete, ko je vendar v
božjem življenju v nas naša veličina.

„Iz vsega srca, z vso mislijo, z vsemi močmi.“ In
to je zapoved.

Kako res neresno jemljemo prav svojo najvišjo
smer.

PONEDELJEK

Iščem ideala. Kongretnega. Se pravi: človeka, ki bi
bil lahko jaz v bodočnosti. Ne čisto takega, a vendarle
čimbolj takega. Ga bom našel? Ali bo vplival name
kot nekaj, čemur se ne bo mogoče upirati?

U G O V O R I I N O D G O V O R I

Katoliški nauk je tako nekam preveč preprost, preveč otroški za odraslega moža.

Ta ugovor kaže le nepoznanje katoliškega nauka. Ne le, da je izredno vzvišen katoliški nauk, ampak že sam tudi prepriča o svojem božjem izvoru. Krščansko razodetje je namreč popolno (odgovarja na vsa važnejša vprašanja), v skladu z naravnimi resnicami (vsebuje vse resnice naravne religije in jih izpopolnjuje), vsem dostopno (tudi otrokom in preprostim), resnično (nihče še ni dokazal zmote), harmonično (od sv. Trojice preko izvirnega greha nazaj do sv. Trojice), sveto (svete zapovedi, sredstva svetosti, zgledi svetosti), uteši težnje človeka in človeštva (družinsko, državno, socialno in mednarodno življenje urejuje), neizčrpno (že dvajset stoletij bogoslovci odkrivajo nove in nove zaklade v razodetju).

Kristus je le za Jude prišel!

Nikakor. Trdil je, da se morajo vsi ljudje okleniti vsega njegovega nauka. Berite sveto pismo: „Pojdite torej in učite vse narode...“ — „Kdor v Sina veruje, ima večno življenje; kdor pa v Sina ne veruje, ne bo videl življenja.“ — „Nobeno drugo ime pod nebom ni dano, da bi se mogli v njem zveličati.“ (Mt 28, 18; Jan 3, 36; Apd 4, 12).

Mogoče je pa Kristus varal ali pa je bil prevaran.

Kristus ni varal. O tem nam priča njegova edinstvena svetost; sam se je nanjo skliceval („Kdo izmed vas mi more dokazati greh?“ Jan 8, 43), pred sodiščem so se morali proti njemu posluževati krivih prič; apostoli so pričali o njegovi svetosti, celo Juda („Grešil sem, da sem izdal nedolžno kri“ Mt 27, 4). Kristus je stalno odvrčal od greha ljudi, svaril pred njim, umrl za odpuščanje grehov. Kristusovo življenje je vzor krepnosti v junaški meri: ljubezen do Boga (popolna skladnost z božjo voljo in duh molitve), ljubezen do bližnjega (na križu moli za preganjalce), pravičnost in ponižnost, revščina... Tudi Kristus sam ni bil prevaran. Za to priča njegova izredna modrost: sodobniki so ga imeli za zelo razumnega in tudi njegov nauk priča o tem; v Kristusu je bilo tudi čudovito ravnovesje med umom in voljo (iz njegove osebnosti je zrasla krščanska kultura, ki je pač višek svetovnega udejstvovanja).

pajmo vse in ga brezpogojno poslušajmo.

● Prejemajmo pogosto sv. obhajilo, zakrament svetosti in moči.

MLAD FANT PIŠE

„Življenje kipi v meni. Doslej sem zmagoval, a brez božje pomoči bi bil brezuspešen ves trud. Tudi v bodoče hočem ostati čist, ker pride nekoč dan, ko bo moje srce zagorelo za drugo srce — mlado in čisto. In Bog hoče, da temu srcu žrtvujem vse boje svoje mladosti. Ker le, če ostanem čist sam, bom vreden, da bo tudi ono čisto in lepo. Moj vzor ni minljiva strast, ne lahkomišelnost solzava simpatija, ampak globoka ljubezen, pripravljena na žrtve. Kolikokrat sem v svojih bojih mislil na to ter sem zmagoval. V duhu sem gledal na oni srečni dan, ko bom pred božjim oltarjem v svetem zanosu lahko govoril družici radostj in boli življenja: Darujem ti svoje srce; čisto je! Obvaroval sem ga neomadeževanega za tebe, prvo in edino ljubezen na zemlji.“

Katoliška akcija je zgled sodelovanja s cerkveno hierarhijo

Cilj Katoliške akcije je pokristjanjenje sveta. Člani so tako poslanci Cerkve v svojem okolju, so misijonarji in apostoli. Apostolat pa ni samo človeška podjetnost s tuzemskimi cilji, ampak je božja, nadnaravna ustanova v svojem početlu in cilju. Zato je vsak uspeh odvisen od nadnaravnih prizadevanj in resničnega notranjega nadnaravnega življenja. Pri vsakem delu je potrebno sodelovanje vseh prizadetih predvsem pa je treba slediti navodilom cerkvene hierarhije. Člani Katolike akcije se morajo zavedati, da so v službi Cerkve. (Sv. oče Janez XXIII. romarjem francoske Katolike akcije, 13. 5. 1961)

Katoliška Cerkev je v velikij zaskrbljenosti za delavce

Ko je leta 1891 bila objavljena okrožnica Rerum novarum, je za delavce nastopila nova pomlad. Veliki papež Leon XIII. je pokazal nauk iz zakladnice Cerkve, ki je resnica, pravična in sveta doktrina, ki razsvetljuje pot resničnemu socialnemu redu, vedno odgovarjajoča potrebam časa in okolja. Tudi pozneje Cerkev ni nehala učiti in skrbeti za rešitev delavskih problemov. Pij XI. in Pij XII. sta veliko storila in opozarjala svet na pravično rešitev socialnega vprašanja. Tudi sedanjemu namestniku Kristusovemu na zemlji je vedno pred očmi položaj in življenje delavstva. Zato je bila pred kratkim objavljena nova okrožnica, ki bo nakazala pot za rešitev problemov zmede naših dni (Sv. oče Janez XXIII. v nagovoru delavcem, 14. 5. 1961).

Ni apostolata brez globokega notranjega življenja

Apostolu je potrebna ponižnost, izogibati se navezanosti na dobrine in slabosti tega sveta in strmeti proti

GLAS IZ RIMA

nebu ne samo s srcem ampak s praktičnim krepostnim življenjem. Krepostne osebe se začnejo vzgajati v krščanskih družinah, kjer je učenje katekizma redna potreba. Iz take družine potem izhajajo krepostne osebe, ki so vedno pripravljene se odzvati božjemu klicu. (Sv. oče Janez XXIII. ob priliki kanonizacije Bertile Boscardin, 11. 5. 1961.)

Socialni nauk Cerkve

je čudovitj kašipot, je zaščita pred težo dneva in luč zvezd neba. Načela izhajajo iz božjih zapovedi, iz zgleada in nauka Kristusovega. Je veliko veselje za vse, ki se imenujejo otroci božji. (Sv. oče Janez XXIII. delavcem na praznik dela, 1. 5. 1961.)

Poslanstvo krčanske žene v sodobnem svetu

Od večine krščanskih žena je odvisna prava verska in moralna vzgoja novih generacij. Navadno se otrok nauči prve molitve in odpre svojo dušo Bogu na kolenih svoje matere. Mati je nena-domestljiva vzgojiteljica svojih otrok. V vsakdanje življenje mora prinašati neuk evangelija in razširjati vpliv krščanstva v svojem okolju. Veliko krščanskih žena hodi po tej poti in je nujno da to delo nadaljujejo. (Sv. oče

Janez XXIII. zastopnicam Svetovne zveze katoliških žena, 4. 5. 1961.)

Duhovnik nam je vedno potreben

Poleg veselja in zadovoljstva nas v življenju spremljata tudi žalost in trpljenje. Duhovnik nas uči in kaže pravo pot v vseh trenutkih življenja, ker se tudi sam trudi, da bi postal vedno bolj podoben Kristusu. (Sv. oče Janez XXIII. v nagovoru v splošni avdienci, 26. 4. 1961.)

Poslanstvo cerkvene glasbe je velike važnosti

Cerkvena glasba zavzema posebej v liturgičnem življenju Cerkve izredno važno mesto. Zato je stalno napredovala in je Cerkev na dosežene uspehe zelo ponosna. Tudi danes more še cerkvena glasba veliko doprinesiti k lepoti in razvoju Cerkve. Pred seboj ima veliko misijonsko poslanstvo. Cerkvena glasba je tudi velika vez cerkvene edinstnosti. Lepo liturgično petje in glasba povezujeta vernike okrog oltarja, srca navzočih se še bolj povežejo in tako jih navzoči Kristus podari svojemu nebeskemu Očetu. (Kardinal Tardini v pismu kardinalu Fringsu ob priliki mednarodnega kongresa za cerkveno glasbo, z dne 26. 4. 1961.)

Marija je velik zgled krščanskim ženam

Žene so hčere Eve, vendar so odrešene po Kristusu, sinu Marije, ki je bila napovedana že v raju, da bo zmagała nad zlom. Tako je postala veliko upanje človeštva. Marija je rodila Sina, ki je odrešil človeški rod. Zmaga je Kristusova, je pa tudi Marijina, ker je Njegova mati. Zato pozdravljamo vsak dan Marijo z angelskim češčenjem, z molitvijo kristjana ob začetku in za-

ključku dneva. V tej molitvi in v drugih zgledih iz Marijinega življenja najdejo krščanske žene velik kažipot in oporo za življenje. (Sv. oče Janez XXIII. v splošni avdienci, 3. 5. 1961.)

Klic k svetosti

Vsi imamo možnost, da postanemo svetniki. Že v mladosti si moramo vzeti za zgled sv. Alojzija. V svojih potrebah se zatekajmo k svetnikom in jih prosimo pomoči, bodimo pa vedno žalostni radi vsega, kar nas oddaljuje od Boga in svetosti. (Sv. oče Janez XXIII. v splošni avdienci dne 21. 6. 1961.)

Vzgoja mladine je velike važnosti

Kdor poučuje in vzgaja se mora postaviti v nesebično službo Bogu in bližnjemu. Pri vzgoji je vzgoja mladine vedno na prvem mestu. V našem času je to še posebno velika in težka naloga. Treba pa je premagati vse težave in pri delu vztrajati. To delo krščanske vzgoje, posebej v šolah, zahteva veliko delavcev, a jih manjka. Zato se pa zmotne ideje s tako lahkoto širijo na starih kontinentih in tudi na novih, kjer novi narodi še komaj usmerjajo svoje prve korake k samostojnem življenju (Sv. oče v nagovoru zastopnikom zavodov šolskih bratov dne 14. 6. 1961.)

Kljub vsem silam pekla bo zmagal Kristus!

Veliko je slabega na svetu. Vendar ne smemo biti pesimisti. Glas Kristu-sovega evangelija še ni utihnil in močno odmeva po vsem svetu. Pred nobenim porazom ali neuspehom ne smemo biti pesimisti. Posebej v takih trenutkih se zavedajmo, da je končna zmaga Kristusova. (Sveti oče Janez XXIII. v splošni avdienci 7. 6. 1961.)

Svet in peklo se dvigata zoper Cerkev, a ne bojmo se: moči teme ne bodo Cerkve premagale!

Človek bi upravičeno pričakoval, da bodo v Cannesu in v Benetkah in na drugih znanih festivalih izbrali v vseh ozirih najboljše filme, kajti ti potem romajo po svetu kot največji izumi filmske umetnosti. Toda, ali je res tako? Berite!

NEMORALNOST V EVROPSKEM KINU

Slabi časi se nam obetajo, kar za deva nove filme!

Poglejmo samo mednarodni festival v Cannesu v letu 1960: le eden izmed 29 predvajanih filmov je imel res globoko versko vsebino in pogled na življenje. Prihaja do tistega, čigar razvoj gre naravnost v vero, kot kaže. Pred leti je vse dirkalo za njim — danes mu ne slede več. Gre za Ingmar Bergmanna in njegov „Junkfrukállan“ (Studenečevice).

Vsi drugi filmi kažejo kaj otročji, prazni, smešni obraz krščanstva, pričenši z „Ben Hurjem“. Drugi pa zlonamerno potvarjajo: argentinski „La procesión“, „La dolce vita“, „La Aventura“, „Macario“ morda vsaj nehote. Tretji imajo od vere le še kakega duhovnika za mašilo (francoski: „Če se bojiš vetra“; „Čudna Amerika“; angleški „Mladi“). Nekateri popolnoma puščajo ob strani Boga in vero v okolju, ki je izrecno ali tiho brezversko (španski „Los golfos“).

Še slabše je nravno stanje: od opolzke govornice v „La dolce vita“ preko vseh drugih nravnih zablod zlasti v italijanskih in francoskih filmih, ki se jim pridružujejo sedaj še Japonci... in seveda tudi Argentinci.

V Benetkah ni bilo dosti boljše. Nagrado je prejel film „Prehod čez Ren“, ki pripoveduje zgodbo nekoga, ki zapusti ženo in domovino, zato da bi si ustvaril novo svobodo v novi domovini in z drugo žensko. In film spada še v stari val! Razumljivo, da so filmi novega vala (n. pr. About de soufflé, Quai des brunes, Les yeux de l'amour, Le faurceur) in laški (Rocco in njegovih bratje, L'avventura) še precej slabši.

Kaže, kot da danes more uspeti samo to, kar je nenormalno. „Karmeličanke“ niso uspele, ker je film preveč „čist“. Morda je pa to, kar je danes nenormalno?

In vendar je na vzhođu dosti boljše. Seveda ne bomo hodili k sovjetom po npravne nauke, a film kot n. pr. „Balada o vojaku“, je umetniško dosti močnejši in nraven, kljub zakritemu prešuštvu, v primeri z zah. filmi naravnost vzoren.

Kaj žene zahodni film v ta razkroj?

Razkroj seveda ni umetniški. Film, ki danes nastajajo, imajo svojo precejšnjo vrednost! Razkroj je verski in nraven. Še več: nekateri si izrazito zastavijo namen, da podro še zadnje ostanke navidezne vere in npravnosti, kateri danes zahodni svet živi. Toda kaj postaviti namesto tega?

Luigi Visconti, komunist in eden glavnih borcev proti tako imenovanim „moralistom“ (ime so jim nadeli nasprotniki), režiser filma „Rocco in njegovi bratje“ pravi, da je nravno sodbo o dobrem in zlu, kot ju je doslej pojmovalo krščanstvo, skvaril verski puritanizem. Ta se mora danes umakniti drugi zamisli, ki je bolj v skladju z modernim človekom. Z drugo besedo: Danes nam nj za zvestobo v zakonu; torej se razume, da je treba dovoliti razpoko, stransko ženo, izmenjave in podobno...

Michelangelo Antonioni, ki je vrtel „Pustolovščina“ gre še dlje. Zanj „stare table zakona niso v skladu z znanstvenimi časi, v katerih živimo“.

Ne gre tem ljudem torej zgolj za napad na kakšno versko točko ali nravno zahtevo, gre za napad na celoto; hočejo spodružiti to, kar je ali bi naj bilo in je vsaj v ostankih še temelj današnjega družabnega reda, kolikor ga sploh še ostaja, odkar mu spodkopavajo ta temelj.

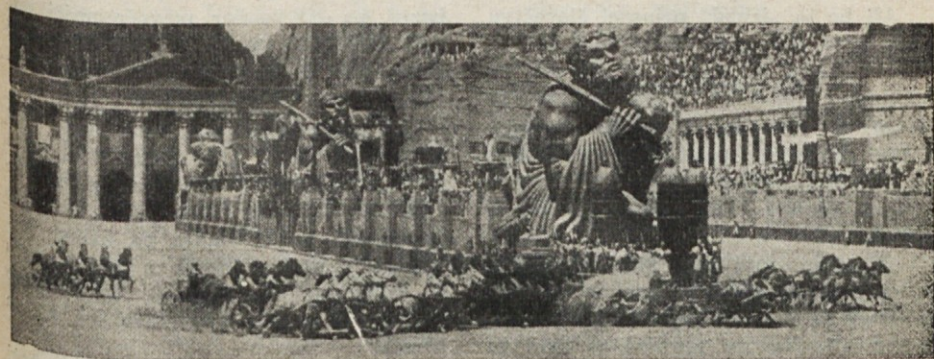
Antonioni ne napada več „starega“ reda. Čisto enostavno ga pusti ob strani, ker je pač neraben in neskladen z „današnjim znanstvenim svetom“. Zato mirno in vzvišeno uči breznačel-

nost v nrvnosti. Sam je takole odgovoril na razna vprašanja v Cannesu:

„V današnjem svetu opažamo resen prepad med znanostjo, ki je vsa obrnjena v bodočnost, zmerom pripravljena, ki je zaprta in toga, v veljavi še zdaj, da pretrga s preteklostjo, in nrvnostjo, kljub temu, da se človek tega niti ne zaveda. Sramota in praznoverje! Človek od rojstva vlačí za seboj polno čustev, ne bom rekel, da starih in zapadlih, pač pa popolnoma nerabnih; ti ga ovirajo, namesto da bi mu pomagali, mu stavljajo zapreke, da ne vidi izhoda. Človek se še ni znal znebiti te težke dediščine. Dela, ljubi, sovraži, trpi zaradi te bajke, ki sega prav tja do Homerja. In kako je to abotno v dobi, ko človek hoče potovati na luno! Človek, ki je vedno pripravljen zapustiti svoje tehnične ali znanstvene teorije, kadar vidi, da so zmotne, ...v vsem, kar zadeva njegova čustva, živi še v popolnem konformizmu.“

Zadnja leta smo preučevali in preiskovali svoja čustva do sitosti: pa nismo ničesar dosegli. Našli nismo ničesar novega, niti ene same rešne poti iz tega problema.

Jaz ne morem in nočem najti te poti, ker nisem moralist. Moj film ni

Prizor iz „Ben-Hur“

pridiga, je obtožba... Ponavljam, da sledimo izhirani morali končanih bajk in lažnih konvencionalizmov. In to z odprtimi očmi, ne da bi vedeli čemu, a spotujemo to moralo. Moji junaki prihajajo do zaključka, ki je popolna moralna anarhija in morda nekoliko usmiljenja. Zakaj zadnje? Kaj pa sploh še ostane, če še tega ne bi bilo?...

In to je druga bajka, ki se ne razblini: iluzija, da zadošča, če se človek pozna in razčleni do zadnjih skritih kotičkov svoje duše. Vsak dan živimo „pustolovščino“, čustveno, moralno ali ideološko. Toda ali vemo, da nam naše stare table zakona ne nudijo drugega kakor prazne besede o vrednotah? Čemu jim torej še ostajamo zvesti? Tu opazamo trmoglavost v človegu, ki naravnost gane. Človek, ki se ne straši neznanega v znanosti, se boji neznanega v nravnosti.“

Ali bo ta „izhod“ prinesel človeštvu srečo?

Kaj pravi Lattuada

Je to italijanski filmski direktor (Mlin na Padu, Ana, Plašč, Gvendalina, Nevihta, Brez usmiljenja, Zločina Janeza Škofa). Odgovarja na razna vprašanja:

„Vzemimo moj film 'Mladostniki'. V njem deklica postane ženska. Ob tem izkustvu se zave svojega telesa in prične živeti. Ne gre vprašat za svet ne matere ne spovednika. Ne manjka ji vere, manjka pa ji čuta za greh. V njej

je pač silno pomanjkanje prave vzgoje o spolnosti. Bolje bi bilo, ko bi jo bili do časa odkrito poučili... Film je torej napad na tistega, ki je resničen krivec današnjega zla: starši.

Tudi v filmu 'L'Avventura' ni nobene prave verske krize. Gre za ljudi, ki nimajo upanja, pa se znajdejo pred ljubeznijo. Ne kličejo na pomoč milosti, duhovne sile, ki bi jim dala, da uidejo iz duhovne puščobe, ki jih obdaja.“

Nekateri francoski filmi govorijo o takj rešitvi po ljubezni, toda ali ni preveč površna? Ali ne zamenjava ljubezen z mesom in čustvom?

Lattuada nadaljuje: „Jasno, da smo v duhovni krizi. Jasno, da to iskanje ljubezni, ki nas ne zadovolji popolnoma, zbuja skoro versko oboževanje ljubezni, kar pa je samo korak dalje v novo poganstvo in oddaljitev od krščanstva. Vera odgovarja tej praznoti, ki je vedno v človeku navzoča, zato ker ga ljubezen ni zmožna napolniti, bodisi da ni prava, bodisi da ne zadošča za človekov temelj. V tem zupanju na ljubezen, v tem božanskem češčenju ljubezni je neke vrste panteizem.“

Po ljubezni seveda po popolni ljubezni, pa bo vendar mogoče najti nekaj globljeja, neko globlje človeško ravnotežje, ki bo predrlo čustva in prišlo do srca, do notranjosti.

Za Danteja je bila žena lestev do božje popolnosti: „La donna é la scala all' avvicinemento alla perfezione de Dio.“ Po ljubezni bomo prišli bliže do popolnosti božje. Danes na žalost nahajamo grozničav strah v tem iskanju — in iščemo poti navzdol. Ne plezamo po lestvi, ampak sestopamo, na raven živali.“

Jasno, da se spleča vsaj poskušati plezati navzgor!

„Vendar,“ zaključuje Lattuada, „ne zaupajte! Mladost pomaga do pozabe; bolj naprej, tam pa čaka praznота. Če bi bili sposobni, da zdržite duhovno praznотo, bi vas mladina imela za nezmerно močnega. Ta praznота je ogromna. Potrebujete korenin. Morda morete zadostiti tej potrebi z ljubeznijo do svojih otrok, s tem, kar ljubite, a če ste v resnici sposobni, da gledate v praznотo ne da bi čutili vrtoglavice, se vam odkrijem!

Jaz v vseh svojih filmih iščem eno samo temo: samoto.“

Na žalost tudi Lattuada ne najde izhoda. Ve, kje ga ni. Sluti, kje bi bil. Pa ga ne išče tam. Je obupal nad njim. Oziroma: bolj moško se mu zdi, da ne išče izhoda — in trpi samoto. Ali pa to ni samo navidezno moštvo, za katerim se skriva vedno ista groza?

Kje torej

V čem je torej vse zlo današnjega evropskega filma in njegove nemožnosti?

Ljudje so zbegani. Žive v družbi, ki je navidezno krščanska, a v resnici dan za dnem tepta krščanska načela. Nekateri jih imajo le še za okostenele obrazce, ki jih je treba odvreči čim prej in ustvariti novo moralo, ki bo človeku po meri in godu. Drugi vedo, da je bistvo zlega greh oziroma celo, kot pravi Pij XII., da je morda „največji greh sodobnosti to, da je izgubila smisel za greh.“ Toda ti imajo pot zaprto, ker ne poznajo svet milosti, čeprav morda verujejo, da nekje je tak svet; zdvojnili so, da bi se milost mogla znova učlovečiti tudi v današnji družbi in zdrobiti ječo praznote, v kateri jasno plava današnji človek brez težnosti in v vrtoglavi omotici.

Človek je kakor zgubljen otročiček — pred vrati svojega doma. Išče obhojenih stopinj, — starih pojmov in na-

čel —, da bi v njih mogel najti ključ življenja in smisel svoje stiskane biti. Ali jih bo našel?

Pruredil J. R.

Primorske vesti

Proslava papeških okrožnic

Dijaki goriškega zavoda Alojzijevišče so pod skrbnim vodstvom msgr. Franca Močnika pripravili v začetku junija v Marijinem domu na Placuti lepo proslavo, posvečeno papeškim okrožnicam Rerum novarum in Quadragesimo anno. Hvalevredna je bila ta zamisel, da so na skromen, a zato tem prrsrčnejši način proslavili 70-letnico znamenite papeževe enciklike, ki je pokazala svetu novo pot v socialno pravičnost na podlagi Kristusovega nauka. Po pozdravni deklamaciji je dijak iz Alojzijevišča razložil pomen obeh papeških enciklik ter razvoj socialnega nauka med Slovenci, največ po zaslugi velikega Kreka. Sledila je zborna deklamacija posvečena delu, ki jo je spesnila naša pesnica Ljubka šorlijeva.

Predsednik vlade Fanfani je sprejel slovenske zastopnike

Ob priliki otvoritve tržaškega mednarodnega velesejma, je prišel v Trst predsednik vlade Fanfani. Po otvoritvi in blagoslovitvi nove kapele na tržaški postaji, je predsednik Fanfani sprejel na prefekturi zastopstvo tržaških in goriških demokratičnih katoliških Slovencev. Zastopstvo so sestavljali: dva goriška občinska svetovalca ter dva tržaška poleg predstavnika slovenskih akademikov na tržaški univerzi, ki je predsedniku poklonil novo izišle pesmi Brune Pertotove Moja pomlad. Slovensko zastopstvo je predsedniku predložilo

glavne potrebe slovenske manjšine, zlasti izvedbo Memoranduma in Posebnega statuta ter zahtevo po zaščitenem zakonu v okviru 6: člena ustave. Minister Fanfani je obljubil, da se bodo glavna vprašanja v zvezi s slovensko manjšino pozitivno uredila.

Msgr. Alojzij Novak 80-letnik

27. maja je še vedno živahni in prijazni msgr. Alojzij Novak iz Gorice obhajal svojo 80-letnico rojstva. V juniju pa je obhajal skupno s še redkimi sošolci 60-letnivo mature. Pribljudljene mu monsignorju, ki še vedno tako rad pomaga goriških vernikom, zlasti v stolnici, iskreno čestitamo ter mu želimo še mnogo let življenja.

Tržaško goriško romanje v Loreto, Pompeje in Rim

Dne 1. julija zvečer je nad 300 goriških in tržaških Slovencev odpotovalo s posebnim vlakom proti Loretu, kamor so dospeli v prvih jutranjih urah. Tu so imeli sv. mašo z zorno molitvijo in petjem, nakar so zopet zasedli vlak in dospeli proti večeru v Neapelj. Dru-

go jutro so odpotovali v slavno Marijino svetišče v Pompeje, kjer je daroval sv. mašo in imel krasen govor č. g. Jože Jurak. Po maši so si romarji ogledali znamenite pompejske izkopanine, popoldne pa z avtopulmani največje značilnosti Neaplja. Naslednji dan se je velika družina razdelila. Nekateri so odšli navrh Vezuva, drugi na otok Capri, ostali pa v Sorrento in Amalfi. Vsi so se srečni in zadovoljni vrnili zvečer v Neapelj. Naslednje jutro so se že na vse zgodaj odpeljali proti Rimu, kjer jih je v skupni avdienci v baziliki sv. Petra sprejel sv. oče Janez XXIII. V svojem nagovoru na vernike raznih narodov je našim slovenskim romarjem posvetil še posebno pozornost, kot vernikom, ki so mi zelo pri srcu in jih v svoji veliki očetovski ljubezni razume. Slovenska pesem je krasno odmevala v mogočni baziliki in mnogi so ji z zanimanjem prisluhnili. Popoldne pa so slovenski romarji doživeli še drugo drago srečanje. V baziliki S. Giovanni al Laterano so se sestali z bivšim tržaškim škofom Fogarjem, ki je največ zato, ker je v težkih fašističnih časih branil pravice Slovencev na Primorskem moral zapustiti škofovski sedež v Trstu ter se zateči v Rim. Vidno ganjen je 80-letni msgr. Fogar z mladostnim ognjem nagovoril slovenske romarje ter se spominjal let, ko je bil še med njimi. Vsa leta svojega izgnanstva se vsak večer spominja svojih nekdanjih vernikov ter jim pošilja svoj nadpastirski blagoslov. Njegove očetovske ljubeznive besede so romarje ganile do solz. S takimi bogatimi doživetji so se goriški in tržaški verniki vrnili domov, hvaležen vsem, ki so pripomogli do tako lepih dni.

K sebi si nas ustvaril in nemirno je naše srce, dokler ne počije v tebi! — Sveti Avguštin.

Zanimivo poročilo o zadržanju ruske pravoslavne cerkve ob priložnosti znanega potovanja anglikanskega nadškofa dr. Fisherja.

Moskovski patriarh na delu

Obisk poglavarja anglikanske cerkve, nadškofa dr. Fisherja pri sv. očetu Janezu XXIII. je izzval v Moskvi veliko delavnost in skorajda nervozo. Izgledalo je, da je bila patriarhija v Moskvi celo presenečena, ker je izvedla ukrepe, ki očitujejo precejšnje nervozo. Vriva se vprašanje, ali ni bila presenečena tudi sovjetska vlada in je potem ona narekovala patriarhu Aleksiju, kako mora odgovoriti na „taktiko“ Vatikana. Komaj se je namreč izvedelo o bodočem sestanku med papežem Janezom XXIII. in canterburyjskim škofu, so se po vsem vzhodu začele širiti iz Moskve govorice o tem, kaj naj bi bila prava vsebina rimskega srečanja. Nadškof Fisher je namreč pred obiskom Rima prepotoval Sveto deželo in ves vzhod in bil tik pred prihodom v Rim pri pravoslavnem ekumenskem patriarhu v Carigradu. Ponekod so zastopniki moskovskega patriarha Aleksija celo govorili, da bo nadškof dr. Fisher izročil nekaterim pravoslavnim patriarhom na vzhodu posebno spomenico svetega očeta Janeza XXIII. za moskovskega patriarha Aleksija. Ko so se vse te govorice vpletale v komentarje o potovanju dr. Fisherja v Jeruzalem, Carigrad in v Rim, so v Moskvi naglo organizirali potovanje patriarha Aleksija po deželah bližnjega vzhoda in v Jeruzalem. Še pred odhodom iz Moskve so bili nekateri dostojanstveniki patriaršije prepričani,

da se bosta nadškof dr. Fisher in patriarh Aleksij ob svojem istočasnem potovanju nekje srečala. Takoj na to so se navezale govorice, da bo dr. Fisher ponesel posebno spomenico patriarha Aleksija sv. očetu, drugi pa so menili, da bo patriarh izvedel zadnji poskus, da dr. Fisher sv. očeta ne bi obiskal in bi se iz Carigrada vrnil naravnost v London. Ko se je dr. Fisher odpravljal v Jeruzalem, je bil patriarh Aleksij tudi že na poti v Aleksandrijo v Egiptu. Sovjetska vlada mu je dala posebno letalo, v spremstvo, ki je štelo 11 oseb, pa je bilo vključenih tudi nekaj visokih uradnikov sovjetske vlade. Patriarha Aleksija je v Aleksandriji zelo slovesno sprejel patriarh Kristofor. Toda obisk je bil le kratek, patriarhu Aleksiju se je mudilo, da

Dr. Fisher v razgovoru s patriarhoma

obišče svojega osebnega prijatelja antiohijskega patriarha Teodozija, ki pa noče imeti svoje rezidence v Antiohiji, ker je mesto sedaj v Turčiji, ampak živi v Damasku. Patriarh Antiohije uživa v pravoslavnem svetu zelo velik ugled: patriarh iz Antiohije je šel v Moskvo kronat prvega ruskega carja Ivana Groznega, antiohijski patriarhi so navadno svoje bogoslovne študije opravljali v Moskvi in patriarh Aleksander III., ki je umrl l. 1958, je bil sošolec patriarha Aleksija, ko sta bila oba gojca na moskovski bogoslovni akademiji.

Tradicionalno prijateljstvo med moskovskim in antiohijskim patriarhom se med obema patriarhatoma povezuje še v skupno nasprotovanje proti pravoslavnemu patriarhu v Carigradu, ki nosi naslov ekumenskega patriarha pravoslavja. Antiohijski patriarhi namreč navajajo, da je bil sv. Peter najprej škof v Antiohiji, predno je postal škof v Rimu in bi bil torej antiohijski škofijski — patriarhijski sedež najstarejši v vsem krščanstvu in zato bi moral nositi naslov, ki ga nosi patriarh v Carigradu, vsakokratni patriarh v Antiohiji.

Ko je bil patriarh Aleksij že na potovanju po bližnjem vzhodu, je bilo objavljeno, da ne bo šel v Carigrad. V

Moskvi zelo zamerijo, da je sedež ekumenskega patriarha zasedel Atanasgoras, ki je bil dolga leta eksarh pravoslavne cerkve v Združenih državah s sedežem v New Yorku. Radi navajajo, da ga je ameriška vlada postavila za ekumenskega patriarha v Carigradu. Francoski katoliški dnevnik „La Croix“ je odkrito zapisal, da je potoval patriarh Aleksij po vzhodnih deželah z namenom, da bi preprečil „prehod pravoslavnih patriarhov v zahodni tabor“. Med cerkvenimi osebnostmi, ki so spremljale patriarha Aleksija, sta bila dva prelata pravoslavne cerkve, ki sta bila na nedavnem „mirovnem kongresu“ komunistov v Pragi kot zastopnika patriarha Aleksija. Rusko pravoslavje sta v Pragi zastopala metropolit iz Leningrada Pitiris in episkop Nikodem, ki je vodja oddelka za zunanje zadeve pri moskovskem patriarhatu. V svojih govorih na kongresu sta oba zelo ostro napadala katoliško cerkev, zlasti pa mednarodni evharistični kongres v Münchenu. Episkop Nikodem je izjavil, da bo ruska pravoslavna cerkev še ostreje nastopila proti vesoljnemu cerkvenemu zboru, ki ga je sklical papež Janez XXIII., če bo koncil sledil istim mislim, kot so bile izražene na evharističnem kongresu.

J RC

ENAJST ŠKOTOV IN TRIINDVAJSET PALAČINK

Bilo je zvečer, pri luči. Enajst Škotov je sedelo za mizo. Jedli so palačinke. Nesreča je hotela, da je bilo palačink triindvajset. Tako je vsak od njih pojedel dve, ena pa je ostala na krožniku. Grozno je imelo vsakega od njih, da bi pospravil še tisto palačinko, a jim lepo vedenje tega ni dovoljevalo.

Zgodilo se je, da je v tistem hipu ugasnila luč. In slišati je bilo grozen krik. Potem se je luč spet prižgala in razsvetila sledeči prizor: tisto poslednjo palačinko je zagrabila roka enega od Škotov, v roko pa je bilo zasajenih deset vilic.

Kakor drugod, tako tudi v Vzhodni Nemčiji komunistična partija napenja vse sile, da bi katoliško vero popolnoma zatrla. Članek, ki sledi, nam daje lep pregled o tem.

KATOLIČANI V VZHODNI NEMČIJI

Po podatkih, ki jih je objavil urad za obveščanje inozemstva pri zvezni vladi v Bonnu je v Vzhodni Nemčiji okrog 11% katoličanov.

Cerkvena organizacija

V komunističnem delu Nemčije sta dve škofiji. V Berlinu je bil prav do zadnjega škof kardinal dr. Julij Döpfner — najmlajši kardinal, ki je bil v zadnjih dneh imenovan za nadškofa v Monakovo. Nadškofija ima 580.000 vernikov; 275.000 od teh jih živi v Zahodnem Berlinu.

Druga škofija je Meissen s sedežem v Bautzen. Ima za škofa dr. Otona Spülbecka in šteje več kot 400.000 katoličanov.

Pod Vzhodno Nemčijo spada nadalje del breslavske nadškofije, ki sedaj spada pod Poljsko. Ta del vodi ap. administrator dr. Ferđ. Piontek s sedežem v Görlitz — šteje okoli 80.000 katoličanov.

Od škofije v Paderbornu pripada Vzhodni Nemčiji ap. administratura v Magdeburgu z okoli 420.000 katoličanov; ap. administrator je škof dr. Friederik Rintelen.

Od škofije v Fuldi spada v Vzhodno Nemčijo tudi okoli 400.000 vernikov,

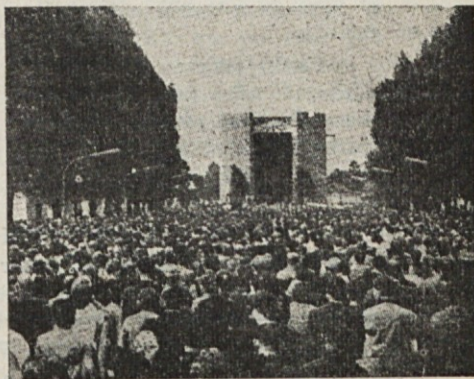
ki jih vodi ap. administrator dr. Jožef Freusberg v Erfurtu.

Pod ap. administraturo v Schröderju spada del škofije v Osnabrücku z okoli 140.000 vernikov; prav tako spada od würzburške škofije v ap. administraturo v Meiningenu okoli 30.000 vernikov.

Škofje in ap. administratorji teh delov tvorijo škofovsko konferenco v Berlinu.

Življenje in delo

Katoliška Cerkev v Vzhodni Nemčiji ima okrog 1.300 svetnih oziroma redovnih duhovnikov v kakih 1000 župnijah. Ti deli Nemčije so bili do vojske skoro popolnoma protestantski. Sedaj je pa zaradi izseljevanja in preseljevanja povsod tudi veliko katoličanov; razumljivo je, da katoliške cerkve in kapele ne zadostujejo za božjo službo,

Spravna kapelica v nekdanjem zloglasnem taborišču Dachau

zato jim na več krajih posojajo cerkv: protestantje. Novih cerkva po l. 1956 ne smejo več graditi.

Od leta 1951 dalje vlada ne dovoli vstopa v ta del Nemčije nobenemu duhovniku, ki je svoje bogoslovne študije dovršil v Zapadni Nemčiji. Zato so sedaj odprli svoje semenišče v Erfurtu — pač vse vodi božja previdnost — ker ta del Nemčije od Lutrovega odpada naprej ni imel nobenega katoliškega bogoslovja. Na meji z Zahodno Nemčijo sta še dve semenišči: eno v Neuzelle pri Görlitzu; drugo v Hysburgu blizu Halberstatta. Katoliških ali pa privatnih šol sploh ni.

Katoliška Cerkev po svojih duhovnikih ali redovih oskrbuje sledeče zavode: 36 bolnic, 7 šol za bolničarke, 110 zavetišč za onemogle, 78 otroških domov, 14 porodnišnic, 217 zdravstvenih domov in 145 otroških vrtcev.

Leta 1951 so katoličani dobili dovoljenje za edino kat. tiskovno založbo, ki pa seveda ne more ustreči vsem potrebam. Izdaja verski tednik St. Hedwigsblatt v 25.000 izvodih in 14-dnevnik „Tag des Herrn“ v 100.000 izvodih; oba imata po 8 strani srednjega formata. Uradno nista cenzurirana, vendar, če vladni ni kaj prav, pošta listov ne dostavi.

Velike težave

Kakor drugod, tako tudi v Vzhodni Nemčiji komunistična partija napenja vse sile, da bi kat. vero popolnoma zatrla. Takoj v letu 1945 so z ruskimi če-

tami prišli tudi že dobro izšolani nemški in ruski komunisti, ki so prevzeli vse važne zadeve in ustanove s trdno voljo, da prevzgoje ves narod v marksističnem komunističnem duhu — seveda veri popolnoma sovražnem. Založba „Volk und Wissen“ je že leta 1945 izdala 3.700.000 šolskih knjig, leta 1946 pa že 9.000.000. V protiversko propagando je danes vpreženo vse: tisk, kino, gledališče, mladinske organizacije, šola. Prav v zadnjih letih hočejo dati brezverski značaj vsem krščanskim navadam in zakramentom. Slovesno dajanje imena bi nadomestilo krst, Jugendweihe — birmo, socialistična poroka in pogreb pa cerkveno poroko in pogreb. Verouk v šoli je praktično onemogočen, ker so izdali zakon, da med zadnjo uro šolskega pouka in med veroukom mora biti vsaj dve uri časa — dvakrat pa je skoro nemogoče pošiljati mladino v šolo. Stranka je izdala geslo: „Trebajo delati, živeti in izobraževati se po socialističnih načelih. Socialistična država prevzgaja s prepričevanjem, če pa treba tudi z zakonom (silo), da se premaga kapitalistični način življenja“ (V. partijski dan).

Katoliška Cerkev je po svojih škofih ponovno protestirala, izdelala razna pastirska pisma — pa vse zastonj, vladajoča še odgovorila ni na noben protest.

Kakor povsod tudi tukaj: Vpijejo in pišejo o svobodi vere in vesti, v resnici pa store vse, da bi to popolnoma uničili.

Priredil J. K.

ALEŠ UŠENIČNIK NAM PIŠE:

V krščanstvu je človek kakor popotnik, ki se vrača domov. Težka je pot, a vesel jo pozdravlja, saj ga vsak korak bliža domu. Naroča pozdrave ptici, ki leti pod nebom naprej v kraje, kjer je njegov dom, pozdravlja reko, ki je pritekla iz domačih dobrav. Vse mu hudi spomine na dom in vse mu polni dušo z veseljem. Truden je, a ne misli na utrujenost; žejen je, a tudi žeje ne čuti. In če se pri studenčku počije in se napije, a potem dalje proti domu. (Knjiga o življenju, str. 135.)

Vprašanje, koliko je človek z izprijenim značajem že dedno obremenjen ali vsaj od rojstva tak ali pa je tak postal pod vplivom vzgoje in okolja, je zelo zapleteno. Nekaj dobrih pojasnil nam nudi pričujoči članek.

IZPRIJEN ZNAČAJ

Na tem mestu ne bomo govorili o duševno bolnem, blodnem ali blaznem značaju, ki ni več odgovoren za svoja dejanja in ki spada v bolnišnico za duševne bolezni, ampak o tistem, ki se je npravno izpridil, ki bi ga torej lahko imenovali npravno bolnega. Nekako to hočemo zajeti pod tem naslovom, kar Angleži z izrazom „moral insanity“. Tako je namreč Pricehard že leta 1835 prvič imenoval ljudi, ki jih je pozneje Lombroso imenoval „rojene zločince“, ki jih Francozi imenujejo „misleča blaznost“, Nemci pa „npravno brezčutnost“. Danes večina privzema zopet raje Princehardovo angleško oznako, da je človek moralno bolan, ni pa rojen zločinec. Moralno je nekako bolan zato, ker je njegovo npravno čustvo otopelo. Važno pa je poudariti, da gre pri tem navadno za zelo nadarjene in razumne ljudi, čeprav so med njimi tudi manj nadarjeni, zato pa tudi tembolj živinsko surovi. Škodljivi so tem bolj, čim bolj so razumni. Med njimi je tudi mnogo sleparjev, ki jih je Maurice Garçon označil kot „zločince plemenitaše“.

Kljub temu pa imamo pri vseh teh ljudeh opravka z duhovno manjvrednostjo. Duh razodeva pri teh ljudeh več bleska ko globine. Prave npravnosti, v kateri bi se razodeval čut odgovornosti, poštenosti in ljubezni do bližnjega, takim ljudem popolnoma manjka. Prav to je najboljši dokaz, da so taki

značaji izprijeni, čeprav na prvi pogled tega navadno ne moremo opaziti. Na zunaj se namreč taki ljudje v svojih prvih odnosih do ljudi približujejo kar ljubeznivo. Ta ljubeznivost je seveda priliznjena, neiskrena, sebično preračunana, ali še bolje: nagonsko sebična. Saj tudi takim ljudem ugaja pohvala in naklonjenost drugim, razen tega se dobro zavedajo, da to pohvalo naravnost potrebujejo za dosego svojih ciljev. Če pa čutijo, da jih družba ne sprejme ali obsoja, so hitro hudo užaljeni. Ko pa se spravijo z družbo, jo še kljub temu naprej izzivajo in motijo.

Vzroki izprijenosti

Vprašanje, koliko je tak izprijen značaj že dedno obremenjen ali vsaj od rojstva tak ali pa šele pod vplivom vzgoje in okolja, je seveda zelo zapleteno. Vsi vemo, da je vzgoja in okolje odločilen činitelj, seveda nam pa statistika nudi podatke, kjer za izprijenimi otroki vedno stojijo pomanjkljivi starši ali pa telesne okvare in bolezni. Tako J. Wintsch v svoji Pariški razpravi iz leta 1938 navaja 188 primerov izprijenih otrok, izmed katerih je bilo 117 dedno obremenjenih, 17 z blaznimi starši, 6 z zločinskimi bratji ali sestrami, 10 z zapitimi starši 16 z možganskimi okvarami, 46 zaradi alkoholizma, 6 zaradi morfizma in 16 zaradi spolnih bolezni.

Zanimiva je pri tem tudi okoliščina, da pri izprijenih značajih ne moremo razvrstiti ljudi po noti zločina, da bi jih delili v morilce, roparje, tatove, spolne zločince, alkoholike itd., ker so zelo pogosti primeri, ko je vse združeno v eni in isti osebi, saj je znano, da mnogi tatovi postanejo morilci, v glavnem pač zato, ker so bili v silobranu, ali pa so se čutili prisiljene odkrižati se neprijetnih prič, ki bi utegnile postati zanje usodne. Tudi spolni razvratneži in nasilneži pograbiyo za nož in žrtev ranijo alj celo umorijo iz več razlogov: zato ker se jim upira in se zopet znajdejo nekako v silobranu, ali pa ker v svoji sadistični perverzности tudi v tem načinu iščejo zadostitve svojim strastem.

Prav tako vemo, da je veliko število umorov in ubojev bilo izvršenih v pijanosti, kar velja tudi za spolna posilstva in zablode, tako da so torej roparji, morilci, pijanci in nečistniki mnogokrat isti ljudje.

Edino izjemo delajo tu morda samo tako imenovani tatiči alj kleptomani, ki imajo nekak gon po kraji, ne da bi si hoteli pri tem kaj prilastiti ali sploh ckoristiti in ki zato včasih celo sami stvari vrnejo.

Kljub omenjeni dedni obremenjenosti in prirojenim telesnim pomanjkljivostim, ki utegnejo biti večkrat rez ozadje in podlaga zločinskim naravnavam v človeku, pa ne smemo prezreti prav tako v življenju in po statističnih podatkih izpričanega dejstva, da je okolje z vzgojnim vplivom in zgledi najvažnejši činitelj pri ljudah izpričnega značaja. Že omenjeni J. Wintseh zelo dobro opozarja na to okoliščino in navaja zato tudi izgovorne primere.

Dva podobna primera

Značilen primer je Edmond, ki je bil s 16. letom popolnoma umsko razvit,

čeprav nekoliko majhen in slaboten. Bil pa je zavisten, ljubosumen, gospodovale in nasilen. Do odraslih je bil nekako pokoren, ker je videl, da drugače ne gre. Vendar je ponovno rekel, da ne zna molčati in da ne bo molčal. Bil je skrajno uporen. Ta fant je že kot otrok izgubil očeta. Družina, ki ga je najprej imela, ga je oddala v zavod, od tam zopet v drugega. Potem se je vrnil k svoji materi, ki pa ga je dala na neko kmetijo. Od tam je zbežal, ker je hotel biti doma. Toda doma so ga zopet poslali drugim ljudem in od tam zopet drugam. Nato se je učil ključavničarstva, potem vrtnarstva, a nikjer ni vzdržal. Zato so ga dali zopet v zavod, od koder je šel spet drugam. Nazadnje se je znašel zopet v pobiljševalnici.

Potemtakem je fant v enajstih letih šel skozi dvanajst vzgojnih okolij, kar je zadoščalo, da so popolnoma zmaličili razvoj njegovega značaja.

Usodno je namreč za razvoj značaja, če človek ne dobi dovolj zgodaj enotno postavljnih vzorov za svoje življenje in ustreznih moralnih nagibov za dosego teh vzorov. To dvoje skupaj vzgaja v človeku čut za pravno odgovornost, tisti moralni čut, ki mu pravimo vest. Kdor tega nima, se ne smemo čuditi, če se na mah pojavi pred svetom kot docela nepreračunljiv in strahotno zločinski v svojih dejanjih; čeprav ni prav nič dedno obremenjen in je po svoji izobrazbi popolnoma enakovreden povprečnemu poštenjaku.

24-letni Amerikanec

Tako so se pred časom svetovni časopisi razpisali o 24-letnem Amerikancu, ki je zgolj iz pohlepa po denarju zakrivil materino smrt in smrt več drugih potnikov.

Prizor iz filma „Nebo nad močvirjem“: Družina Goretta išče delo

Mati se je namenila k svoji starejši hčerki. Potovala je z letalom. Na letališče jo je spremljal sin; uslužno in ljubeznivo ji je pomagal nositi prtljago. Ker je imela več kovčkov, se je odločila, da bo enega pustila doma. Sin pa ji je vneto prigovarjal, da bo prav ta kovček najbolj potrebovala, ker ima v njem zimski plašč. Vanj je namreč skrnil peklenki stroj. Na njegovo pri-

govarjanje se je vdala. Pristrčno sta se poslovala, nato pa je letalo odletelo z letališča. Čez nekaj minut je prišla vest, da je letalo strmoglavilo. Vsi potniki so se ponesrečili. Strokovnjaki so ugotovili, da je bil povod nesreče razstrelivo, ki ga letalo ni prenašalo. Zaslisiševali so svoje ponesrečencev. Krog osumljenih je bil vedno manjši in krivda je padla na mladega sina. Priznal je

dejanje z edinim pojasnilom, da se je hotel polastiti materinega premoženja. Vse bi ostalo tajno, če ne bi slučajno imelo letalo zamude. Računal je namreč, da bo peklenski stroj eksplodiral čez deset minut, ko bo letalo že nad visokimi gorami in bi bila vsaka preiskava izključena. Zaradi zamude pa je stroj prezgodaj eksplodiral in vsa zadeva je prišla na dan. Obsojen je bil na smrt na električnem stolu.

Kljub strahotni sliki, ki nam jo nudijo zločinci in izprijenci s svojimi dejanji, ko nam nehote dajo slutiti, da so nekateri najbrž močno obremenjeni že od rojstva in zato bolj ali manj determinirani, tako da niso za svoja dela povsem odgovorni, pa se vendarle mnogi izmed njih obrnejo na boljša pota, iz česar upravičeno sklepamo, da nad takimi ljudmi ne smemo obupati. Dober vzgojni vpliv, zlasti pa ugodno okolje, v katero izprijenega človeka prestavimo, mu omogoča, da zgrešenost svojega dejanja in ravnanja prepozna in dobi polagoma dovolj moči za preusmeritev svojega življenja.

Pri marsikaterem je izprijenost značaja z zločinskimi dejanji pravzaprav bolj znak neugodne mladostne strasti; ko pa zagleda kri, se na mah strezni in skesa. Pri marsikom se z leti strasti poležejo in mladostni zločinec v zrelih letih najde svoje življenjsko ravnotežje, ki ga v mladih dneh ni obvladal.

Morilec Marije Goretti

Znan je primer Aleksandra Serenelli, ki je kot 17-letni fant hotel posiliti deklico Marijo Goretti. Ker se je branila z vsemi močmi, je potegnil nož in ji zadal 38 ran, da je v nekaj urah izdihnila. Bil je obsojen na trideset let, 12-letna Marija Goretti pa je bila leta 1950 razglašena za svetnico-mučenico in pri tej glovesnosti je nekdanji zlo-

činec Aleksander Serenelli kot kapucinski brat s tisočglavo množico vred ves ganjen ponavljal: „Sveta Marija Goretti, prosí za nas!“

Ljudje z zavóženim življenjem se znajdejo včasih kar v zanimivem krogu: zločin — bolezen — spreobrnjenje. Posredovalka med zločinom in poboljšanjem je bolezen. Dr. Tournier pripoveduje med številnimi primeri tudi o svojem bolniku Ludoviku, ki je imel hulo sladkorno bolezen. Bil je vase zaprt in stalno potr. Nekega dne pa se mu začne vendarle odpirati. Zgodaj je izgubil očeta. Pridno je delal, da bi pomagal družini. Toda izguba očeta je pomenila zanj občutno praznino. Imel je srečo pri igri in ta ga je zapeljala, da se je vedno bolj izgubljal. Kadar mu je zmanjkalo denarja, si je dovolil tudi majhne nepravilnosti, v upanju, da bo potem povrnil, če bo igro dobil. Toda smola je vedno bolj praznila njegov žep in ga zavajala v nepoštenost. Od takrat je vse njegovo življenje ena sama skrb, osamljenost, nemir in strah. V tem času se ga je začela lotevati sladkorna bolezen (motnje v presnovi) zaradi živčnih razburjenj. V blagajni mu je manjkalo že več tisoč frankov. Dr. Tournier mu skuša razložiti, da je zmotno, če kdo skuša poceni uitj posledicam svojih zablod in težavam življenja. Čez štirinajst dni se je bolnik vrnil in mu razodel sklep: začel bo novo življenje. Prvi korak k temu novemu življenju pa bo, da se bo sam javil oblasti in razkril svoje poverebe. Zaprl se ga, ko pa je odslužil, se je boril z revščino, težko je dobil zaposlitev, toda bil je notranje svoboden in očiščen, ozdravljen telesno in duševno, zato se je z veliko vnemo in idealizmom posvetil dobrotelosti. Po letih težkih preizkušanj, ko je čas zacelil rane, je stal sređi družbe kot spoštovana osebnost.

OD DOMA

PAPEŽEVA SVEČA V STIČNI

Na belo nedeljo, 9. aprila letos, je bila v samostanski baziliki v Stični izredno lepa in pomembna slovesnost, kakršne ta starodavna cerkev v svoji zgodovini še ni doživela. Ljubljanski škof prevzv. g. dr. A. Vovk je pripeljal v Stično svečo, ki jo je poklonil sv. oče Janez XXIII., in jo v prisrčni slovesnosti prižgal.

Slovesnost se je začela ob 4 popoldne. Ob petju papeževe himne so veliko in lepo okrašeno svečo v procesiji prinesli k oltarju in jo postavili na stojalo na ambonu listne strani; ozadje je bilo lepo okrašeno s papeževo zastavo in grbom. Pravzv. g. škof je papeževo svečo prižgal z ognjem večne luči in jo trikrat pokadil ter z vedno višjim glasom kakor pri velikonočni vigiliji zapel: „Luč Kristusova!“ Vsa cerkev mu je trikrat odgovorila: „Bogu hvala!“

Nato je prevzvišeni stopil na priž-

nico in v daljšem govoru lepo razložil pomen sveče in luči v bogoslužju, zlasti na svečnico in na velikonočno vigilijo. Velikonočna sveča pomeni Kristusa, ki je luč sveta. Kdor gre za njim in njegovim naukom, ne bo hodil v temi, marveč bo imel luč življenja. In to božjo luč smo mi vsi prejeli pri sv. krstu: „Sprejmi gorečo luč in neomadeževan varuj svoj krst!“ govori duhovnik krščencu. Nato je prevzvišeni povedal, kako je papeževa sveča prišla v Stično in kaj pomeni: vsako leto na svečnico prejme sv. oče v dar mnogo sveč, ki jih potem razpošlje po vsem svetu s posebnim namenom. Lanj so bile sveče poslane najbolj znanim božje-

potnim cerkvam na svetu z željo, da bi romarji tam molili po papeževem namenu. Letos pa je sv. oče Janez XXIII. poslal škofom prestolnih mest po tri sveče: z eno naj razpolaga škof prestolnega mesta, drugo naj dobi najstarejši kontemplativni moški samostan, tretjo pa najstarejši kontemplativni ženski samostan v državi. Tako so prišle letos tudi v Beograd tri sveče: eno so dobile karmeličanke v Brezovicij pri Zagrebu, drugo pa je beograjski nadškof dr. Ujčić namenil cistercijskemu samostanu v Stični. Sveti oče želi, da bi ob teh svečah redovne družine in verniki molili zlasti v trojni namen. Prvič za duhovniške in redovniške poklice, ki jih danes že močno primanjkuje; tudi letošnje šmarnice so govorele o tem. Drugi papežev namen je molitev za mir, za mir v dušah, v družinah in med narodi. Tretjič želi sv. oče, naj bi molili za uspeh vesoljnega cerkvenega zbora, ki se pripravlja in ki

bo velikanskega pomena za bodočnost krščanstva. Na koncu svojega govora je prevzvišeni čestital stiški samostanski družini, baziliki in župniji, da je bla odlikovana s papeževo svečo. Sveča, ki bo pred njimi gorela, pa naj jih vedno opominja in bodri k molitvi in žrtvovanju za velike namene sv. očeta.

Po govoru je bila večerna sv. maša ob mogočem ljudskem petju velikonočnih pesmi, saj se je slovesnosti udeležilo tudi mnogo vernikov iz šentviške, višenjske in krške župnije. Po maši je izpred oltarja nagovoril množico križevski g. škof prevzv. dr. G. Bukatko. V ognjevitih besedah je razvijal resnico, da je Kristus luč sveta s svojim naukom, zgledom in milostjo. Pa tudi kristjanj moramo biti luč, ki naj sveti pred ljudmi, da bodo videli naša dobra dela in slavili nebeškega Očeta. Blagoslov z Najsvetejšim, zahvalno pesmijo in molitvijo za papeža je opravil ljubljanski g. škof. Posebno prijetno presenečenje za vso cerkev je bilo, ko je na povabilo ljubljanskega g. škofa križevski g. škof s svojim lepim in močnim glasom v staroslovensščini zapel molitev za sv. očeta Janeza XXIII., za ljubljanskega škofa Antona, stiškega opata o, Avgušтина in za bogoljubno slovensko ljudstvo... Ti trenutki in vsa slovesnost bodo vsem, ki so se je udeležili, ostali v nepozabnem spominu. Navzočih je bilo tudi več zastopnikov drugih redov in okoliški duhovniki.

KAJ JE NOVEGA V LJUBLJANI

Osebné spremembe: Stolni kanonik dr. Tomaž Klinar se je odpovedal službi župnika stolne župnije v Ljubljani; na to mesto je bil imenovan Franc Glinšek, stolni kanonik; za žup. upr. v župniji Marijinega oznanjenja v Ljubljani je bil imenovan p. Benjamin Tomšič, OFM, provincial; Rudolf Tršinar, kaplan v Leskovcu pri Krškem, je bil pre-

meščen za kaplana v Železnike, da pomaga tudi v župnijah Dražgoše in Zali log.

Umrla sta: Dne 19. aprila 1961 v Begunjah pri Cerknici Franc Hiti, žup. upr. v pokoju, dekan cerkniške dekanije, star 72 let; dne 5. maja 1961 Franc Vidmar, župnik in dekan v Višnji gori, star 85 let. Naj počivata v miru!

IZ ROBA SLOVENIJE IN OD DRUGOD

V nedeljo, dne 23. aprila, je bil na Krku posvečen novi pomožni škof za krško škofijo msgr. dr. Karmel Zazino-
vič, dosedaj župnik na Lošinju.

Z dekretom presvetlega gospoda apostolskega administratorja msgr. dr. Mihaela Toroša je bila ustanovljena nova župnija Marijinega prikazanja v Strunjanu v Istri.

Škofijski katehetski odbor tržaškopropske administrature tvorijo naslednji gospodje: Milič Jože, predsednik, Bole Franc, Stegel Franc in Šonc Rado, člani.

Škofijski katehetski svet goriške administrature je sestavljen takole: Metlikovec Albert, predsednik, Črni goj Vinko, Godnič Franc, Ipavec Stanko, Marc Ljubo in Štrancar Anton, člani.

Dne 6. maja 1961 je umrl msgr. Ignacij Breitenberger, dekan vipavski, č. kanonik goriškega kapitlja in rektor Malega semenišča v Vipavi, stra 75 let. Naj počiva v Gospodu!

Sv. oče Janez XXIII. je dosedanjega rednega škofa križevske škofije, dr. Gabrijela Bukatko, imenoval za naslovnega nadškofa mociškega in koadjutorja s pravico nasledstva beograjskemu nadškofu dr. Josipu Ujčiću.

Promocija: Dne 24. marca 1961 je bil na Teološki fakulteti v Ljubljani promoviran za doktorja bogoslovja Stanko Ojnik, škofijski tajnik v Mari-
boru.

Vsak, ki se bavi s socialnim vprašanjem, pozna velikega socialnega škofa Kettelerja. Malokdo pa ve, da je bil ta škof tudi odličen dušni pastir, ki je znal najti izgubljene duše, ča so zašle.

KETTELER KOT DUŠNI PASTIR

L. 1846 je prevzel Ketteler neko westfalsko župnijo z okrog 2000 dušami. Ta župnija je bila zanj pravi preizkusni kamen. Veliko žrtev in razočaranj je moral pretrpeti, preden je zmagal.

Prednik je umrl v starosti 98 let. Seveda v taki starosti župnije ni mogel dovolj skrbno upravljati. Posledica je bila, da je verski čut v fari popolnoma otopel.

Povsod je vladala verska brezbriznost, morala ljudi je globoko padla, premožnejši so se ponašali s svobodomiselnimi in brezverskimi idejami. Iz cerkve so odstranili vse Marijine podobe, župnija pa se je hvalila, da je ena najbolj „prosvetljenih“ v tedanji Nemčiji.

Prvi nastop

Ketteler se je v teh žalostnih razmerah hitro znašel. Na tretjo postno nedeljo je svojo pridigo navezal na Jezusovo umivanje nog in dejal svojim faranom:

„Radi Jezusa Kristusa vam hočem služiti, služiti hočem revnim in bogatim, otrokom in odraslim. Vsak čas sem vam na razpolago; moje življenje je vaše in ne moje. Svoje premoženje dam vam, vaše je moje srce in vaš moj razum.“

Velika osebnost

In v kratkem so se, ker je po teh načelih tudi delal, že pokazali uspehi. Že vtis, ki ga je napravil po svoji osebnosti, je bil velik. On, ki je bil plemenitaš po rodu in bogat, je zaradi duš postal reven in ubog. Njegov asketski obraz je izražal odločnost, njegovo srce ni poznalo strahu pred zlobo. Njegova dejanja so bila odločna, polna ognja in življenjske moči. Njegove spokorne pridige so kakor plamen očistile duše, njegov vzgled je premagal vsako lenobo in vsak ugovor.

V času lakote in epidemije

Slabe letine, lakota in tifus so zadeli njegovo župnijo. Tedaj šele je mogel pokazati vso očetovsko skrb. Hodil je od hiše do hiše, tolažil in delil živila, ki jih je za svoje vernike zbral po drugih krajih. Sam je razdal svoje dohodke do zadnjega vinarja. Nihče mu ni mogel očitati, da živi drugače, kakor uči.

Ker je tifus nalezljiv, se bolnikom ni upal nihče približati. On tega strahu ni poznal. Postal jim je bolniški brat, jih negoval, prinašal zdravila, prestiljal postelje in pripravljaval nova ležišča. Tudi za mrtvece je skrbel, da so bili dostojno pokopani.

Njegov vzgled je deloval na srca faranov kakor balzam. Začeli so drug drugemu pomagati in krščanska ljubezen, ki je bila že tako dolgo med njimi neznana, je znova vzcvetela. M. B.

Proslava sv. Cirila in Metoda

V nedeljo, 2. julija, smo Slovenci iz Velikega Buenos Airesa imeli proslavo svetih slovanskih apostolov.

V ramoški župnijski dvorani je najprej govoril o apostolih krščanske edinstvi g. dr. Pavel Krajnik, ki deluje v Buenos Airesu med ruskimi katoliškimi verniki. Po vsebinsko bogatem govoru so sledile tri deklamacije. Dve je podal akademik Tine Debeljak, eno pa akademik Jure Vombergar. Naslednje točke je imel pevski zbor „Gallus“. Pod vodstvom dr. Savellija je zapel štiri pesmi: najprej pesem za zedinjenje, zatem slovansko pesem. Tej je sledila pesem v čast sv. Cirilu in Metodu, za zaključek pa je zadonela „Ti si Peter, skala“.

Po proslavi v dvorani je bila v ramoški župni cerkvi sv. maša po vzhodnem obredu med katero so peli ruski pevci. Sv. mašo, med katero je več rojakov pod obema podobama prejelo sv. obhajilo, je daroval g. dr. Pavel Krajnik, razlagal pa jo je č. g. Stanko Škerbe. Ob koncu sv. maše je bilo po vzhodnem obredu tudi poljubljanje sv. križa; udeleženci, ki jih je bilo kar veliko, pa so prejeli spominske podobice.

Slavje msgra. Janeza Hladnika

Okrog 300 slovenskih rojakov, ki so že več desetletij v Argentini, se je v nedeljo, 16. julija zbralo pri slovenskih šolskih sestrah na Paternau, da so čestitali g. župniku Janezu Hladniku, katerega je sveta stolica pred kratkim imenovala za monsignorja.

Najprej so bile v prijazni kapelici pete litanije Matere božje, katere je imej g. msgr. Hladnik. Na harmoniju je igral dolgoletni slovenski organist g. Jakše, vsi pa so izredno dobro odpevali.

Po blagoslovu so se vsi navzeči zbrali k pogrnenim mizam v veliki

MED NAMI V ARGENTINI

učilnici in po dvorišču. K besedi se je najprej oglašil g. Stanislav Baretto, ki je tudi vodil vso prireditvev. G. monsignoru je iskreno čestital in se mu zahvalil za vse delo, ki ga je vršil med njimi. Za njim so še govorili: v imenu g. direktorja Antona Oreharja, ki se je mudil po dušnopastirskih opravkih v mestu Rosario, g. dr. Alojzij Starc, zatem g. arhitekt Sulčič, g. Jakše, g. Anton Podlogar, akademik g. Albert Gregorič, katerega je g. Hladnik prveka krstil v Argentini, ga. Magda Soklič, katero je g. monsignor zadnjo poročil

in g. Lukat. G. Hladnik se je vsem pri-
srčno zahvalil.

Vso prireditev so z veliko ljubeznijo
pripravile ga. Vida Kjuder dr. Bottini-
jeva, gdč. Vida Čebren, gdč. Marica
Koradin in gdč. Angelca Lakner.

Dva srebrnomašnika

Nove, srebrne, zlate, biserne in se-
veda železne maše so vedno dogodki, ki
so se jih verni Slovenci radi udeležev-
vali. To navdušenje ni splahnelo tudi
ne v tujini. Letos smo imeli kar dve
srebrni maši. Prvo je v Mendozi opravi-
l č. g. Ivan Tomažič, drugo pa v Bou-
logne v Velikem Buenos Airesu č. g.
Vinko Zaletel, ki je te dni prišel k
nam na obisk iz Koroške.

Župnik Ivan Tomažič

Č. g. Ivan Tomažič je doma iz Ljub-
ljane; njegov oče je bil šolski ravnatelj. Ko je končal bogoslovne študije je bil več let prefekt v škofovem zavodu v št. Vidu nad Ljubljano in potem po preselitvi gimnazije v Baragovem v Ljubljani. Malo pred odhodom iz domovine je postal katehet na drž. šoli za gluhoneme in hkrati pomagal v osrednjih organizacijskih odborih ter v svoji rodni župnji sv. Peter, kjer je imel tudi novo mašo. Begunska leta je preživel v Avstriji, največ na tirolski župniji. Takoj po prihodu v Argentino je šel službovat v škofijo Mendoza, kjer je bil nekaj mesecev kaplan v stolnici, nato je šel v San Martín, dokler ni bil imenovan za župnika v Santa Rosa.

Mendoški nadškof dr. Butteler ga zaradi požrtvovalnega dela visoko ceni. G. župniku, ki je v nedeljo, 16. julija, zapel srebrno mašo med rojaki v Mendoza iskreno čestita tudi „Duhovno življenje“.

Med sv. mašo je ubrano pel mendoški pevski zbor pod vodstvom g. prof. Božidarja Bajuka.

Župnik Vinko Zaletel

G. Vinko Zaletel pa je ponovil svojo srebrno mašo v kraju Boulogne v Velikem Buenos Airesu, kjer župniku je njegov sorodnik č. g. Albin Avguštin. G. srebrnomašniku je pridigal g. direktor Anton Orehar, asistiral pa so mu gg. duhovni svetnik Alojzij Kšmerlj, p. Ciril Petelin, A. Avguštin.

Srebrnomašnik je doma iz št. Vida nad Ljubljano. Pastiroval je v Tržiču na Gorenjskem, njegov župnik je bil sedanji ljubljanski škof dr. Anton Vovk in v Ljubljani. Po odhodu iz Slovenije se je z vsem srcem posvetil slovenski Koroški. Bil je v Škocjanu, v Šmihelu, št. Jakobu in Celovcu, sedaj pa župniku je v Vogrčah pri Pliberku ter kot prosvetni referent vneto sodeluje v slovenskem dušnopastirskem uradu v Celovcu. Kot tak hodi od kraja do kraja, budi slovensko zavest, predava ob skloptičnih slikah, režira slovenske igre in seveda z vsem srcem apostolsko deluje.

Slovenci v Argentini smo se njegovega prihoda zelo razveselili. Prepričani smo bili, da nam bo marsikaj zanimivega povedal. In res, nismo se varali! G. srebrnomašnik nam je rad ustreget. Govoril je pri duhovnikih, v Slovenski hiši v Buenos Airesu, San Justu, San Martinu, Lanusu, Carapachayu, Adroguéju, Ramos Mejiji, Morónu in Berazateguiju ter Mendozi, Rosariju in v Córdoba.

Dr. Miha Krek med nami

V torek, 1. avgusta, zvečer nas je obiskal predsednik NO za Slovenijo dr. Miha Krek. K nam je prišel iz Čileja, kjer se je udeležil III. mednarodnega kongresa kršč. demokratičnih strank.

V Slovenski hiši na Ramón Falcon 4158 v Buenos Airesu so ga najprej pozdravili: direktor slovenskega dušnega pastirstva, člani NO, zastopniki: Dru-

štva Slovencev, Slovenskega katoliškega akademskega starešinstva, Slovenske kulturne akcije, političnih strank, Društva protikomunističnih borcev, slovenskih domov iz San Justa, San Martina, Ramos Mejije, Carapachaya, Slovenske vasi, zastopniki: Slovenske fantovske zveze, Dekliške organizacije, akademikov, Družabne pravde, Jug. sokolskega društva, Hrvatskega kulturnega društva Strossmayer in Jug. kult. društva Zbor.

Dr. Miha Krek je imel nato zgoščeno in pregledno poročilo o svetovnem krščansko-demokratskem kongresu, političnem položaju v svetu ter o nalogah slovenske emigracije.

Z dolgotrajnim ploskanjem so rojaki izrazili hvaležnost in ljubezen do predsednika NO.

En dan v zavodu

V Velikem Buenos Airesu imamo skoraj vsako nedeljo eno, dve ali celo več prirediev. Zelo delavni so v igranju zlasti rojaki iz Slovenske vasi. Pa tudi drugi ne spijo. Otroci iz Ramos Mejija so n. pr. igrali „Kekca in Mojca“.

Toda vse je „posekala“ prireditev gojencev škofovega zavoda. Lepa udeležba v prostorni dvorani je razodela, da ima Rožmanov zavod med nami veliko prijateljev. Sijajni nastopi fantov, pa so nam pokazali življenje, ki vlada v zavodu. Program, katerega je s finim čutom pripravil prefekt dr. Branko Rozman, je obsegal deset točk. Ga. Vivodova je tudi letos naštudivala telovadne točke, v katerih so se fantje dobro odrezali. Gledališke nastope, med katerimi je bila tudi „Kozlovska sodba v Višnji gori“, pa je zrežiral g. Nikolaj Jeločnik.

Prireditev gojencev našega zavoda nam daje upanje, da bodo iz tega zavoda izšli fantje, ki bodo ponosni, da so katoličani in sinovi slovenskih staršev.

Tri zaobljube

Spisal Janez Jalen

Povest iz Slovenije

„Smrklja. Še sanja se ti ne, kaj se pravi imeti koga tako rad, kakor sem jaz imela rada tvojega ata.“

„Priznam. Kljub temu — Hiša potrebuje gospodarja in v jeseni se poročim. Koga bom vzela, pa še ne vem. Markovega Klemenca gotovo ne. Se mi je do dna zjasnilo.“

Kakor se je delala, iz železa pa Žabarjeva Francka le ni bila. Naglo je vstala in odhitela v vežo in še naprej na dvor. Ko se je nazaj prismejala, so vsi videli v njenih očeh sled solza.

„Nobene druge, če bi Lenke ne bilo na svetu,“ si je po tihem rekel Klemen.

Sonce je že kar pošteno pripekalo in kobila se je utrudila. Tudi lačna je postala. Vlačila je zadnje srdo ob meji, kjer je tik njive rasla že precej visoka otava. Sklonila je glavo in se hotela pasti. Klemen v svoji zamišljenosti niti opazil ni. Stopil je na brano, se spotaknil in skoraj padel.

„Hi, preklicana mrha!“ je zaroban-tij in prav zares ošvrknil kobilo.

V nedeljo so pa Žabarjevo Francko res prvič oklicali. Z letovim Janezom iz Praproš. Brhek fant je bil in pаметen. Kdo ve kaj ni imel, prazen pa tudi ni bil.

Vojarji so oklice raznesli do Podkorena in Ljubelja, do Postojne, v skriti Bohinj in še dalje. Markov oča je še tistega popoldne zvedel. Potem pa — pokazal ni nič, tudi rekel ni nič. Postal je pa nasajen, da je vsem predsedal.

„No, saj prav sedaj gre,“ je zagledal Klemen očeta, ki je nesel v zeleni nosati čerfi s pepelom pomešano repno seme. Menda pepel brani, da gosence repo, ko odžene, manj žro. Da ne bo oče več trdovratno molčal, je Klemen takoj vedel. Sedaj, ko bosta sama in nihče ne bo mogel vleči na ušesa besedi. Izpove ga, da bi ga noben zakrknjen janzenist ne mogel tako do dna.

Oče je pogledal po njivi in ko je videl, da je že vsa povlečena, je molče začel sejati. In je Marka sejal, Klemen pa zavlačeval. Hodila sta po njivi gori in doli, se srečavala in oba molčala, kakor bi bila čez glavo zaposlena vsak s svojim delom, ki je bilo bolj podobno zabavi kakor pa naporu. Kakor dva trmasta otroka sta se kujala. Nazadnje je pa očeta le zmoglo. Grede, ko sta in sredi njive šla drug mimo drugega, on s čerfo v roki, Klemen pa za brano, je Marka nekaj pogodrnjal o nespametnih otrocih, ki nočejo sami sebi dobro. Klemen je pa preslišal in pognal kobilo: „Hi!“

In sta se zopet srečavala in je Marka, ne vselej, pač pa večkrat pogodrnjal, Klemen pa nič ni hotel slišati.

Sonce je že kar pošteno pripekalo, nad njivo so švigale lastovice in lovile muhe in mušice. Letnici, privezani pri košu, je postalo dolgčas in je začela z bosim kopitom kopati v mehko ruševino na meji.

Marka je dosejal in počakal na ozarah Klemena: „Ustavi malo! Bi ti rad nekaj povedal.“

„Kaj pa takega, ata?“

„Se pa še nevednega dela,“ je bil nejevoljen Marka, „ko me je zvodil, kakor me še nikoli nihče ni.“

„Nič si ne morem očitati, razen malo navihanosti,“ je oporekal Klemen.

„Kaaaj?“ je zrastel Marka. „Dve leti in pol me vlečeš za nos, svojega

očeta, pa še praviš, da si nič ne moreš očitati.“

„Prav zares ne. Sej sem si priza-deval, da bi vam ustregel, pa res ne morem. Vsak rajši sede na mehko kakor na trdo. No, saj me nazadnje Francka tudi hotela ni več.“

„Pa zakaj ne?“

„Zato, ker je uvidela, da bi Lenke nikoli ne pozabil.“

„Tiste črepinjarice, ki nič nima?“

„Res je. Nič nima. Pa je sama iz sebe bogata. Ha — — — Če smem spomniti —. Vse vem. Tudi Primožev Marko ni imel skoraj nič, pa se je potegoval za bogato Podlipnikovo Arčko, mojo rajno mamo in je zmagal. Zakaj bi pa ne bilo enkrat narobe? Ženin nekaj, nevesta nič, oba pa pridne roke.“

„Od samega zlomka imaš strupen jezik.“

„Po pravici sem povedal.“

„Najraje bi te z Napaljanam na Rusko za vozataja poslal,“ se je izdal Marka, saj ga nič manj ne grebe desetnikova ljubezen. Klemen je očeta dobro razumel in je nehal jezicati. Mladj gospodar Boštjan je namreč dobil ukaz, da mora za Napoleonovo vojsko, ki se je odpravljala na Rusko, preskrbeti parizar, par konj in vozataja. Ne sicer vsega na svoje stroške, pač pa on odgovarja, da bo vse v redu. Ker je bil Boštjan s konji na cesti, je vsa skrb padla na očetova ramena.

Desetnik je obmolknil, Marka pa je godrnjaje odšel proti domu. Ni hotel počakati, da bi se peljal.

Klemen je repo do konca zavlekel, napregel in pognal. Nič se mu ni mudilo. Razmišljal je in domislil. Dve, tri leta bo še kar čakati treba, dokler ne postane polnoleten, štiriindvajset let star, in da se ata unesejo. Nerodno bo —

Kobila, zaprežena v ojnice, je po-

časi stopala po kolovozu. Letnica je pa živahno drobila po mehki travi, privezana izven ojníc poleg matere.

Okrog Triglava so se začeli kopicíti oblaki. Popoldne bo najraje še huda ura. Dobro, da je repa vsejana.

Jeda in repa sta bili v tleh. Poletje se je nagnilo. Vročina je ponehala in jutra so postajala čim dalje bolj hladna. Ponoči so se spreletavale od cerkvice svetega Lovrenca v skalnih Pečeh nad Zabbreznico do cerkve na Bregu nad Savo svetinje in od Save nazaj v strme Peči. Včasih tako na gosto, da se je nebo iskriilo, kakor bi se same zvezde selile. Za svoja godova sta se obiskovala brat in sestra, sveti Lovrenc v Pečeh in sveta Radgand na Bregu.

Za desetega velikega srpana, prav za svetega Lovrenca dan, je bilo ukazano, da se morajo do noči zbrati v Kranju vsi vozarji in z rekviriranimi vozovi in konji vred. Za rodinsko faro je bil prav zaradi cerkvice v Pečeh svetí Lovrenc sopraznik in na polju niso delali. Kvečjemu, če je kdo kaj malega doma premaknil. Pri Marku v Krnicah so pa bili predpoldnem kar vsi moški zaposleni. Pripravljali so voz in konja za pot na Rusko. Vozar Andrej, ki ga je oče določil za vozataja, se je zaskrbljeno prestopal okolí voza, oče Marka je bil pa nasajen. In še k dežju se je napravljaló.

Klemen se je naveličal dolgočasia in kislih obrazov. Koj po južini se je na pol praznično oblekel in kar brez besede odšel povasovat k svoji Lenki. Pred pragom ga je oče zbdel, da bi se mu že kri ohladila, če bi njega namesto Andreja poslal v mrzlo Rusijo. Klemen je zabolelo, pa je besedo potírl in molče odšel.

Dan je bil mračen in dolgočasen in Klemenove misli puste in prazne, kakor bi se v njem nekaj novega ustvarjalo.

Pod Broscem je naletel še na večjo zadrego, kakor je bila pred poldnem doma. Vse je bilo zaposleno s pripravami za Franckino svatbo. Komaj Lenka je utegnila spregovoriti kdaj pa kdaj kakšno besedo z njim. Spil je nekaj kozarcev vina in že hotel oditi, ko so se ustavili pred krčmo štirje parizarji, ki so bili vsi namenjeni na zbirališče v Kranju. Vozarji so prirogovilili v krčmo. Med njimi je bil tudi Andreja. Vsi so ga že malo imeli. Kljub temu jim je dal Klemen še za en bokal. Trčili so in pili na dobro srečo. Andreja je začel zabavljati čez starega Marka, ki ga pošilja na Rusko.

„Uprl bi se,“ je znal svetovati nekdo, ki ga Klemen sploh poznal ni.

„Kako neki, ko me je kot vozarja oprostil vojašči ne in mi zagrozil, da bom moral drugače puško zadeti. Je pa le še bolj varno pri vozu kakor v ognju.“

„Pa bi se umaknil čez Ljubelj na Koroško.“

„Bi se. Pa tam gori s pobeglimi že tako in tako nikamor ne vedo. Na drobljance jim režejo kruh. In pa še to. Po vojski bi me Marka gotovo ne vzela več za vozarja. Pa bi nerad premenjal. Sicer pa nikomur ne škoduje, če vidi tuji svet.“

In so zapeli in se delali dobre volje. Klemen je pa poklical Andreja ven na dvor. In tam sta se zmenila, da pojde Klemen namesto Andreja na Rusko. Andreja pa čez Zelenico na Koroško. Po vojski ga spravi nazaj k bratu Boštjanu v službo. Svoje stvari naj kar vzame, samo vozarski burnus naj mu pustii zoper dež in mraz. Na smrt izmed obeh nobeden nití pomislil ni.

Klemen je kljub zadregi pri hiši udril v kuhinjo in povedal, da gre. Vpríčo vseh je prísérno objel in poljubil objokano Lenko, še celo zapel jí je:

Ne jokaj deklica,
ne bodi žalostna.
Čez kratkih sedem let,
se bova vidla spet.

Kakor so mu vse branile, ga niso
mogle obdržati. Kar nekako odtrgal se
je in pognal: „Hi!“

V Podbrezjah so se ustavili, da so
izpilj še bokal vina. Potem je začel
pršeti dež in močilo jih je prav do
Kranja.

Ponoči, ko se mu je vino povsem
izkadilo, je Klemen šele do dna pre-
mislil, kakšno neumnost je naredil, ki
je niti popraviti več ne more, če bi jo
prav hotel. Naj mar uniči od očeta
Marka težko prigarano domačijo. Nak!
Pa tudi, kakor se mu je smilil oče, se
je oglašila v njem Primoževa glavt.
Naka! Tolažil se je s tem, da pri vozu
ni kaj prida nevarno in da bo videl do-
kaj sveta.

Spal je na senu. Dež, ki je drobil na
streho, ga je zopet zazibal v spanje.

Drugo jutro so kljub dežju pognali
naprej proti Ljubljani. Bila je dolga
kača vseh sort voz. Ob njih so pa vi-
soko na konjih jahali dva oficirja in
nekaj šaržev, ki so jih skušali bodriti s
tem, kako jih nepremagljivi cesar po-
pelje k novi slavi. Še Rusijo vrže ob
tla in Napoleon zavlada vsej Evropi.

Vozotaji so se preklicano malo me-
nili za Napaljonovo slavo. Zaenkrat so
si želeli samo, da bi nehal dež.

Dvanajsto poglavje

ZAČETEK KONCA GLORIJE

V ponedeljek po svetem Lovrencu
so se pri Žabarju pod Broscem zavrtili.
Mize so se šibile pod kuretno in me-
nino, vino so pili kar iz majolik, plesali
so pa na posprevljenem skednju. Če-
prav so bili goloroki, sta ples in avgu-
stovo sparsčno vreme marsikoga pre-
potila, kakor bi ga ne mogla nobena

kosa v najbolj vročem soncu. Fantom
zvečer, ki so prišli zaplečvat, so posta-
vili zunaj na klop kar poln škaf vina
in potopilj vanj korec, češ pijte po mili
volji.

Markovega Klemena iz Krnic, de-
setnika, ni ves dan pa tudi zvečer, nihče
omenil. Redkokdo, ki se ga je za hip
spomnil, je molčal iz obzirnosti do že-
nina in neveste, ki sta oba nehlinjeno
kazala, kako jima je prav, da sta se
vzela. Je pa zato toliko bolj morala mi-
sliti nanj Lenka, Lončarjeva Lenka, to-
čajka. „Bog ve kje hodi?“ Ni se in ni
mogla razživeti, kakor bi se bila rada.
Menda so zavili tisti vozataji, med ka-
tere so uvrstili Klemena — tako so ve-
delj povedati vozarji, ki so se ustavljali
v krčmi pod Broscem — iz Ljubljane,
čez Trojane na Celje in Maribor in še
naprej proti Dunaju in še in še naprej.
Kako naj ve, po kakšnih cestah in
klancih vozi, ko ni bila svoj živ dan
dlje kakor samo do Ljubljane. In mu
je vroče in trpi in domotožje mu stiska
grlo, je dobro poznala svojega Kleme-
na Lenka. Lahko bi se pa danes tamle
za mizo kakor ženin košatil. Samo re-
kel naj bi bil. Pa ni. Zavoljo nje ni.
Zavoljo beraške Lončarke. On, Markov
iz Krnic.

Lenki se je dobro zdelo in kar samo
se ji je nasmejalo.

Če bi se pa bilo Lončarjevi Lenki
samo zdaleč zasanjalo, da bo njeno srce
svojega Klemena leta in leta iskalo po
neznanih cestah in izovinkanih življe-
nja potih, bi kljub mnogoštevilnim
svatom brez sramu glasno zajokala.
Tako je pa šla z ženinom, ki je prišel
po njo, na skedenj plesat.

Vse je bilo že razposajene volje in
eden izmed godcev je k viži zapel:

Drompom na bas,
pa en jerbas klobas,
pa en bertah mesa,
da se Micka crklja.

Markov Klemen je pa tisti dan prepeljal čez Severnik (Semmering), najbolj severni klanec nekdanjega ozemlja Slovencev z dvema paroma obložen parizar. Kakor vsi, je bil tudi on truden. Še celo konji so takoj po ovsu polegli. Pa je kljub temu, čeprav ni bil on na vrsti in bi mu ne bilo treba, prevzel stražo pri konjih do polnoči, če ne še dlje. Že ob času zbudil svojega naslednika. Bil je uverjen, da ne bo vso noč nitj očesa zatisnil. Je predobro vedel, kaj se godi doma v krčmi pod Broscem, kamor je bil priporočil svojo Lenko za točajko.

Zunaj je bila lepa noč in utrujeni vozotaji so spali na vozeh in na senu kjer koli kakor pobiti. So jim Francozi za večerjo prav precejšnjo mero vina natočili in še šilce žganja pricurnili. Ni zlomek! Markov sin, čeprav desetnik, ali pa morebiti prav zato, je začel domnevati, kako človek iz slabotnega kadeta lahko postane cesar in strahovalec Evrope. „Ljudi moraš znati farbati,“ se je potrkal Klemen na čelo. „Za vojsko vse, kar ji moreš dati, iz ljudi pa vse, kar se da iz njih izžeti.“

In je modroval in modroval, dokler se mu ni posvetilo, da bo takrat vojske konec, ko bodo vsi ljudje soldatje, tudi ženske in dojenčki. Bi se utegnilo zgoditi, da bi bilo treba sovražnika varati z natančno posnetim jokom dojenčka. General, ki bi prišel do take brihti, bi pa ne smel mobilizirati mater in dojenčkov. Zato pa: „Vsi, ali pa nobeden. Ali pa mir.“

Kdo ve, do kam bi se bil Klemen še domodroval, če bi ne bila tista bela kobila v kotu zahropla. Mlada je še bila in utrujena, pa se je nerodno preválila, da bi se bila skoraj zadržala. Klemena je v hipu minilo brezplodno visoko modrovanje, zaživela je v njem furmanska kri. Ročno je segel po krivec v jerhovce, ga hitel odpreti in je

brez premisleka prerezal vrv. Kobilico — lipicanka je bila — je omahnila glava. Kakor Klemen ni rad udaril niti upornega konja, je kljub temu trikrat zapored, pa vselej bolj, brenil Belko, dokler ni poskočila pokonci in se stresla.

„No, mala,“ je pobožal kobilico Klemen, „sedaj sva pa spet prijatelja.“ In jo je koj mimogrede zaničljivo posvaril: „Kaj me pa strašiš, koza neumna!“

Potem je za kobilico ukradel iz zaloge pest ovsa — saj se ne bo poznalo — in ji ponudil vode in se grede opravičil:

„Ne, ne Belka, saj nisi koza. Koza ima roge, ti jih pa nimaš. Prej jih imam jaz. Ko bi ti vedela, kaj se godi danes pod Broscem.“

I, saj tudi Klemen ni vedel, da prav takrat ponavlja godec malo izpremenjeno:

Pa drompom na bas,
pa en jerbas klobas,
pa vina bokal,
da sev Janez smejal.

Klemen se ni smejal. „Prekleta Primoževa glavti,“ je klel samega sebe in se mu je bolj smilil ata, ta stari mož, ki jih je iz nič znanj visoko postaviti, kakor pa Lenka, zavoljo katere ni hotel poprijeti za krčmo in Francko in za priprego po Broscu navzgor.

Precej čez polnoč, svitalo se je že, je šel Klemen na seno buditi svojega naslednika. Ni ga lahko predramil. Naročil mu je, naj še njegove konje nakrmi, ko je namesto njega bedel. Sam pa je padel kakor ubit v še gorko vdrtino na senu — škornjic si niti sezul ni — in je takoj zaspal. Pa bi bilo bolj prav, če bi ne bil očesa zatisnil. Je tisto dobro uro, v kateri je pravzaprav samo malo zamižal, v sanjah bolj trpel kakor kamen na cesti.

Kljub hromotu na seniku in spodaj v konjaku je še kar spal. Prebudil ga je šele sunek z dolgim kruhovim nožem naravnost v srce. V sanjah se je bil namreč s fantj stepel. Zakaj, ne bi vedel povedati. Bil pa je sam proti vsem. Planil je pokonci, začel otepati okrog sebe in se zavedel, da je vse drugje nekje kakor pod Broscem.

Še preden je minila ura, je že spet sedel v sedlu in pognal po prašni cesti kdove kam?

Hi!

Jutro je obetalo vroč dan.

Jeseni pravzaprav nič ni bilo. Kar čez noč je zemlja belo pogrnila zima, ki je koj spočetka pokazala ostre zobe.

Brhka točajka Lenka se je pa veselila ljubezni, ki se je razcvitala v mraz med novoporočenima Janezom in Francko.

„Kako bova šele midva s Klemenom srečna, ko se vzameva,“ je večkrat samo sebe tolažila in v mislih iskala svojega Klemena po strmih in še vse drugače zavitih klancih, kakor se je dvigal Brosc takoj od Žabarja navzgor. V resnici je pa Klemen naravnost mrl po gorah in po klancih, ki so že več kakor štirinajst dni vozili po sami nepregledni ravnini. In kako je krvavej in kaj vse pretrpel, dokler ga ni sedlo, v katerem je dan za dnem presedel deset do dvanajst ur, ogulilo in ustrojilo tako, da je podplat koža čez in čez postala.

Pa so šli po neskončni planjavi kar naprej. Morda v nedogled. Samo —

Spočetka je bilo za konje in ljudi vsega na trbose. Počasi pa je pričelo primanjkovati. Konjem so dnevno mogli dajati samo še pest ovsa, dokler ga ni povsem zmanjkalo.

Za seno je postajalo od dne do dne bolj tesno, nazadnje celo za slamo. Konji so se morali, namesto da bi počili, vse noči pasti na usehli, ničvredni travi.

In v Klemenu je spet oživila furmanska kri. Vsega je prevzela skrb za konje, za tuje konje. Lenke, za katero je spočetka kar mrl, se je vsak dan manjkrat utegnil spomniti.

„Čort jevo znajet,“ je znal že po rusko zakleti. „Kako naj ti pelje, siromak konjski, težko breme, če mu pa lahko vsa rebra prešteješ. Pa še zmerom zmagujemo in pred nami se Rusi res umikajo. Če ne lezemo v nastavljeno past kakor podgana v klopotnico. Kar naenkrat utegne reči klop, pa nas bo strlo. Vidim, Rusi niso neumni ljudje in kruha jim ne more manjkati, če prav sođim. Žita pridelajo, da se duše v njem.“

Hi!

Z opešanimj konji je rinila nepregledna vrsta vozarstva v brezmejno planjavo:

„Hudič vedi, kam nas ženejo,“ je spet po domače zaklel Klemen. Saj ga nista slišala ne ata ne Lenka. „Prida iz tega ne more biti nič. Nam trobijo, da zmagujemo. Ne rečem. Vem pa to, da bi bilo treba konje premenjati. Ne bo dolgo, ko mi oba para padeta.“

Kakor k pogrebu se je vlekla z opešanimi konji dolga kača vozatajstva proti Moskvi.

Klemenu so se misli zmedle. Počil je z bičem in ošvrknil levega prednjega konja, tistega, ki je bil spočetka od samega zlodja, pa je zdaj od pomanjkanja postal krotek kakor ovca.

Hi!

Takoj mu je postalo žal in je spet po rusko zaklel:

„Čort jevo znajet.“

Čez nekaj dni, čeprav je bila šele pozna jesen, so zavozili v sneg in pritislil je mraz, da so ušesa zmrzovala.

In so rinili z opešanimj konji in z vozmi, namesto s sanmi, naprej proti Moskvi, katere pa Markov Klemen nikoli niti zdaleč ni videl.

Rim je ponovno spregovoril	513
Drug drugemu je treba pomagati	514
Še poti k Bogu	517
Bo novi rod še slovenski	518
Po spoznanju je bil obtožen protirevolucije	523
Okno v svet	526
Pri tem pa mnogi starši odpovedo	528
Molitveni namen za slovensko domovino	531
Tudi laični apostolat je vesolen	537
Južna Amerika je v nevarnosti	532
Bodimo zmerni v svojih željah	538
Pismo sivolasega župnika	542
Izreki za srečno življenje	542
Iz mojega dnevnika	545
Ugovori in odgovori	549
Glas iz Rima	550
Nemoralnost v evropskem kinu	552
Primorske vesti	555
Moskovski patriarh na delu	557
Katoličani v vzhodni Nemčiji	559
Izprijen značaj	561
Od doma	565
Kettler kot dušni pastir	567
Med nami v Argentini	568
Tri zaobljube	570

Argentina:
Dušnopastirska pisarna.
Ramón Falcón 4158,
Buenos Aires

Brazillija:
Marija Mestnik,
C. Postal 7058,
Sao Paulo,
Brasil

U. S. A.:
„Familia“,
3116 Glass Ave.
Cleveland, Ohio

Kanada:
Ivan Marn,
83 Victor Ave.,
Toronto,
Ontario

Trst:
Marijina družba,
Via Risorta 3,
Trieste, Italia

Italija:
Zora Piščanc,
Riva Piazzutta 18,
Gorizia

Avstrija:
Naročnino pošiljajte
Mohorjevi družbi
v Celovec.

Celeletna naročnina za Ar-
gentino in države, ki nanjo
meji (razen Uruguaya)
300 pesov;

za ZDA in Kanado
5 dolarjev;

za Avstrijo 95 šillingov;

za Italijo 2.000 lir;

drugod
protivrednost dolarja.

Leto XXVIII. št. 9-10 Sept.-Oktober 1961

Editor responsable: Pbro. Antonio Orehar, Ramón Falcón
4158, Bs. Aires. Registro de la Prop. Intelectual N° 574.991.

Tiska tiskarna Vilko S.R.L. Estados Unidos 425, Bs. Aires

duhovno
življenje
la vida espiritual

*Sloven'c, tvoja zemlja je zdrava,
za pridne nje lega najprava,
polje, vinograd, gora, morjé — ruda, kupčija tebe redé.*

„Duhovno življenje“ je slovenski verski mesečnik, ki ga
izdaja konzorcij (Anton Orehar), urejujejo pa dr. Jože
Rant, dr. Branko Rozman, dr. Alojzij Starc

Ovitek je risal arh. Marijan Eiletz